

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

โดย

นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา

โดย

นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

PEER COACHING TO PROMOTE THE LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY
OF THAI LANGUAGE TEACHERS BASED ON ACTIVE LEARNING THEORY TO
DEVELOP READING COMPREHENSION SKILLS OF PRIMARY STUDENTS

By

MISS Amalueda PONGSAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ใน
โดย	การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
สาขาวิชา	อมฤตา พงษ์ศักดิ์
	หลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญา
	มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วนิชวัฒน์นรชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา จารย์อุปการะ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร.วรรณมา ช้องดารากุล)

59253303 : หลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน, Active Learning, ทักษะการอ่านจับใจความ

นางสาว อมฤตา พงษ์ศักดิ์: การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 1.2) ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ดังนี้ 2.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2.2) ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2.3) พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อาสาสมัครในการวิจัยคือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน นักเรียนจำนวน 22 คน จำนวน 2 ห้อง ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ของโรงเรียนนวมิยวศิววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย () ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าร้อยละ (%)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ และมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดประสบการณ์การเรียนรู้และนำไปใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก และครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

3. นักเรียนมีพัฒนาการการอ่านจับใจความตามแนวคิด Active Learning

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมาก

59253303 : Major (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Keyword : PEER COACHING, ACTIVE LEARNING, READING COMPREHENSION SKILLS

MISS AMALUEDA PONGSAK : PEER COACHING TO PROMOTE THE LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY OF THAI LANGUAGE TEACHERS BASED ON ACTIVE LEARNING THEORY TO DEVELOP READING COMPREHENSION SKILLS OF PRIMARY STUDENTS THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR CHANASITH SITHSUNGNOEN, Ph.D.

The Purposes of this research were to study: 1) To study in Peer Coaching. 1.1) Knowledge and understanding about peer coaching. 1.2) Competency of the peer coaching. 2) To Study in learning management competency. 2.1) Knowledge and understanding about Active Learning Approach. 2.2) Writing competency in Lesson plans. 2.3) Development of learning management competency. 3) Development reading comprehension skills. 4) Satisfaction of students. The satisfaction of students to learning. The samples of this study were of the second and fourth grades Thai Language teachers' and 22 students from Numprasongwittaya School of Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1. The instruments used were interview, evaluation forms and tests. The Statistical analysis employed were mean (), standard deviation (S.D.) and Percentage (%)

The results of the study were as follows :

1. Knowledge and understanding about peer coaching is appropriately of School context to Exchange experience and competency of the peer coaching to processes were good level.
2. Knowledge and understanding about Active Learning Approach to self learning processes and apply, Writing competency in Lesson plans were very good level and Development of learning management competency were higher level.
3. Development reading comprehension skills of the students increased after using and high level
4. The satisfaction of students to learning in high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิตา จารย์อุปการะ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.วรรณมา ช่างดารากุล ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล อาจารย์ ดร.สิริกมล หม่อมตทิน และ อาจารย์ ดร.สาลินี อุดมผล ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นางชนบทรณ์ แก้วคงคา ผู้อำนวยการโรงเรียนน่วมประสงศ์วิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณ คุณครูสุนิสา ผดุงรัตน์ คุณครูจิรพร ไพศุณย์ คณະครู และนักเรียน ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ สาขาหลักสูตรและการนิเทศ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายสุด ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนคุณพ่อประสิทธิ์ คุณแม่วิภาดา น้องสาวณัฐนันท์ พงษ์ศักดิ์ ครอบครัวพงษ์ศักดิ์ และครอบครัวณัธยนิต ที่เป็นกำลังใจทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

อมฤตา พงษ์ศักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
คำถามการวิจัย	15
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
สมมติฐานของการวิจัย	16
ขอบเขตของการวิจัย	17
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	20
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	21
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 : และ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมิยวประสงคืวิทยา.....	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศและการโค้ช.....	35
การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching).....	50
การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	57
การอ่านจับใจความ	95

การประเมินการอ่านจับใจความ	102
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	109
งานวิจัยในประเทศ.....	109
งานวิจัยต่างประเทศ.....	112
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	114
ขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย	114
กลุ่มเป้าหมาย	114
ตัวแปรที่ศึกษา	114
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	115
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	115
แบบแผนการวิจัย	115
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	116
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
การสร้างและการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	119
การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	134
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	134
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	135
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	137
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning	150
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน	161
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตาม แนวคิด Active Learning ที่ได้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	164
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	167

สรุปผลการวิจัย.....	168
อภิปรายผล.....	169
ข้อเสนอแนะ.....	177
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	177
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป.....	178
รายการอ้างอิง.....	179
ภาคผนวก.....	186
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	187
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	189
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	238
ภาคผนวก ง ภาพประกอบกิจกรรม.....	248
ประวัติผู้เขียน.....	256

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	23
ตารางที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา โรงเรียนนวมประสงควิทยา ปีการศึกษา 2562	26
ตารางที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	27
ตารางที่ 4 โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	28
ตารางที่ 5 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	30
ตารางที่ 6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	33
ตารางที่ 7 สังเคราะห์การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching).....	56
ตารางที่ 8 การสังเคราะห์ แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	69
ตารางที่ 9 แสดงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	73
ตารางที่ 10 แสดงตารางการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWL.....	89
ตารางที่ 11 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย	135
ตารางที่ 12 ปฏิทินการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4	140
ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอน ภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการโค้ช	148
ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้.....	153
ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการโค้ช	156
ตารางที่ 16 แสดงพัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้รับการ สอนตามแนวคิดแบบ Active Learning โดยครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	161
ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	164

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ภาพที่ 2 แสดงปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก	58
ภาพที่ 3 แสดงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	60
ภาพที่ 4 แสดงการจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ตามกรวยประสบการณ์ของ เอ็ดการ์เคล	61
ภาพที่ 5 ลักษณะของการเรียนการสอนด้วย Storyline Approach (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2560 : 180).....	82
ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค KWL.....	90
ภาพที่ 7 แสดงองค์ประกอบเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล	104
ภาพที่ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	120
ภาพที่ 9 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	122
ภาพที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิงตามแนวคิด Active Learning	124
ภาพที่ 11 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	126
ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	128
ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	130
ภาพที่ 14 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	133
ภาพที่ 15 การอบรมเชิงปฏิบัติการการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning.....	138

ภาพที่ 16 การประชุมชี้แจงและทบทวนความรู้ความเข้าใจหลังจากการอบรมเกี่ยวกับ การใช้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	139
ภาพที่ 17 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน.....	141
ภาพที่ 18 กิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	142
ภาพที่ 19 กิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	143
ภาพที่ 20 การประชุมสะท้อนผลการสังเกตการสอน	144
ภาพที่ 21 แสดงผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	160
ภาพที่ 22 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	162
ภาพที่ 23 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	163

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสู่เวทีโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของการพัฒนาการศึกษาในประเทศไทยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2560 : 1)

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ มีแนวคิดในการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 – 2579 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทผู้ดีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง โดยการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น การศึกษาจึงเน้นเป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ คือ 3R ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking &

Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Teamwork & Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information & Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career & Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2560 : ฉ)

การศึกษาจึงมีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ จึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวสู่การจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะมีส่วนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานรวมทั้งพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2560 : ญ-ฎ) ได้มีการกำหนด 6 จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูปการศึกษาไว้ใน 6 ยุทธศาสตร์ โดยในยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการผลิตพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มุ่งหวังให้มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพในข้อที่ 3 ที่มุ่งผลิตและการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขัน ตลอดจนมีองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม การสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12: ก)

ดังนั้น เพื่อให้รับต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนกรจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรฐานที่ 24 1) การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิดการ

จัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษายุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องเชื่อมโยงกับกระบวนการทางสังคม และระบบเศรษฐกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และต้องสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง ระบบการศึกษาแบบเดิมที่เน้นความรู้ ทำให้ความรู้ไม่อาจพัฒนากับการปฏิบัติมีคุณภาพรอบด้านได้ การจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงยึดผลลัพธ์ ทั้งด้านความรู้ในวิชาแกนหลักและทักษะแห่งศตวรรษใหม่ ซึ่งมีคุณค่า มีประโยชน์ยิ่งต่อมนุษย์ ทั้งในวัยเรียนและวัยทำงาน ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อชีวิต (วัชรภา เลาเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, อรพิณ ศิริสัมพันธ์ 2560 : 15) การปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ (learning skills) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาจึงดำเนินไปในรูปแบบของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทางการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาประกอบกับปัจจุบันมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมายทำให้เนื้อหาวิชาที่มีมากกว่าที่จะเรียนรู้ในห้องเรียนได้หมด ซึ่งการสอนแบบเดิมด้วยกันพูดบอกเล่า ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนไปปฏิบัติได้ดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเทคโนโลยี จากผู้สอนที่มีบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะวิธีการหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ จนเกิดการสร้างความเข้าใจสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความหมาย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2545, สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม, 2545, ทิศนา แคมมณี, 2548, สมบัติ ทิพพากร, 2550)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ตรงกับยุทธศาสตร์ของชาติ และตรงกับจุดเน้นของโรงเรียนโดยลำดับความสำคัญพื้นฐานโดยเฉพาะในรายวิชาภาษาไทย ซึ่งมีความสำคัญสำหรับคนไทย เพราะทุกคนต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ และสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนไทยทั้งชาติควรภาคภูมิใจ และธำรงรักษาให้อยู่คู่กับชาติไทยตลอดไป ดัง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานแก่ผู้เข้าร่วมประชุมของชุมนุมภาษาไทย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2555 อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความตอนหนึ่งกล่าวว่า “ภาษาไทยเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเอง ซึ่งต้องห่วงแหนเราโคคคีที่มีภาษาของเราเองตั้งแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาไว้” (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา 2543 : 1) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้มีวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา การรับข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างง่ายดายและรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้คนไทยในสังคมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยทักษะการอ่านเพื่อให้เข้าใจและสื่อสารความกันได้ถูกต้อง ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา สิ่งที่ได้จากการอ่านจะช่วยพัฒนา ความคิด อารมณ์ จิตใจ หรือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การอ่านจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน

การอ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้เพราะวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อหาและจับใจความจากเรื่องที่อ่าน แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ ดังนั้น ในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนานักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การที่จะพัฒนาการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ จึงจะประสบความสำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความ ซึ่งกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน มาตราฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดขั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 แม้ว่าการอ่านและการอ่านจับใจความสำคัญจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และหากกำหนดให้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาอย่างต่อเนื่องแล้ว แต่พบว่าการอ่านยังคงเป็นปัญหา กล่าวคือ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน และไม่ชอบอ่านปัญหา การอ่านประการต่อมา คือ นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่านซึ่งอาจมาจากสาเหตุจากผู้ปกครองครูอาจารย์ที่ละเลยมาตั้งแต่ต้นทำให้เกิดผลตามมาก็คือนักเรียนไม่ชอบอ่าน อ่านหนังสือน้อยมาก หรือ อ่านแต่สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2551)

ในการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนานักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การที่จะพัฒนานักเรียนให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูง เช่น อ่านตีความ อ่านวิเคราะห์ความ การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ศิลปวิทยาการอื่น ๆ ให้เข้าใจ แต่กฉานศาสตรวิชาแขนงนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ศิริวรรณ เสนา (2541 : 40) กล่าวว่า

ความเข้าใจในการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้อ่าน เนื่องจากถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่านจะไม่สามารถนำความรู้และข้อเสนอไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ การอ่านนั้นถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ธิดา โมสิกรัตน์ (2544 : 565) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ หรือวิเคราะห์งานเขียนเป็นส่วนต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ รวมทั้งยังทำให้ผู้อ่านสนใจศึกษาเรื่องนั้นเป็นพิเศษ ถ้าผู้อ่านมีความสนใจเรื่องนั้นมาก่อน

ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน International Test: NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 พบว่า ความสามารถด้านภาษามีคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัดคิดเป็น ร้อยละ 50.29 ระดับศึกษาธิการภาค คิดเป็นร้อยละ 52.82 ระดับจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 55.93 โรงเรียนนวมุข ประสงค์วิทยา คิดเป็นร้อยละ 55.72 จากคะแนนเต็มร้อยละซึ่งคะแนนเฉลี่ยที่ปรากฏต่ำกว่าร้อยละ 70 จากผลการทดสอบพบว่า คะแนนเฉลี่ยวางมาตรฐานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ด้านที่ 1 บอกความหมายของคำและประโยคจากเรื่องที่ฟังดูและอ่าน และด้านที่ 5 คาดคะเนที่เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องที่ฟังดูและอ่าน จึงเป็นเรื่องที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (International Test: NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560

จากปัญหาข้างต้น การสอนอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญมากที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและเกิดนิสัยรักการอ่าน ซึ่งผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ตลอดชีวิต การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการสอนอ่านที่ครูผู้สอนภาษาไทยในทุกระดับชั้น จะต้องฝึกควบคู่ไปกับการสอนอ่าน (แววมยุรา เหมือนนิล, 2541 : 2-17) สอดคล้องกับ วันวิดา กิจเจา (2557 : 4) ที่กล่าวถึง ปัญหาด้านการอ่าน นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่ชอบการอ่าน ไม่ชอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งในการแสวงหาความรู้ นั้นจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อนักเรียน ที่จะช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่จะนำมาแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ โดยการนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมเทคโนโลยีและการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากผู้สอน คือ ผู้ถ่ายทอดปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ สร้างความเข้าใจเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการ

เรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งถือเป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (สิริพร ปาณางษ์, 2560)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามปรัชญาการศึกษาแนวพิพัฒนนิยม (Progressivism) ซึ่งมี จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นนักคิดคนสำคัญ ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ไตร่ตรองสะท้อนความคิด และเป็นผู้ปฏิบัติ (Learning by doing) อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีกลุ่มความคิดความเข้าใจ (Cognitivism) กลุ่มสร้างความรู้ (Constructivism) เป็นต้น หลักการดังกล่าวก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) หมวดที่ 4 การจัดการเรียนรู้ ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนความคิดของการเรียนรู้เชิงรุก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ตัวผู้เรียนไปในแนวทางที่ดีขึ้น สามารถยกระดับความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อวิชาและต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ โดยการคัดเลือกรูปแบบ วิธีสอน เทคนิค การสอน และแนวการสอน หรือกลยุทธ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วีชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, อรพิน ศิริสัมพันธ์ 2560 : 65-66)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้นำเสนอรูปแบบขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดย Tileston นักการศึกษาผู้นำด้านหลักสูตรและการสอน การบริหาร การวิจัย ได้เสนอรูปแบบยุทธวิธีการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) 2) ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) 3) ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้างความหมาย (Synthesizing) 4) ขั้นใช้แหล่งความรู้ภายนอกสนับสนุน (Outsourcing) และ 5) ขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting) ซึ่งสอดคล้องกับ ศาสตราจารย์ ดร.อัชชาน ดร.ลาปิคดอท และ ดร.ราโกนิส นักคอมพิวเตอร์ศึกษาชาวอิสราเอลได้นำเสนอรูปแบบการสอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ขั้นอภิปราย และ 4) ขั้นสรุป (วีชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, อรพิน ศิริสัมพันธ์ 2560 : 67-69) เห็นพ้องกับ เมฆ ทรงอาจ (2558) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ 3) ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบ คือ ขั้นที่ 1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 3 การนำเสนอความรู้ และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

2) ขั้นคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ 3) ขั้นสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 4) ขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ นอกจากนั้นกมลวรรณ สุภากุล (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน 4) ขั้นนำเสนอความรู้ 5) ขั้นลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ 6) ขั้นประเมินผล การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนจากแนวศึกษาแนวคิด หลักการดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างองค์ความรู้ (Create knowledge) ขั้นที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice) และขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอความรู้ (Presentation of knowledge)

ดังนั้น ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยจึงสามารถดำเนินการในหลายรูปแบบ เช่นการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การใช้ระบบพี่เลี้ยง การโค้ชและการจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จากการศึกษาทบทวนเอกสาร และผลการวิจัยของฉวีวรรณ ท่าไม้สุข (2558 : 6) เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ พบว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นกระบวนการร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมวิชาชีพโดยร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ใช้พื้นฐานการช่วยเหลือกันและกัน ในการทำงาน ไตร่ตรองสะท้อนความคิด พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Joyce Showers (1996) ที่พบว่า การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ของอาจารย์ โดยการใช้คำบรรยายจากการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่เพียงพอที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยนำกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีการที่อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อและแนวคิดของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนครู การสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะทำให้ครูมีความรู้และทักษะใหม่ไปปฏิบัติด้วยความมั่นใจ พัฒนาสมรรถนะการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจะมีผลการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรานเล่าเรียนดี (2556 : 291) ที่ได้กล่าวถึง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ว่าเป็นการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ เป็นวิธีการส่งเสริมให้ครูและเพื่อนครูได้ไตร่ตรองและสะท้อนความคิดผ่านการสนทนา พูดคุยเกี่ยวกับการศึกษารวมทั้งฝึกฝนและพัฒนาการใช้ความคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเอง การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ คือกระบวนการนิเทศ ซึ่ง ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ (2557) กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาไว้ว่า ครู และบุคลากรทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ของสังคมโดยใช้กระบวนการนิเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาคน และพัฒนางานให้เกิดคุณภาพทั้งยังเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย โดยมีขอบข่ายของการนิเทศการศึกษามุ่งรักษาและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ลักษณะกิจกรรมการนิเทศเป็นการกระตุ้น อำนวยความสะดวกหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อเป็นการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในสถานศึกษา

การโค้ช (Coaching) เป็นการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ เป็นวิธีการส่งเสริมให้ครูและเพื่อนครูได้ไตร่ตรองและสะท้อนความคิดผ่านการสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับการศึกษารวมทั้งฝึกฝนและพัฒนาการการใช้ความคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556 : 291) ซึ่งสอดคล้องกับ G Poweell, M Chambers, G Baxter (อ้างถึงใน บุญญฤทธิ ปิยะศรี, 2556) ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการโค้ชไว้ว่าหมายถึงวิธีการสอนการทำงานระหว่างเพื่อนครูเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนางานให้กับเพื่อนร่วมงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน Julie Boyd (อ้างถึงใน บุญญฤทธิ ปิยะศรี, 2556) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการโค้ชหมายถึงรูปแบบในการให้คำปรึกษาแนะนำที่มีประสิทธิภาพเป็นการสนทนาที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยครูผู้สอนสามารถขยายผลการเรียน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จแก่ผู้เรียน ซึ่งรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการนิเทศที่เพื่อนครูสองคนจับคู่หรือรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสม มีการสังเกตการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน ซึ่งการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถทำได้ง่าย นอกเหนือจากเพื่อนครูด้วยกันแล้วการร่วมมือร่วมใจทำในเรื่องเดียวกัน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันและกัน การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำกระบวนการนิเทศการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ได้เพียงแต่ผู้นิเทศคือเพื่อนครูที่ร่วมโครงการและผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกันซึ่งการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำมาใช้เพื่อเกิดความคุ้นเคยทั้ง 2 ฝ่ายคือครูและผู้ทำหน้าที่โค้ชโดยร่วมกันปฏิบัติ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

จากการศึกษาขอบข่ายเป้าหมายและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนุ่มประสงค์วิทยาพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ทั้งด้านคุณภาพบุคลากร นักเรียน การดำเนินการ และผลการวัดและประเมินผล จัดการดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวม พบว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่ส่งผลต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักการและการโค้ชในรูปแบบต่าง ๆ และเชื่อว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งเป็นกระบวนการร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติใช้พื้นฐานการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน เพื่อไตร่ตรองสะท้อนความคิด พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งจากผลการวิจัยของ จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์ (วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 2556 : 134-150) พบว่า การพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้ครูมีสมรรถภาพในการโค้ช และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบการโค้ชฯ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการโค้ชฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูพณิชยกรรมมีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งนักเรียนพณิชยกรรม มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูในระดับเห็นด้วยมาก นอกจากนี้ผลการวิจัยของพัชรพร ศุภกิจ (วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559 : 92-113) พบว่า ความสามารถการโค้ชของครูผู้โค้ชอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้รับการโค้ชมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับมาก ผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้รับการโค้ชอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของฉวีวรรณ ท่าไม้สุข (วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 2560 : 172-168) พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความสามารถเข้าใจการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับสูง สมรรถนะของครูในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับสูง และครูมีความคิดต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนนุ่ประสงศ์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active learning และการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ดังนี้

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Pam Robins (1991, อ้างถึงในอรสา กุนศิลา, 2556 : 28) ได้กล่าวถึง กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน เป็นขั้นของการสำรวจความต้องการ/ความสนใจ ศึกษาความรู้ เรื่อง วิธีการโค้ช/การสังเกตการสอน เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ เลือกรีวิวและเครื่องมือสังเกตการสอน รวมถึงการเขียนแผนการนิเทศและแผนการสอน 2) การสังเกตการสอน เป็นขั้นที่ครูเข้าสังเกตการสอนกันและกันตามแผนการโค้ชของตนเอง 3) การวิเคราะห์ ในขั้นนี้ครูร่วมกันวิเคราะห์ผลการสังเกตการณ์สอนกันและกัน และ 4) การประชุมหลังการสังเกตการณ์สอน โดยครูนำเสนอผลการสังเกตการณ์สอนกันและกัน วิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงต่อไป ร่วมกันพิจารณาประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เสนอวิธีการแก้ปัญหา หรือพิจารณาปัญหาอื่น พร้อมวิธีแก้ไขต่อไป

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแนวคิดของ Joyce & Showers (1987, Sally J. Zepeda : 185-188) ประกอบด้วย 1) การศึกษาทำความเข้าใจ (Theory) กับทฤษฎี เทคนิคและรูปแบบการสอนใหม่ ๆ และอภิปรายร่วมกันระหว่างเพื่อนครู 2) การสังเกตการณ์สาธิตการสอนด้วยวิธีสอนใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ (Demonstration) 3) การฝึกปฏิบัติ (Practice) ร่วมกันฝึกปฏิบัติ 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) วางแผน เตรียมการใช้กลวิธีการสอนใหม่ ๆ สือ และทดลองใช้กับเพื่อนครูด้วยกัน 5) การโค้ช (Coaching) ครูนำเทคนิคและวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ไปปฏิบัติในชั้นเรียน โดยมีเพื่อน และให้การช่วยเหลือ สังเกตและบันทึกผล

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Glickman (2010) ได้กล่าวถึง กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน (Purpose) 2) การเตรียมความพร้อมสำหรับการอบรมให้ความรู้ (Training) 3) การกำหนดตารางการโค้ชและการประชุม (Scheduling) และ 4) การสรุปแก้ไขปัญหา (Troubleshooting)

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ สงัด อุทรานันท์ (2530) เสนอกระบวนการนิเทศไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการนิเทศ (Planning) 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information) 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Doing) 4) การเสริมสร้างกำลังในการนิเทศ (Reinforcing) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของวีชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้เสนอขั้นตอนของการโค้ชไว้ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆ บันทึกสิ่งที่สนใจ การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆ บันทึกสิ่งที่สนใจ สั้นๆ หรือบันทึกจุดเด่นของการสอนและข้อเสนอแนะ ระยะที่ 2 ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการสอนหรือมอบบันทึกที่บันทึกให้แก่ครูระยะที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะเมื่อคุณต้องการคำแนะนำในประเด็นที่บันทึก

กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Willeman และคณะ (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2559) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสังเกตการสอน (Peer Observation Assistance : POA) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมก่อนการเรียน (Pre-Observation Conference)
2. การสังเกตการสอน (Observation)
3. การประชุมภายหลังการสังเกตการณ์สอน (Post Conference)

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นขั้นตอนของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge) เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน และประชุมครูภาษาไทยเพื่อวิเคราะห์ความจำเป็นในการเข้าร่วมพัฒนาตนเองในรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Pam Robins ในขั้นที่ 1-2 การประชุมก่อนการสังเกตการสอนและการสังเกตการสอน Joyce & Showers ในขั้นที่ 1-2 คือ 1) การศึกษาทำความเข้าใจ (Theory) กับเทคนิคและรูปแบบการสอนใหม่ ๆ 2) การสังเกตการณ์(Demonstration) สาธิตการสอนด้วยวิธีสอนใหม่ ๆ และรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนใน ขั้นที่ 1-2 ของ Glickman 1. การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน (Purpose) และการเตรียมความพร้อมสำหรับการอบรมให้ความรู้ (Training) นอกจากนี้ยังใช้ ขั้นที่ 2 ของสงัด อุทรานันท์ คือ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information) และสอดคล้องกับแนวคิด Willeman และคณะ ในขั้นที่ 1 ประชุมก่อนการเรียน มาใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย 2) อบรมให้ความรู้เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิค วิธีการสอนตามแนวคิด Active Learning ในการส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และ 3) การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน การให้ความร่วมมือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ช

ขั้นที่ 2 การวางแผนการโค้ช (Planning) เป็นขั้นของการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Pam Robins ในขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ Joyce & Showers ในขั้นที่ 3-4 คือ การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) Glickman ในขั้นที่ 3 การกำหนดตารางการโค้ชและการประชุม (Scheduling) รูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในระยะเวลาที่ 1 ของวัชรา เล่าเรียนดี คือ ระยะเวลาที่ 1 การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆบันทึกสิ่งที่สนใจ และรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนใน ขั้นที่ 1 ของสังกัด อุทรานันท์ คือ การวางแผนการนิเทศ (Planning) และสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศการสอนของ Willeman และคณะ ในขั้นที่ 2 การสังเกตการณ์สอน มาใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ 1) การประชุมวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ 2) วางแผนเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ 3) วางแผนเลือกสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และ 4) วางแผนการโค้ช/ปฏิทินการโค้ช

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) เป็นขั้นที่ผู้วิจัยนำแนวคิดการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในขั้นที่ 5 ของ Joyce & Showers คือ การโค้ช (Coaching) Glickman ในขั้นที่ 4 การสรุปแก้ไขปัญหา (Troubleshooting) และรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในระยะเวลาที่ 2-3 ของวัชรา เล่าเรียนดี คือ ระยะเวลาที่ 2 ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการณ์สอนและ ระยะเวลาที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะ และรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนใน ขั้นที่ 3-4 ของสังกัด อุทรานันท์ คือ การปฏิบัติการนิเทศ (Doing) และการเสริมสร้างกำลังในการนิเทศ (Reinforcing) และสอดคล้องกับกระบวนการจัดการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของ Willeman และคณะ ในขั้นที่ 3 การประชุมภายหลังการสังเกตการณ์สอน มาใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการณ์สอน 2) การสังเกตการณ์สอน 3) การเสริมแรง ให้กำลังใจ และทบทวนประเด็นที่ควรปรับปรุงและแก้ไข

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation) เป็นขั้นของการประชุมหลังการสังเกตการสอนและการประเมินผลการโค้ช โดยผู้วิจัยนำแนวคิดการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในขั้นที่ 4 ของ Pam Robins คือ การประชุมหลังการสังเกตการณ์สอน และในขั้นที่ 5 ของ สังกัด อุทรานันท์ การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation) มาใช้ในการตรวจสอบพัฒนาการของผู้โค้ชและผู้ได้รับการโค้ช โดยมีวิธีการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แบบประเมิน

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Hazzan Lapidot and Ragonis (2004: 59-60) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 4 ขั้นตอน อันประกอบด้วย ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ขั้นอภิปราย (Discussion) และขั้นสรุป (Summary)

Tileston (อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดีและคณะ, 2560 : 67-68) นักการศึกษาผู้นำด้านหลักสูตรและการสอน การบริหาร การวิจัย ได้กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ว่าทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา โดยมีกระบวนการของรูปแบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้างความหมาย (Synthesizing) ขั้นใช้แหล่งความรู้ภายนอกสนับสนุน (Outsourcing) และขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting)

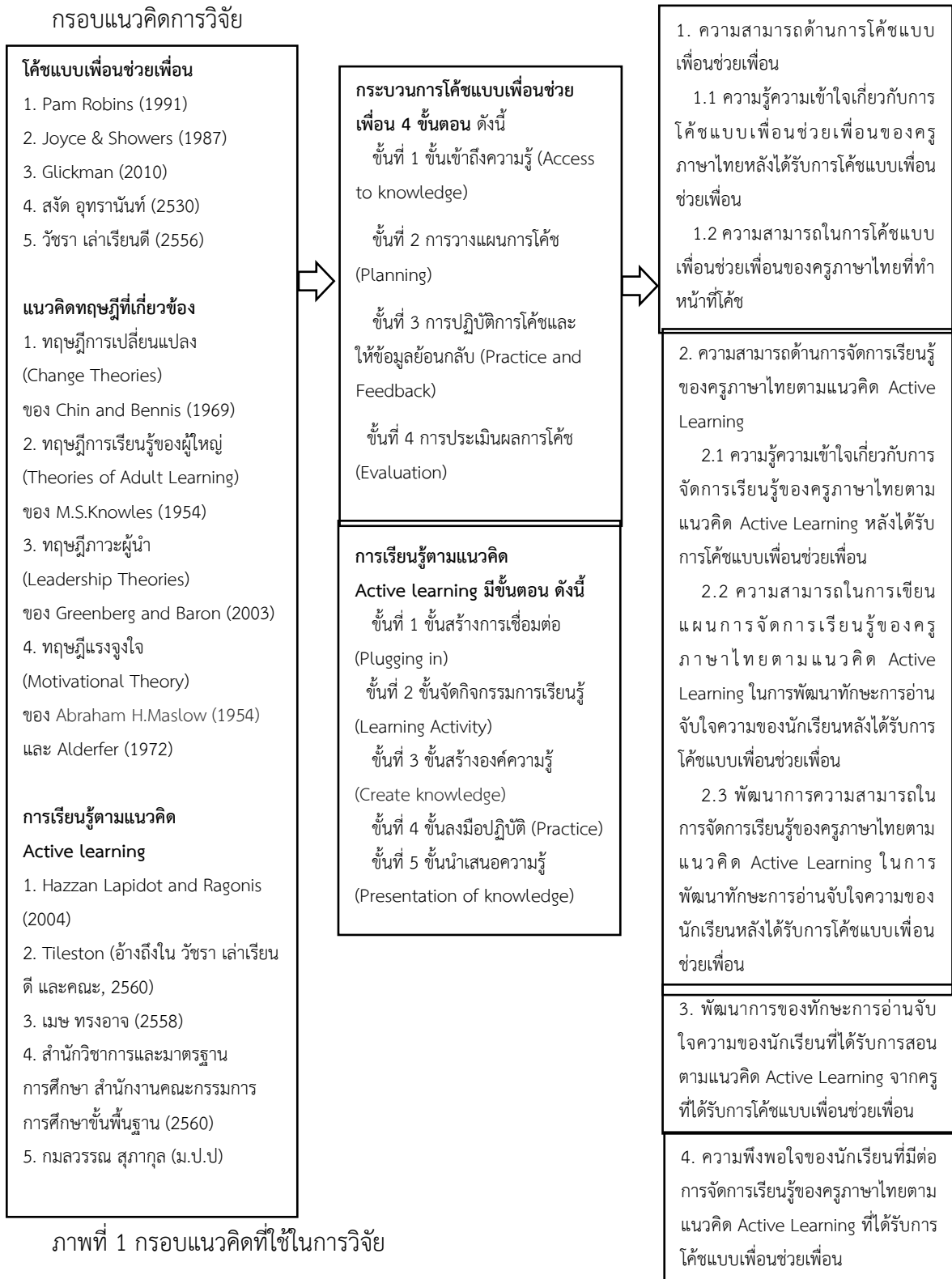
เมษ ทรงอาจ (2558) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ลงมือกระทำ โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ กระบวนการ คุณธรรม และจริยธรรม 2) กำหนดสาระการเรียนรู้ โดยครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบ คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน การนำเสนอความรู้ การประยุกต์ใช้ นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ “Active Learning” ได้ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 2) คิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ 3) สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ

กมลวรรณ สุภากุล (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำ ใช้เทคนิค Brainstorming 2) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้เทคนิคการเขียนพร้อมกันรอบวง Simultaneous round table เทคนิคนี้เหมือนการเขียนรอบวง 3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ใช้เทคนิค Team - pair - solo เป็นเทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่และทำคนเดียว 4) ชี้นำเสนอความรู้ ใช้เทคนิค Time Discussion โดยผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนและสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันคิดและอภิปรายพร้อมกัน 5) ขั้นลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ ใช้เทคนิค Team - pair - solo และ เทคนิค Concept map โดยผู้สอนกำหนดเรื่องที่ศึกษาและให้ผู้เรียนร่วมกันคิดและสร้างผังความคิด (Concept map) 6) ขั้นประเมินผลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างองค์ความรู้ (Create knowledge)

ขั้นที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice) ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอความรู้ (Presentation of knowledge) จาก การสังเคราะห์ที่ได้นำเสนอเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏดังภาพ

คำถามการวิจัย

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีคำถามในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอย่างไร

1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ชอยู่ในระดับใด

2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning มีดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอย่างไร

2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับใด

2.3 พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงขึ้นหรือไม่

3. พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงขึ้นหรือไม่

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช

2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning มีดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.3 พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สมมติฐานของการวิจัย

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีดังนี้

1.1 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ชอยู่ในระดับดี

2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน มีดังนี้

2.1 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี

2.2 พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี

3. พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน นักเรียนจำนวน 22 คน จำนวน 2 ห้อง ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ของโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ได้มาโดยการอาสาสมัคร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท คือ

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย

2.2.1 ตัวแปรด้านครูผู้สอน

- 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 2) ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย
- 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
- 4) ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวคิด

Active Learning

- 5) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวคิด Active Learning

2.2.2 ตัวแปรด้านนักเรียน

- 1) ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูรายวิชาภาษาไทย ด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการนำข้อมูลการโค้ชมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการ การเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการโค้ช คือ กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิควิธีสอนตามแนวคิด Active Learning และการสังเกตการสอน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ เดือนกรกฎาคม จัดอบรมให้ความรู้ครู วางแผน การโค้ช การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 16 ชั่วโมง ดำเนินการทดลอง ใน ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2562 ตั้งแต่พฤศจิกายน – ธันวาคม เป็น 8 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง และ ประชุมหลังการสังเกตการณ์สอน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 32 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง กระบวนการนิเทศที่เพื่อนครูสองคนจับคู่หรือ รวมกลุ่ม ปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน ด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสม

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ โดยนำวิธีสอน เทคนิคการสอน 5 วิธี ได้แก่ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) 2) การเรียนรู้เชิง ประสบการณ์ (Experiential Learning) 3) การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach 4) เทคนิค การเรียนรู้แบบ K-W-L (K-W-L Learning Technique) 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H มาใช้ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกิด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ของครูเกี่ยวกับรูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักการ ขั้นตอนและกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิด Active Learning และเทคนิควิธีสอน 5 วิธี ที่ได้จากการสัมภาษณ์

5. ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง ระดับความสามารถในการโค้ชโดย ประเมินจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 6 รายการ ประเมิน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการ

4) ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5) ด้านบรรยากาศ 6) ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

6. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมในการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 5 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 10 รายการประเมิน ดังนี้ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระสำคัญ 4) สาระการเรียนรู้ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สมรรถนะสำคัญ 7) กิจกรรมการเรียนรู้ 8) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล 10) บันทึกหลังสอน

7. พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หมายถึง ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนและการนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ จากการใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีสอนตามแนวคิด Active Learning 5 วิธี และมีการกำหนดระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 รายการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อและเทคโนโลยี 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน

8. ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจในด้านความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่จับคู่ระหว่างเพื่อนครูรายวิชาภาษาไทย ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยมีการประเมินผลจากแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 6 รายการประเมิน

9. ทักษะการอ่านจับใจความ หมายถึง ระดับคะแนนในการอ่านที่ผู้เรียนสามารถตอบคำถามหาใจความสำคัญของเนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ สรุปเนื้อหาสำคัญ หรือข้อความจากเรื่องที่อ่าน โดยประเมินจากแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกิดทักษะการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ อย่างง่ายได้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดทักษะการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม

10. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยกำหนดระดับการประเมินเป็น 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความพึงพอใจ

ของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้

11. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน ที่เป็นอาสาสมัครในการวิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้โค้ชและได้รับการโค้ช

12. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนนวมุขประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับ

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิดประโยชน์จากงานวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนมีความสามารถทางด้านทักษะการอ่านจับใจความ เกิดการเรียนรู้แบบยั่งยืน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนในรายวิชาภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น
2. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
4. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การใช้เทคนิควิธีสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สามารถพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาต่อยอดเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ
5. โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพส่งผลต่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เต็มศักยภาพ
6. เขตพื้นที่การศึกษาได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพของตน และเผยแพร่แก่เพื่อนครูต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดตามดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศและการโค้ช
3. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
5. การอ่านจับใจความ
6. การประเมินการอ่าน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

**หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 :
และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา**

**หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 :
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางภาษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ เนื่องจากภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน จนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ใน ชีวิตจริง จึงได้กำหนดให้มี 5 สาระการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 : 7)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

จากการศึกษาเอกสารตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดดังนี้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่กำหนดไว้เป็นสาระหลักที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ หลักภาษา และทักษะต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงสาระต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สาระที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในงานวิจัย ได้แก่

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.2	<p>ท 1.1 ป 2/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป 2/4 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป 2/5 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลงและบทร้อยกรองง่าย ๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน</p>
ป.4	<p>ท 1.1 ป 4/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป 4/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป 4/5 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ</p> <p>ท 1.1 ป 4/6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องทีอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจความรู้สึก และทรงชนะของตนเอง เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ เพื่อพัฒนาตนเองที่จะเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศรวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสมและปรับตัว ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่กำหนดขึ้นโดยพิจารณาจาก สภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการดังนี้ 1) รักชาติศาสนาชาติไทย 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

สรุป ความสามารถในการอ่านเป็นกระบวนการสร้างความรู้ ความคิด พัฒนาทักษะการสื่อสาร และนำไปใช้ในกระบวนการคิดวิเคราะห์การอ่านจากสื่อต่าง ๆ ความสามารถในการอ่านจึงเป็นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และเป็นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยทางโรงเรียนนำ

หลักการดังกล่าว ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา

โรงเรียนนวมประสงค์วิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 90 หมู่ 6 ซอยนวมประสงค์ 1 ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11130 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 รหัสโรงเรียน 1012230072 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนครูทั้งหมด 24 คน มีนักเรียนในปีการศึกษา 2562 จำนวน 134 คน

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	เชิดชูคุณธรรม
น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง	สู่สังคมการมีส่วนร่วม

พันธกิจ

1. สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐาน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดขององค์กร
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นครู บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล
4. พัฒนาผู้เรียนให้เต็มขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ สู่มาตรฐานสากล
5. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด

ปรัชญาของโรงเรียน

อตตาทิ อตตโน นาโถ ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา

ตารางที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา โรงเรียนนวมประสงควิทยา ปีการศึกษา 2562

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120
- ประวัติศาสตร์	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)
- ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม	}	(80)	(80)	(80)	(80)	(80)
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม						
- เศรษฐศาสตร์						
- ภูมิศาสตร์						
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)	120	120	120	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	920	920	920	840	840	840
รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละ 40 ชั่วโมง					
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ปีละ 120 ชั่วโมง					
- กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
- กิจกรรมนักเรียน						
ลูกเสือ เนตรนารี	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)
ชุมนุม	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
กิจกรรมพัฒนาทักษะ	ปีละ 120 ชั่วโมง			ปีละ 200 ชั่วโมง		
- ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	40	40	40	40	40	40
- ภาษาไทย (เพิ่มเติม)	40	40	40	40	40	40
- เกษตร	-	-	-	40	40	40
โครงการคุณธรรม	40	40	40	40	40	40
- ส่งเสริมสุขภาพ	-	-	-	40	40	40
รวมเวลาทั้งหมด	1,200 ชั่วโมง			1,200 ชั่วโมง		

โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	920
ท12101 ภาษาไทย	200
ค12101 คณิตศาสตร์	200
ว12101 วิทยาศาสตร์	80
ส12101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80
ส12102 ประวัติศาสตร์	40
พ12101 สุขศึกษา และพลศึกษา	80
ศ12101 ศิลปะ	80
ง12101 การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	40
อ12101 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	120
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม	40
ท12201 ภาษาไทย	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120
☐ กิจกรรมแนะแนว	40
☐ กิจกรรมนักเรียน	
ลูกเสือ/เนตรนารี	40
ชุมนุม	30
☐ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
กิจกรรมพัฒนาทักษะ	120
☐ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	40
☐ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	40
☐ เกษตร	-
☐ โครงการงานคุณธรรม	40
☐ ส่งเสริมสุขภาพ	-
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	1,200

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	840
ท14101 ภาษาไทย	160
ค14101 คณิตศาสตร์	160
ว14101 วิทยาศาสตร์	80
ส14101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80
ส14102 ประวัติศาสตร์	40
พ14101 สุขศึกษา และพลศึกษา	80
ศ14101 ศิลปะ	80
ง14101 การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	80
อ14101 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	80
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม	40
อ14201 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120
☐ กิจกรรมแนะแนว	40
☐ กิจกรรมนักเรียน	
ลูกเสือ/เนตรนารี	40
ชุมนุม	30
☐ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
กิจกรรมพัฒนาทักษะ	120
☐ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	40
☐ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	40
☐ เกษตร	40
☐ โครงการคุณธรรม	40
☐ ส่งเสริมสุขภาพ	40
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	1,200

ที่มา : โรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา, หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา (นนทบุรี : ฝ่ายวิชาการ, 2562).

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ท 12101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายวิชาภาษาไทย

เวลา 200 ชั่วโมง

ศึกษา เรียนรู้ การอ่านออกเสียงคำและความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ บทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่น้อยกว่า 800 คำ รวมทั้งคำที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ จากหนังสือตามความสนใจ หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ การคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย การเขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ และตามจินตนาการ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อนการจับใจความและการพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน การเขียนพยานุเคราะห์ วรณยุกต์ และเลขไทย การเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ การแจกลูก การอ่านเป็นคำมาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา การผันอักษรกลาง อักษรสูงและอักษรต่ำ คำที่มีตัวการันต์ คำที่มีพยางค์ควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มีความหมายตรงข้าม คำที่มี รร การแต่งประโยค การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความสั้น ๆ การบอกลักษณะของคำคล้องจอง และการเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น การระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่าน หรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็ก บทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น การท่องจำบทอาขยานที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน การฟัง การดู และการพูด อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ บอก ระบุ เขียน สะกดคำ แจกลูก อ่านเป็นคำ ผันอักษร แต่งประโยค เลือกใช้ และท่องจำ นำความรู้ ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน การฟังไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาวรรณคดีและวรรณกรรม มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดมีนิสัยรักการอ่านเหมาะสมกับระดับชั้น

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ป 2/1 ป 2/2 ป 2/3 ป 2/4 ป 2/5 ป 2/6 ป 2/7 ป 2/8

ท 2.1 ป 2/1 ป 2/2 ป 2/3 ป 2/4

ท 3.1 ป 2/1 ป 2/2 ป 2/3 ป 2/4 ป 2/5 ป 2/6 ป 2/7

ท 4.1 ป 2/1 ป 2/2 ป 2/3 ป 2/4 ป 2/5

ท 5.1 ป 2/1 ป 2/2 ป 2/3

รวม 27 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 5 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รหัสวิชา ท 12101

รายวิชาภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 100 ชั่วโมง

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การอ่านจับใจความ	ท 1.1 ป 2/3 ,ป 2/4, ป 2/5	8	10
2	ภาพวาดสี่เหลี่ยม	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/2, ป 2/3, ป 2/6 ท 2.1 ป 2/3 ท 3.1 ป 2/5 ท 4.1 ป 2/2 ท 5.1 ป 2/5	10	5
3	มีน้ำใจ	ท 1.1 ป 2/2, ป 2/3 ท 2.1 ป 2/4 ท 3.1 ป 2/5 ท 4.1 ป 2/1, ป.2/3, ป 2/4 ท 5.1 ป 2/1	10	5
4	ยายกะตา	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/2, ป2/3 ท 2.1 ป 2/4 ท 3.1 ป 2/6 ท 4.1 ป 2/2 ท 5.1 ป 2/1	10	5
5	นักคิดสมองใส	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/2, ป 2/3 ท 2.1 ป 2/2 ท 3.1 ป 2/2 ท 4.1 ป 2/2 ท 5.1 ป 2/2	10	5

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	โลกร้อน	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/3, ป 2/5 ท 2.1 ป 2/1 ท 3.1 ป 2/7 ท 4.1 ป 2/1, ป 2/2 ท 5.1 ป 2/1	10	5
7	รักพ่อรักแม่	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/3, ป 2/6 ท 2.1 ป 2/4 ท 3.1 ป 2/1, ป 2/3 ท 4.1 ป 2/2, ป 2/3 ท 5.1 ป 2/1	10	5
8	เข็ดแล้ว	ท 1.1 ป 2/3, ป 2/7 ท 2.1 ป 2/4 ท 3.1 ป 2/3, ป 2/7 ท 4.1 ป 2/1, ป 2/2, ป 2/3 ท 5.1 ป 2/2	10	10
9	เด็กดี	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/3, ป 2/6 ท 2.1 ป 2/4 ท 3.1 ป 2/3 ท 4.1 ป 2/2 ท 5.1 ป 2/2	10	5
10	ชาติของเรา	ท 1.1 ป 2/1, ป 2/3, ป 2/4 ท 2.1 ป 2/1 ท 3.1 ป 2/7 ท 4.1 ป 2/1, ป 2/4, ป 2/5 ท 5.1 ป 2/5	12	10
คะแนนภาคเรียนที่ 2			100	70

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ท 14101

รายวิชาภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 160 ชั่วโมง

ศึกษา เรียนรู้ การอ่านออกเสียงและอธิบายความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ การจับใจความจากสื่อต่าง ๆ การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น คาดคะเนเหตุการณ์ การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน การอ่านหนังสือตามความสนใจ หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด ตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย การเขียนสื่อสาร การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน การเขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ การเขียนจดหมายถึงเพื่อน และ บิดามารดา การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า การเขียนเรื่องตามจินตนาการ การจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูการจับใจความและพูดแสดงความรู้ความคิด ในเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ การรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง ดู และ สนทนา สะกดคำ และบอกความหมายของคำในแม่ ก กา มาตราตัวสะกด ผันอักษร คำเป็นคำตาย คำพ้อง ความหมายของสำนวนที่เป็นสุภาษิตและคำพังเพย ระบุชนิดของคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ หน้าที่ของคำในประโยค การใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยค แต่งกลอนสี่และคำขวัญ เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ระบุข้อคิดจากวรรณคดีและ วรรณกรรม ร้องเพลงพื้นบ้าน ท่องจำบทอาขยานที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน การฟัง การดู และการพูดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ บอก สรุป ระบุ อธิบาย เขียน สะกดคำ แจกลูก แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ เปรียบเทียบ ศึกษา เรียนรู้ปฏิบัติ และท่องจำ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม นำความรู้ ข้อคิด จาก การอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่านเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ป 4/1 ป 4/2 ป 4/3 ป 4/4 ป 4/5 ป 4/6 ป 4/7 ป 4/8

ท 2.1 ป 4/1 ป 4/2 ป 4/3 ป 4/4 ป 4/5 ป 4/6 ป 4/7 ป 4/8

ท 3.1 ป 4/1 ป 4/2 ป 4/3 ป 4/4 ป 4/5 ป 4/6

ท 4.1 ป 4/1 ป 4/2 ป 4/3 ป 4/4 ป 4/5 ป 4/6 ป 4/7

ท 5.1 ป 4/1 ป 4/2 ป 4/3 ป 4/4

รวม 33 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ท 14101	โครงสร้างรายวิชา รายวิชาภาษาไทย	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย	ภาคเรียนที่ 2	จำนวน 80 ชั่วโมง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4		

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การอ่านจับใจความ	ท 1.1 ป 4/3, ป 4/4, ป 4/5, ป 4/6	8	10
2	สนุกสนานกับการเล่น	ท 1.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/4 ท 2.1 ป 4/2, ป 4/3, ป 4/5 ท 3.1 ป 4/4, ป 4/5, ป 4/6 ท 4.1 ป 4/1, ป 4/5 ท 5.1 ป 4/4	9	5
3	หนูเออยจะบอกให้	ท 1.1 ป 4/1, ป 4/3, ป 4/7, ป 4/8 ท 2.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/4 ท 5.1 ป 4/1, ป 4/2	6	5
4	เรื่องเล่าจากพหุลง	ท 1.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3 ท 2.1 ป 4/3 ท 3.1 ป 4/6 ท 4.1 ป 4/3 ท 5.1 ป 4/4	7	5
5	คนดีศรีโรงเรียน	ท 1.1 ป 4/3 ท 2.1 ป 4/2, ป 4/8 ท 3.1 ป 4/3, ป 4/6, ป 4/8 ท 4.1 ป 4/4	6	5
6	มลพิษในชีวิตประจำวัน	ท 1.1 ป 4/2, ป 4/3, ป 4/4 ท 2.1 ป 4/2, ป 4/3, ป 4/7, ป 4/8 ท 3.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3 ท 4.1 ป 4/1, ป 4/2 ท 5.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3	6	5

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ดวงจันทร์ของลำเจียก	ท 1.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3, ป4/4 , ป4/6, ป 4/8 ท 2.1 ป 4/7 ท 3.1 ป 4/2 ท 4.1 ป 4/3 ท 5.1 ป 4/1, ป 4/3	7	5
8	อย่างนี้ดีควรทำ	ท 1.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3 , ป 4/5, ป 4/6 ท 2.1 ป 4/3, ป 4/4, ป 4/7 ท 3.1 ป 4/1 , ป 4/6 ท 4.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/4 ท 5.1 ป 4/2	6	5
9	กระดาษนี้มีที่มา	ท 4.1 ป 4/1, ป 4/2 ท 2.1 ป 4/1, ป 4/6, ป 4/8 ท 3.1 ป 4/3, ป 4/4, ป 4/6 ท 4.1 ป 4/1, ป 4/5 ท 5.1 ป 4/2, ป 4/4	6	5
10	ห้องสมุดป่า	ท 4.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/6 ท 2.1 ป 4/1, ป 4/2, ป 4/3, ป4/4 ท 3.1 ป 4/5, ป 4/6 ท 4.1 ป 4/2, ป 4/5, ป 4/6 ท 5.1 ป 4/4	5	5
11	รักที่คุ้มภัย	ท 4.1 ป 4/2, ป 4/6 ท 2.1 ป 4/4 ท 3.1 ป 4/3, ป 4/6 ท 4.1 ป 4/3, ป 4/7 ท 5.1 ป 4/4	6	5
12	ธรรมชาตินี้มีคุณ	ท 1.1 ป 4/1 ท 2.1 ป 4/2 ท 3.1 ป 4/4 ท 4.1 ป 4/5 ท 5.1 ป 4/2	5	5

ลำดับ	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
13	เที่ยวเมืองพระร่วง	ท 4.1 ป 4/1 ท 2.1 ป 4/2 ท 3.1 ป 4/4 ท 4.1 ป 4/5 ท 5.1 ป 4/2	5	5
คะแนนภาคเรียนที่ 2			80	70

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศและการโค้ช

การนิเทศการสอน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นิเทศ” หมายถึง ชี้แจงหรือแสดง ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Supervise” และการนิเทศ ใช้ คำว่า “Supervision” เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดูแลควบคุม หรือการให้คำแนะนำชี้แจงในเรื่องของงาน

นักการศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปความหมายของการนิเทศการสอนได้ ดังนี้

1. นักการศึกษาชาวต่างประเทศ อาทิ กลิคแมน (Glickman, 1990: 5) กล่าวถึงความหมายของการนิเทศไว้ว่า เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานและหน้าที่ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ในเชิงของหลักการในเรื่อง การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาครู รวมถึงการวัดและประเมินผล ซึ่งแฮร์ริส (Harris, 1985: 10) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมไว้ว่า การนิเทศการสอน เป็นสิ่งที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเป็นการรักษามาตรฐาน หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปในแนวทางที่บรรลุจุดมุ่งหมายหลัก คือ มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ดี และส่งผลประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โอลิวา และพอลาส (Oliva and Pawlas, 2001 : 11-12) กล่าวว่า การนิเทศการสอน เป็นการให้บริการและช่วยเหลือเป็นสำคัญ การให้บริการแก่ครูมุ่งในลักษณะของรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. นักการศึกษาชาวไทย อาทิ ชาญชัย อาจิมสมภาร (2547) และ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542) ได้ให้ความหมายของการนิเทศที่สอดคล้องกัน ไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม เป็นการชี้ช่องทางให้แก่ครูและนักเรียนในลักษณะที่เป็นกันเองอย่างสร้างสรรค์และไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงตนเอง สภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย เกิดการพัฒนา และสังด์ อูทรานันท์ (อ้างถึงใน พรธรรณภา มหาวิทยาลัย, 2557) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมไว้

ว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการพัฒนา นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดทางการเรียนของผู้เรียน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้เกิดพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของผู้เรียน

การโค้ช (Coaching)

วัชรา เล่าเรียนดี (2556 : 291) ได้ให้ความหมายของการโค้ชไว้ว่า การโค้ชเป็นการเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ เป็นวิธีการส่งเสริมให้ครูและเพื่อนครูได้ไตร่ตรองและสะท้อนความคิดผ่านการสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับการศึกษารวมทั้งฝึกฝนและพัฒนาการใช้ความคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเอง การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ G Poweell, M Chambers, G Baxter (อ้างถึงใน บุญญฤทธิ์ ปียะศรี, 2556) ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการโค้ชไว้ว่า หมายถึง วิธีการสอนการทำงานระหว่างเพื่อนครูเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนางานให้กับเพื่อนร่วมงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน Julie Boyd (อ้างถึงใน บุญญฤทธิ์ ปียะศรี, 2556) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการโค้ช หมายถึง รูปแบบในการให้คำปรึกษาแนะนำที่มีประสิทธิภาพเป็นการสนทนาที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนสามารถขยายผลการเรียน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จแก่ผู้เรียน

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการโค้ช หมายถึง การพัฒนาวิชาชีพของตนเองระหว่างเพื่อนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน การสะท้อนความคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

หลักการแนวคิดการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

การโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ จัดเป็นวิธีการโค้ชแบบหนึ่งหรือเป็นการพัฒนาในวิชาชีพครูตามแนวคิดระบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีของกลัทธอร์น (Glatthorn, 1984 อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2550 : 93) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความรู้ ประสบการณ์ สมรรถนะการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ร่วมมือร่วมใจการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตน โดยปกติจะมีการสังเกตการสอนกันและกันในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้แบบย้อนกลับจากการสังเกตการสอนร่วมกัน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางครั้ง อาจเรียกวิธีการโค้ชแบบนี้ว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

เกลทเทอร์น (Glatthorn, 1984 อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2550 : 94) ได้กล่าวถึง ลักษณะพิเศษของการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการนิเทศกับผู้รับนิเทศ โดยบุคลากรในโรงเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรืออาจร่วมกับบุคลากรภายนอกมีกระบวนการทำงานร่วมกันฉันเพื่อนร่วมอาชีพมีการแลกเปลี่ยนและร่วมสังเกตการสอนในชั้นเรียนกันและกันและมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิด
2. การจับคู่การสังเกตการสอนอย่างน้อย 2-ครั้งหรือมากกว่า 2 ครั้ง ตามความจำเป็นมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเฉพาะข้อมูลที่บันทึกภายหลังจากการสังเกตการสอน
3. เน้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ถึงแม้ว่าผู้บริหารหรือผู้นิเทศอาจมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการและติดตาม ดูแล โครงการเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนจัดประชุมกันและอภิปรายเป็นบางครั้งแรกเข้าร่วมโครงการด้วยตลอด
4. เป็นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่มีการประเมินเข้ามาเกี่ยวข้อง การโค้ชในแบบดังกล่าวเป็นการโค้ชเพื่อให้การชมเชยจนเกิดกำลังใจ ไม่ใช่ระบบการประเมินผลจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น ข้อมูลจากการสังเกตการสอนผู้บริหารจึงไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลของครู

รูปแบบการโค้ชเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (Coaching for Professional Development)

การโค้ชเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เป็นวิธีการในการพัฒนาวิชาชีพที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้เรียนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อาทิ การสังเกตการสอนซึ่งกันและกันรวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนของครู การใช้กลุ่มย่อยร่วมกันเรียนรู้ นอกจากนี้การโค้ชยังเป็นกิจกรรมที่ใช้ในโรงเรียนเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาวิชาชีพ (School-based Professional Development) โดยสามารถทำได้จากการสร้างบรรยากาศที่ปราศจากการประเมินหรือการวิพากษ์วิจารณ์อันนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกันเป็นทีมของเพื่อนร่วมงาน

กระบวนการในการดำเนินการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

จากหลักการสำคัญของการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ วัชรา เล่าเรียนดี (2550 : 95) ได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพไว้ ดังนี้

1. การวางแผนร่วมกันของครูที่สนใจพัฒนางานของตนเองร่วมกับเพื่อนที่สนใจพัฒนางานเรื่องเดียวกัน

2. ร่วมกันเลือกประเด็นที่สนใจที่จะปรับปรุงหรือพัฒนา
3. นำเสนอโครงการหรือขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชา
4. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ วิธีการสังเกตการสอน วิธีการสังเคราะห์ การสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
5. กำหนดวันและเวลาที่จะทำการสังเกตการสอนกันและกันรวมทั้งประชุมเพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
6. ดำเนินการตามแผนและกระบวนการที่ระบุในโครงการ สังเกตการสอนในแต่ละประเด็นที่สนใจอย่างน้อย 2 ครั้ง ในแต่ละเรื่องหรือแต่ละประเด็นที่จะปรับปรุงหรือพัฒนา
7. แบบสรุปผลการพัฒนา รายงานผลความสำเร็จ

ทักษะที่จำเป็นในการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. การสังเกตการสอนแบบกำหนดประเด็นและไม่กำหนดประเด็น
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตแต่ละประเภท
3. การประชุมปรึกษาหารือและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้ในการเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา

จากกระบวนการโค้ชและทักษะที่จำเป็นในการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพสามารถสรุปได้ว่าการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพต้องมาจากเพื่อนร่วมงานจำนวน 2 คนขึ้นไป ที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง โดยมีการประชุมวางแผน เลือกเรื่องที่ต้องการพัฒนาหรือประเด็นที่น่าสนใจ มีการสังเกตการสอน การปรึกษาหารือให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือ โดยทั้งนี้ต้องอาศัยทักษะในการสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน โดยต้องอาศัยการยอมรับและความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการพัฒนาวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้วีชรา เล่าเรียนดี (2554) ได้สรุปข้อดีและข้อจำกัด รวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพไว้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพให้ประสบผลสำเร็จ

1. ผู้บริหารเห็นด้วยและสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง
2. คณะครูต้องเห็นด้วยและมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพของตนโดยพยายามส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. บรรยากาศในโรงเรียนระหว่างครูด้วยกันครูกับผู้บริหารครูกับนักเรียนจะต้องมีความเป็นมิตรมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน

4. จัดทรัพยากรให้เพียงพอเช่นจัดเวลาให้ผู้ที่ร่วมโครงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้รวมถึงสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็น
5. โครงการต้องกำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อการติดตามผลดูแลให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกได้ง่าย
6. ครูผู้ร่วมโครงการเป็นผู้นำเสนอแผนปฏิบัติและสรุปผลการปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์ของการพัฒนาวิชาชีพครูกับการโค้ช

การพัฒนาวิชาชีพเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศการสอนซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือผู้นิเทศ ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกหน่วยงานต้นสังกัด โดยให้ความร่วมมือสนับสนุนและร่วมปฏิบัติโดยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน ปัจจุบันการโค้ชเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน โดยเริ่มจากการสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจเป็นสิ่งที่สำคัญในการนำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ชนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อดีของการโค้ชแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอนและเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน
2. ก่อให้เกิดกำลังใจในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น
3. เข้าใจในการทำงานของเพื่อนร่วมงานเพื่อนร่วมวิชาชีพมากขึ้น
4. เข้าใจนักเรียนมากขึ้นจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนอื่น ๆ
5. สร้างบรรยากาศในความเป็นมิตรแบบกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมชั้นเดียวกันมากขึ้น
6. กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน

ข้อจำกัดของการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสังเกตการสอนการวิเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับอาจจะช่วยเพื่อนไม่ได้
2. การสังเกตการสอนและการประชุมปรึกษาหารือและอภิปรายต้องใช้เวลาอาจจะต้องหากุศคนอื่นมาสอนแทน
3. การสังเกตการสอน อาจทำได้ไม่ต่อเนื่องจากปัญหาด้านเวลาไม่ตรงกัน
4. โครงสร้างของโรงเรียนแต่ละแห่งถ้ามีการแยกกันทำระหว่างครูมีการแข่งขันกันมากกว่าการทำงานร่วมกันการโค้ชจะดำเนินไปได้ยาก

5. สภาพทั่วไปในโรงเรียนที่ต่างคนต่างฝ่ายต่างปฏิบัติงานของตน อาจเป็นอุปสรรคต่อการประสานงานและการดำเนินการการโค้ช

จากการศึกษาหลักการและแนวคิดของการโค้ชแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นการโค้ชโดยอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้โค้ชกับผู้รับการโค้ชเพื่อพัฒนาวิชาชีพ โดยเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการวางแผน การปฏิบัติงาน การประชุมการสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับสะท้อนผล เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การนิเทศและการโค้ชมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู โดยการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนและการให้การร่วมมือ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพทางการศึกษา การนิเทศและการโค้ชจึงเป็นงานที่จะต้องปฏิบัติกับครูซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่ในวัยที่มีความแตกต่างกันหลายด้าน การช่วยเหลือหรือการสร้างความร่วมมือการยอมรับในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายด้านและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น 1) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง 2) ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 3) ทฤษฎีภาวะผู้นำ 4) ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Change Theories)

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่นำมาใช้ในการนิเทศและการโค้ชเป็นสิ่งที่ช่วยให้ ครูมีความเข้าใจในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงซึ่งจะทำให้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดำเนินไปได้ด้วยดีและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

Chin and Bennis (1969, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2556: 34-35) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่นำมาใช้ในการนิเทศและการโค้ชคือทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงแบบ Non-Conflict ได้เสนอยุทธวิธีการเปลี่ยนแปลง 3 ยุทธวิธีคือ

1. การใช้หลักเหตุผลและข้อมูลเชิงประจักษ์ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่ามนุษย์จะทำความเข้าใจที่เป็นของตนให้ปรากฏชัดเจนขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นจากการที่เรารู้ตัวว่าตนเอง มีความประสงค์และเห็นว่ามีผลดีตามมา สรุปได้ว่า ยุทธวิธีนี้เหมาะกับบุคคลที่มีเหตุผลมีการเคลื่อนไหวตามความสนใจของตนเอง

2. การให้การศึกษานี้ใหม่หรือให้ความรู้ใหม่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่ามนุษย์มีแรงจูงใจที่แตกต่างกันการได้รับการสนับสนุนหรือเป็นผลมาจากบรรทัดฐานของสังคมที่บุคคลนั้นยอมรับและยึด

เป็นแนวทางปฏิบัติตั้งนั้นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนเจตคติค่านิยมและทักษะ การมีความสัมพันธ์ที่ดีโดยการให้ความรู้ข่าวสารหรือหลักเหตุผลที่ดีเพื่อการปฏิบัติเท่านั้น

3. การใช้อำนาจและการควบคุมคือการชนะอิทธิพลของตำแหน่งหน้าที่และใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถคัดค้านหรือปฏิเสธได้

ลักษณะสำคัญของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงและการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสามารถใช้แนวคิดในการ ปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเป็นไปเพื่อสร้างพลังให้แก่ บุคลากรและเป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจากการสนับสนุนและประเมินการเปลี่ยนแปลงเป็นระบบซึ่ง เป็นหน้าที่และจุดมุ่งหมายของการนิเทศ

2. การเปลี่ยนแปลงโดยการใช้หลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำการสื่อสารการจูงใจในการ แก้ปัญหาของครูผู้บริหารและนักเรียนมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนขององค์กรทางการศึกษา

3. กระบวนการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการละลาย 2) ขั้นการ เปลี่ยนแปลงและ 3) ขั้นการทำให้เกาะตัวใหม่และคงทน 4) การวางแผนเพื่อริเริ่มการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการวางแผนอย่างรอบคอบมีวัตถุประสงค์และนโยบายที่ชัดเจน

5. ประสิทธิภาพและความพยายามในการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้น เมื่อได้รับความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพและความพยายามในการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับความ ช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมกับบุคลากร ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและความพยายามในการ เปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมกับบุคคลบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6. การเปลี่ยนแปลงจะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลหากใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสม ครอบคลุมทุกด้าน

7. การเปลี่ยนแปลงที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจะมีผลมาก

8. การเปลี่ยนแปลงจะมีผลมากขึ้นหากได้รับการยอมรับความแตกต่างในการยอมรับในการ เปลี่ยนแปลง

9. การเปลี่ยนแปลงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากไม่มีการให้ประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

10. การเปลี่ยนแปลงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าตัวฐานการเปลี่ยนแปลงหรือผู้นำในการ เปลี่ยนแปลงได้รับการยกย่องยอมรับและเชื่อถือภายในองค์กร

11. ประสิทธิภาพความคงทนของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นเมื่อกลุ่มที่ให้ความร่วมมือร่วมใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผู้ที่เสียสละและผูกพันต่อหน้าที่ของตน

12. การเปลี่ยนแปลงจะมีประสิทธิภาพและเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจเมื่อมีการจูงใจความตั้งใจ มีการวางแผนริเริ่มและการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาและสม่ำเสมอ

หลักการและแนวทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในโรงเรียน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. สมรรถนะในการเปลี่ยนแปลงบุคลากรทุกคนในโรงเรียนจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อม บริบทและองค์ประกอบของโรงเรียนของตนความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้มาจะนำไปสู่การปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงซึ่งจะประกอบด้วย 1) การสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นกับผู้ร่วมงาน 2) กัน ร่วมสนทนา และ 3) หลักการสำหรับการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน

2. ความผูกพันต่อภาระหน้าที่การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับทุกคนเพราะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดครูจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องมาจากทุกคน ทุกระดับทุก ซึ่งความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงคือ ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการเปลี่ยนแปลงได้

4. การวางแผนแบบวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาต้องอาศัยการร่วมมือซึ่งกัน และกันเพราะ เพราะครูจะต้องนำนวัตกรรมใหม่ๆมา ใช้ในการเรียนการสอนการสอน ผู้ที่ทำหน้าที่ โค้ชจึงต้องมีความยืดหยุ่นและให้การสนับสนุนในการวางแผนแบบวิวัฒนาการ

5. การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนจะต้องมีปัญหาลักษณะหลายอย่างต่อเนื่อง ปัญหาความขัดแย้งคือการเรียนรู้ที่ทำให้ได้ข้อมูลใหม่ๆ และทางเลือกใหม่ๆซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการ ตัดสินใจให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น

6. การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนการสนับสนุนจากภายในเช่นแหล่งข้อมูลและข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคลากรภายในองค์กรการสนับสนุนที่มีพลังมากที่สุดคือความสัมพันธ์ ที่ดีภายในองค์กรที่จะช่วยพัฒนาให้เกิดกระบวนการการเปลี่ยนแปลงโดยมีครูผู้โค้ชผู้ให้คำปรึกษา ผู้ติดตามและดูแลและประเมินผลงานเป็นระยะ

7. ความสอดคล้องมีเหตุผลข้อจำกัดของการเปลี่ยนแปลงคือการแยกเป็นเศษส่วนและการ เพิ่มภาระงานยิ่งขึ้นดังนั้นการเปลี่ยนแปลงแม้ว่าจะหลายอย่างแต่จำเป็นต้องมีหลักเหตุผล สอดคล้องกัน

กระบวนการเปลี่ยนแปลงควรดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้น (Initiation) ระยะ ดำเนินการเปลี่ยนแปลง (Implementation) และระยะที่ต้องทำการอย่างต่อเนื่อง (Continuation)

จากที่กล่าวมาข้างต้นหลักการและทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสามารถนำไปใช้ เพื่อพัฒนาด้ว การนิเทศและการโค้ช ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับครูการทำงานของครูและความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนมาประกอบกัน เพื่อให้การมีเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Theories of Adult Learning)

การพัฒนาครูมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการนิเทศและการโค้ชโดยตรงในการดำเนินการควรมีความรู้เกี่ยวกับผู้ใหญ่หรือครูจะช่วยให้การนิเทศและการโค้ชเป็นไปอย่างง่ายตายและมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง

M.S.Knowles (1954, อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547) ได้สรุปพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ มีประเด็นที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับว่าแตกต่างจากการสอนเด็กไว้ ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจของผู้ใหญ่มักจะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาจะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วย

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรยึดสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ ไม่ใช่เนื้อหาวิชาแต่เพียงอย่างเดียว

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์เรื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่ามีส่วนใดประสบการณ์ใดที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนแล้วจึงหาแนวทางในการนำประสบการณ์นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเองในการเปลี่ยนแปลงด้านมโนภาพแห่งตนการสอนผู้ใหญ่ คาดว่าจุดที่บุคคลบรรลุความสำเร็จได้ในด้านมโนภาพแห่งตนเป็นการนำตนเอง คือ ลักษณะทางจิตวิทยาของผู้ใหญ่ ถ้าหากเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ เขาจะเกิดความเครียดและอาจส่งผลต่อการต่อต้านสิ่งที่สำคัญ คือ ต้องพยายามทำให้ผู้ใหญ่เกิดความมั่นใจในตนเองในเรื่องการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด และต้องการเป็นผู้นำตนเอง เพราะฉะนั้น บทบาทของครูจึงอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับนักเรียนมากกว่าทำหน้าที่ส่งผ่าน หรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ และทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาจะคอยตามหรือไม่เพียงใดเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคลความแตกต่าง จะมีผลเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคล เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนผู้ใหญ่จะต้องเตรียมการในด้านนี้อย่างดี เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาและสถานที่สอน

Malcolm S. Knowles (1980) ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการสอนผู้ใหญ่ ไว้ 4 ด้าน คือ 1) มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self – concept) ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ การวางแผนร่วมกัน การนำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ประกอบด้วย ความสำคัญของการนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน ความสำคัญของการนำประสบการณ์ไปปฏิบัติ และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ 3) ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ประกอบด้วย เวลาในการเรียนรู้ การจัดกลุ่มผู้เรียน และ 4) แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) ประกอบด้วย แนวทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวทางการเรียนรู้ของหลักสูตร และการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้

ทฤษฎีของ Malcolm S. Knowles จึงเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ วิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้ใหญ่

อรรถ ศักดิ์สูง (2543, อ้างถึงในฉวีวรรณ ท่าไม้สุข, 2558) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็กเอาผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าดังนั้นการเรียนการสอนจะต้องยึดหลักการตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์กล่าวคือการศึกษาตามหลักการของการศึกษาของผู้ใหญ่ซึ่งประกอบด้วย 1) มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self-concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโตทางด้านร่างกายและจิตใจมีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเองและการพัฒนาการพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นการนำตนเองเป็นตัวของตนเอง 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากกว่ามีประสบการณ์อย่างกว้างขวางจะเป็นแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆได้อย่างตลอดเวลา 3) ความพร้อมที่จะเรียนผู้ใหญ่ (Readiness) มีความพร้อมที่จะเรียนเมื่อรู้สึกได้ว่าสิ่งนั้นจำเป็นต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตนและ 4) แนวทางในการเรียนรู้ (Orientation to Learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มุ่งแก้ปัญหาโดยนำความรู้ที่ แนวทางในการเรียนรู้ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มุ่งแก้ปัญหาโดยนำความรู้ที่ใช่ได้ไปใช้ทันที

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่พัฒนาไปเป็นตามลำดับขั้น โดยต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ที่มีความรู้มีความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยตรงผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียนทั้งผู้บริหารเจ้าหน้าที่และครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งมีการใช้จิตวิทยาพัฒนาการจิตวิทยาผู้ใหญ่ และทฤษฎีการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้การ

เรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สาระสำคัญจากทฤษฎีจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่นำไปสู่การประยุกต์และนำเทคนิคการสอน เพื่อดำเนินการไปถึงเป้าหมายที่กำหนดโดยครูผู้สอนผู้ใหญ่ควรทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น

ทฤษฎีภาวะผู้นำ (Leadership Theories)

ในการนิเทศการสอนและการโค้ชนั้นผู้นำหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้การนิเทศและการทดประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นผู้นำหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องเป็นผู้นำทางด้านหลักสูตร เป็นผู้นำทางด้านวิธีการเรียนการสอน และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีผู้นำ และผู้ทำหน้าที่โค้ชควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติงานของครูอันส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมากที่สุด

ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่ตนมีอยู่ในการชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาภายในองค์กรหรือในกลุ่มคนในสถานต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุดให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (ประสาน หอมพูล และ ทิพวรรณ หอมพูล, 2540 : 83)

ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการสั่งการและใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสมาชิกภายในองค์กร (สมยศ นาวิการ. 2538 : 400)

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการหลอมความแตกต่างทางด้านความคิด ความสนใจ ความต้องการ หรือพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในองค์กรให้หันไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีศิลปะ ไม่มีความขัดแย้งในองค์กรอีกต่อไปในขณะที่ใดขณะหนึ่ง หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2535 อ้างถึงใน มัลลิกา ตันสอน, 2544: 47)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำหมายถึงความสามารถของบุคคลที่มีพลังในการสร้างสัมพันธ์ต่อผู้อื่นให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ภาวะผู้นำในการนิเทศและการโค้ช หมายถึง ความสามารถในการมีอิทธิพลต่อผู้อื่นในการทำให้บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติตาม เป้าหมายที่กำหนดและในขณะเดียวกันกับทำให้เกิดการยอมรับนับถือ ความจงรักภักดีและความร่วมมือในการดำเนินการของผู้นำที่เน้นในการบริการในเรื่องต่อไปนี้

1. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development)
2. การพัฒนาเป็นรายบุคคล (Individual)
3. การสังเกตการสอน (Observation)
4. การประเมินผลครู (Teacher Evaluation)

ในฐานะที่เป็นผู้นำและเป็นผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ช เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดและเกิดผลสำเร็จ ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องปรับปรุงและพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทางด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการโค้ชให้เกิดความชำนาญ

รูปแบบภาวะผู้นำในการนิเทศและการโค้ช คือ วิธีการที่มุ่งใจหรือสร้างอำนาจที่มีผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชนำมาใช้ร่วมกับเทคนิคและทักษะในการนิเทศ การโค้ชรูปแบบภาวะผู้นำการปฏิบัติงานเมื่อพิจารณาจากอำนาจของผู้นำแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

1. ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ (Authoritarian) เป็นการใช้อำนาจสั่งการอย่างเด็ดขาดโดยไม่คำนึงถึงบุคคลรวบอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองและยึดมั่นตนเองเป็นใหญ่

2. ภาวะผู้นำตามสบาย (Laissez-faire) เป็นการปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานตามสบายใจชอบไม่มีการติดตามผลงาน การตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้ใต้บังคับบัญชา

3. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic) เป็นการใช้อำนาจตามวิถีทางประชาธิปไตย การตัดสินใจ ถือเสียงส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติปรึกษาหารือกัน เคารพสิทธิและหน้าที่ของแต่ละบุคคล

รูปแบบภาวะผู้นำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการนิเทศและการโค้ชไม่มีรูปแบบใดดีที่สุดขึ้นอยู่กับสถานการณ์สภาพความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นสำคัญการใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการโค้ชควรพิจารณาครูและบุคลากรที่มีความแตกต่างกันอย่างไรหลายควรผสมผสานทั้งชี้แนะแนะนำร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครูไปในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory)

แรงจูงใจ (Motivational) มีอิทธิพลต่อการทำงานของบุคลากร รวมทั้งการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมซึ่งจูงใจจะช่วยให้แต่ละคนที่มีความแตกต่างกันสามารถตอบสนองการทำงานร่วมกันได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลที่ตนเองจะร่วมงานด้วย โดยเฉพาะในด้านของการรู้จักและเข้าใจครูในทุก ๆ ด้าน การนิเทศหรือการโค้ชจะต้องมาจากความต้องการและการยอมรับของครูเป็นสำคัญ ซึ่งจำเป็นที่ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องใช้ภาวะผู้นำวิธีการจูงใจแรงจูงใจที่เหมาะสมกับครูในแต่ละกลุ่ม รวมถึงเทคนิคและวิธีการหรือรูปแบบในการโค้ชที่เหมาะสมกับโรงเรียนและสภาพแวดล้อมรวมถึงความแตกต่าง และความหลากหลายของครูทั้งนี้พื้นฐานความรู้ประสบการณ์เจตคติความต้องการและค่านิยมความรู้สึก

ต่อวิชาชีพ ทฤษฎีแรงจูงใจจึงเป็นเหมือนแนวทางในการกระตุ้นจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โลเวลล์ (Lovell, 1980: 109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ

ไมเคิล คอมแจน (Domjan 1996: 199) อธิบายว่าการจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรม การกระทำกิจกรรมของบุคคลโดยบุคคลลงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำหรือ ดิ้นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างซึ่งจะเห็นได้พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช้ เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา ยกตัวอย่างลักษณะของการตอบสนองสิ่งเร้าปกติคือ การ ขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก แต่การตอบสนองสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเช่น พนักงานตั้งใจทำงานเพื่อหวังความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

Alderfer (อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2540, หน้า 307-310) ได้ปรับปรุงลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เป็นความต้องการ 3 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (existence needs) คือ ความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัย ความต้องการรายได้ สวัสดิการและสภาพแวดล้อมการทำงาน

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness needs) คือ ความต้องการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน

3. ความต้องการเจริญเติบโต (growth needs) คือ ความต้องการภายในเพื่อการพัฒนา ส่วนบุคคล ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโตพัฒนา และใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาส และการเอาชนะความท้าทายใหม่ ๆ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งกำหนดโดยนักจิตวิทยา ชื่อ มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน

3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) (Affiliation or Acceptance needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) หรือ ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการการได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น

ทฤษฎีการจูงใจของ Alderfer เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นความต้องการว่า ความต้องการใดเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความต้องการหลายอย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ความต้องการตามทฤษฎีจะมีน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอด (Existence needs (E) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรมสูงสุด ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายบวกด้วยความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการในด้านนี้ได้ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมีสวัสดิการที่ดี มีเงินโบนัส รวมถึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากการทำงาน ได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness needs (R) เป็นความต้องการที่จะให้และได้รับไมตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง ประกอบด้วยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs (G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคลซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดประกอบด้วยความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการ

ประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่การงานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี แรงจูงใจสรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลต่อการให้ความร่วมมือในการทำงานหรือปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งจูงใจที่จะใช้หรือให้กับบุคคลอาจมีความแตกต่างกันตามพื้นฐานของความต้องการและความพึงพอใจสำหรับการนิเทศและการโค้ชผู้นิเทศและผู้คนจะต้องเลือกวิธีการที่ส่งเสริมให้ครูมีความสนใจด้านแรงจูงใจให้มากขึ้นซึ่งจะต้องใช้เทคนิคทักษะที่หลากหลายในการกระตุ้นและเสริมแรงอย่างเหมาะสมดังนั้นการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการยอมรับการผูกพันต่อภาระหน้าที่และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องการนิเทศและการโค้ชจึงจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีแรงจูงใจต่าง ๆ มาประกอบกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศและการค้นคว้าโดยมุ่งเน้นทั้งทางด้านงานและจิตใจรวมทั้งการสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศและการโค้ช ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด โดยการศึกษาทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Change Theories) ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Theories of Adult Learning) ทฤษฎีภาวะผู้นำ (Leadership Theories) และ ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory) ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครูในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน โดยใช้กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาเป็นรูปแบบในการพัฒนาครูให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจึงเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ตามเป้าหมายตั้งไว้ โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการนิเทศและการโค้ช รวมถึงการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้ดำเนินการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ประสบความสำเร็จ เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา นอกจากนี้ยังต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ และการศรัทธาให้ตัวบุคคล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการยอมรับ เกิดการเรียนรู้ และพัฒนางานพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

การจัดการศึกษาทุกระดับชั้นในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นเพื่อจำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ การศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งมีความหมายครอบคลุมในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาก้าวคือ การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการที่จะช่วยสนับสนุนให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงหลักพัฒนาตนเองในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งรูปแบบการนิเทศการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน คือ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพราะเป็นกระบวนการนิเทศการสอนโดยใช้ความร่วมมือระหว่างเพื่อนครูในสาขาวิชาเดียวกันหรือในโรงเรียนเดียวกัน อันส่งผลต่อความร่วมมือและการได้รับข้อมูลจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ วัชรานเล่าเรียนดี (2556) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) หมายถึง กระบวนการนิเทศที่เพื่อนครูสองคน การจับคู่หรือรวมกลุ่มปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสม โดยขั้นตอนของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการสังเกตการสอนการให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน ซึ่งการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถทำได้ง่ายและสะดวก จากการเป็นเพื่อนครูด้วยการเกิดความร่วมมืองานจากความสนใจในเรื่องเดียวกันและเข้าใจที่จะร่วมมือกันในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันและกันการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จึงเป็นกระบวนการนิเทศที่นำมาใช้โดยผู้นิเทศคือเพื่อนครูแล้วผลัดกันมาทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

รูปแบบของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบซึ่งแต่ละรูปแบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามจุดประสงค์ของการพัฒนาในแต่ละเรื่อง (Gamston, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี 2548 : 156) ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. การโค้ชเพื่อพัฒนาด้านเทคนิค (Technical Coaching) coach โค้ชเป็นการช่วยส่งเสริมเชื่อมโยงความรู้ทักษะวิชาการสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายหลังจากการได้รับการอบรมด้านเทคนิคและวิธีการใหม่ๆหรือนวัตกรรมใหม่ๆ

2. การโค้ชเพื่อพัฒนาด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collegial Coaching) เป็นการช่วยให้ครูได้พัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองด้วยตนเองเป็นการปฏิบัติงานพร้อมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูหรือครูกับเพื่อนครูหรือครูกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

3. การโค้ชเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาในใหม่ที่ท้าทาย (Challenge Coaching) เป็นการช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นเสมอและยังไม่ได้รับการแก้ไขซึ่งเป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยผู้วิจัยสามารถใช้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการบูรณาการรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทั้งสามแบบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการ แก้ปัญหา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Joyce & Showers (1987, อ้างถึงใน สุทธิศักดิ์ ศรีสมบูรณ์, 2548 : 21) ได้กล่าวถึง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการนิเทศการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นในการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูและเพื่อนครูได้เกิดการถ่ายโยงความรู้ทักษะและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติมาใช้ในห้องเรียน และมุ่งเน้นความร่วมมือกันระหว่างผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช เปิดโอกาสให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพของตน โดยตั้งอยู่บนรากฐานความเชื่อที่ว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในเรื่องของการสังเกตการสอนภายใต้บรรยากาศของมิตรภาพที่ดีจะช่วยให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้จนกว่าจะเป็นที่น่าพอใจ เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สามารถนำผลที่ได้ไปต่อยอดให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้นไปพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วยกระบวนการโค้ชดังนี้

1. ร่วมวิเคราะห์ปัญหาพิจารณาปัญหาจากการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นร่วมกัน
2. กำหนดเป้าหมายจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนา
3. การดำเนินงานเป็นกลุ่มหรือคณะตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผลสำเร็จของการพัฒนาวิชาชีพด้วยระบบการให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน โดยการให้ครูที่เข้าใจในเรื่องเดียวกันมีเป้าหมายเดียวกันในการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการโดยตลอดและสม่ำเสมอในขณะเดียวกันก็ไม่มีกำหนดผลการปฏิบัติงานนิเทศเป็นเกณฑ์ประเมินจากภายนอกจากแนวคิดดังกล่าวทำให้ครูได้พัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างอิสระเกิดความเจริญก้าวหน้าและมีประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับ

Robert J.Gamston, อ้างถึงใน วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2541 : 161) ได้กล่าวถึง รูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การโค้ชเพื่อการพัฒนาด้านเทคนิคการสอน (Technical Coaching) เป็นการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รูปแบบหนึ่งที่เน้นในการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูได้ถ่ายทอดความรู้ทักษะและเทคนิค

ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติอาจใช้ได้จริง ในห้องเรียนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู เปิดโอกาสให้ได้สนทนากันมากขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับงานในวิชาชีพของตนที่ตั้งอยู่บนรากฐานความเชื่อที่ว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับตามจุดหมายในเรื่องของการสังเกตการสอนภายใต้ข้อความเป็นมิตรซึ่งกันและกันสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้

2. การโค้ชเพื่อการพัฒนาการทำงาน (Collegial Coaching) เป็นการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการร่วมมือกันระหว่างครูและเพื่อนครูเปิดโอกาสให้มีเวลาในการสนทนากันระหว่างครูมากขึ้นมีโอกาสสังเกตการสอนระหว่างเพื่อนทำให้รู้จุดบกพร่องของตนเองได้อย่างชัดเจนส่งผลต่อการเข้าใจตนเองมากขึ้น การโค้ชแบบนี้มีพื้นฐานความเชื่อที่ว่าผู้สามารถพัฒนาทักษะและการเรียนการสอนของตนเองสามารถวิเคราะห์การสอนของตนเองได้ การโค้ชแบบนี้ซึ่งมีเป้าหมายระยะยาวมากกว่าให้ครูสามารถแก้ไขพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. การโค้ชเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย (Challenge Coaching) เป็นการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เน้นการแก้ปัญหการสอนที่เกิดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการโค้ชนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่า ความพยายามในการแก้ปัญหการสอนของครูผู้ดำเนินการสอนเองจะช่วยให้มีการปรับปรุง พัฒนา การจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย ประกอบด้วย 1) การร่วมวิเคราะห์ พิจารณาปัญหาการเรียนการสอน กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายร่วมกัน 2) การดำเนินการตามรูปแบบการโค้ช ดำเนินการเป็นกลุ่มหรือคณะ ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป 3) บุคลากรในสายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอน แต่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญเฉพาะด้าน โดยเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแก้ปัญหานั้นได้

สรุปได้ว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จึงเป็นการนำเอาเทคนิค วิธีการ ทักษะ และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนครูจนสามารถแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานด้านการเรียนการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพ

กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Pam Robins (1991, อ้างถึงในอรสา กุณศิลา, 2556 : 28) ได้กล่าวถึง กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน

1.1 สสำรวจความต้องการ/ความสนใจ

1.2 ศึกษาความรู้ เรื่อง วิธีการโค้ช/การสังเกตการสอน เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้

1.3 เลือกวิธีสอนและเครื่องมือสังเกตการสอน

1.4 เขียนแผนการนิเทศและแผนการสอน

ขั้นที่ 2 การสังเกตการสอน

ครูเข้าสังเกตการสอนกันและกันตามแผนการโค้ชของตนเอง

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์

ครูร่วมกันวิเคราะห์ผลการสังเกตการณ์สอนกันและกัน

ขั้นที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการณ์สอน

4.1 นำเสนอผลการสังเกตการณ์สอนกันและกัน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงต่อไป

4.3 ร่วมกันพิจารณาประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เสนอวิธีการแก้ปัญหา หรือพิจารณาปัญหาอื่น พร้อมวิธีแก้ไขต่อไป

Joyce and Showers (1996) ประกอบด้วย

1. การศึกษาทำความเข้าใจกับเทคนิควิธีสอนใหม่ รูปแบบการสอนใหม่ๆ และอภิปรายร่วมกับเพื่อนครูใช้สอนในสาขาวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน มาตรฐานการเรียนรู้เดียวกัน

2. การสังเกตการสอนสาธิตการสอนด้วยวิธีการใหม่ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ หรือดูจากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ

3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับร่วมกันฝึกปฏิบัติ วางแผนร่วมกัน เตรียมสื่อและทดลองใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ กับเพื่อนครูด้วยกัน

4. การโค้ช ครูนำเทคนิคยุทธวิธีไปปฏิบัติในชั้นเรียน โดยมีเพื่อนหรือคณะร่วมโค้ชให้การช่วยเหลือ สังเกตและบันทึกผลการปฏิบัติ

Glickman (2010) ได้กล่าวถึง กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน (Purpose)

2. การเตรียมความพร้อมสำหรับการอบรมให้ความรู้ (Training)

3. การกำหนดตารางการโค้ชและการประชุม (Scheduling)

4. การสรุปแก้ไขปัญหา (Troubleshooting)

สจัด อุทรานันท์ (2530) เสนอกระบวนการนิเทศไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการนิเทศ (Planning) 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information) 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Doing) 4) การเสริมสร้างกำลังในการนิเทศ (Reinforcing) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning)

1.1 บุคลากรภายในโรงเรียนต้องรับรู้สภาพปัญหาและปรับความต้องการร่วมกันดังนั้นจึงควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้รู้ว่าตัวเขาเป็นบุคคลหนึ่งที่

จะต้องร่วมแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีกว่าเดิม

1.2 ผู้ดำเนินการนิเทศเป็นผู้นำในการวิเคราะห์หาสาเหตุปัญหา กำหนดจุดประสงค์การดำเนินการเลือกปัญหาหรือกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการนิเทศ

1.3 จัดสรรบุคลากรและมอบหมายให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบผู้บริหารจะต้องรับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานกับบุคคลเหล่านี้

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information)

2.1 อาจดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ หรือเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

2.2 ผู้บริหารควรรับฟังวิทยากรใหม่ๆ จากวิทยากร ไปพร้อมพร้อมกับครูผู้รับการนิเทศด้วย หลังจากได้ให้ความรู้แก่ผู้นิเทศแล้วควรจัดทำข้อตกลงในการทำงานซึ่งจะมีผลต่อความตั้งใจและความเอาใจจริงในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ (Doing)

การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศซึ่งผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามหน้าที่ของตนส่วนผู้บริหารจากคอยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในการนิเทศมีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

3.1 ควรดำเนินการนิเทศตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกัน

3.2 ก่อนที่จะลงมือนิเทศควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

3.3 ควรเข้าทำการนิเทศพร้อมกับครูและควรออกจากห้องเรียนพร้อมกับครูผู้รับการนิเทศ

3.4 ควรใช้เทคนิคการนิเทศที่หลากหลายแบบและมีการเปลี่ยนบทบาทการนิเทศ

3.5 ขณะสังเกตพฤติกรรมการสอนถ้าพบว่าครูทำการสอนผิดไม่ควรทักท้วงควรพูดคุยกับครูผู้สอนเป็นการส่วนตัวหลังจากสอนผ่านมาแล้ว

3.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศควรเป็นไปด้วยความเหมาะสมเที่ยงธรรมและโปรดให้ข้อมูลทั้งส่วนดีซึ่งควรรักษาไว้และส่วนที่บกพร่องซึ่งควรปรับปรุงแก้ไข

3.7 ควรใช้วิธีการนิเทศที่เหมาะสมเช่นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยยึดจุดประสงค์เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 การเสริมสร้างกำลังในการนิเทศ (Reinforcing)

4.1 ผู้นิเทศจะต้องสร้างเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศและผู้บริหารจะต้องเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด คือ ผู้ให้การนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

4.2 การเสริมสร้างกำลังใจของผู้นิเทศ จะทำได้โดยใช้หลักเหตุผลหลักมนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยความเป็นกันเอง และวางตัวอยู่ในฐานะผู้ร่วมงานไม่ใช่ฐานะผู้บังคับบัญชา

4.3 การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนทำได้โดยการให้ความสนใจและสนับสนุนการปฏิบัติงานและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโอกาส

4.4 อย่าทำร้ายขวัญสิ่งทีควรระวังคือการใช้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษจากเป็นไปอย่างเป็นธรรม

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)

5.1 ควรดำเนินการประเมินผลผลิตและกระบวนการ และปัจจัยป้อนเข้า ในส่วนของผลผลิตนั้น ประเมินขึ้นจากผู้รับการนิเทศโดยตรงโดยไม่จำเป็นต้องประเมินคุณภาพของผู้เรียน

5.2 ผลที่ได้จากการประเมินนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจในการปฏิบัติกรนิเทศต่อไป

วัชรา เล่าเรียนดี (2553 : 27) ได้กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆบันทึกสิ่งที่สนใจ การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆบันทึกสิ่งที่สนใจ สั้นๆ หรือบันทึกจุดเด่นของการสอนและข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 2 ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการสอนหรือมอบบันทึกที่บันทึกไว้ให้แก่ครู

ระยะที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะเมื่อคุณต้องการคำแนะนำในประเด็นที่บันทึก

Willeman และคณะ (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2559) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสังเกตการสอน (Peer Observation Assistance : POA) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมก่อนก่อนการเรียน (Pre-Observation Conference)
2. การสังเกตการสอน (Observation)
3. การประชุมภายหลังการสังเกตการณ์สอน (Post Conference)

สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สามารถสังเคราะห์การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4 ขั้นตอน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สังเคราะห์การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)

Pam Robins (1991)	Joyce & Showers (1987)	Glickman (2010)	สัจด์ อุทรานันท์ (2530)	วัชรรา เล่าเรียนดี (2553)	Willeman และคณะ (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ สูดรุ่ง, 2559)	ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน	1. การศึกษาทำความเข้าใจ (Studies) กับเทคนิคและรูปแบบการสอนใหม่ ๆ	1. การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน (Purpose)	1. การวางแผนการนิเทศ (Planning)	ระยะที่ 1 การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนในระยะเวลาสั้นๆบันทึกสิ่งที่สนใจ	1. การประชุมก่อนก่อนการเรียน (Pre-Observation Conference)	ขั้นที่ 1 ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge)
2. การสังเกตการสอน	2. การสังเกตการณ์สาธิตการสอนด้วยวิธีสอนใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ	2. การเตรียมความพร้อมสำหรับการอบรมให้ความรู้ (Training)	2. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information)	ระยะที่ 2 ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการสอน	2. การสังเกตการสอน (Observation)	2. การวางแผนการโค้ช (Planning)
3. การวิเคราะห์	3. การฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ	3. การกำหนดตารางการโค้ชและการประชุม (Scheduling)	3. การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Doing)			3. การปฏิบัติการณ์โค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback)
4. การประชุมหลังการสังเกตการสอน	4. การโค้ช (Coaching)	4. การสรุปแก้ไข้ปัญหา (Troubleshooting)	4. การเสริมสร้างกำลังในการนิเทศ (Reinforcing) 5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)	ระยะที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะ	3. การประชุมภายหลังการสังเกตการสอน (Post Conference)	4. การประเมินผลการโค้ช (Evaluation)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สรุปได้ว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อศักยภาพของผู้เรียน ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและบรรลุเป้าหมายของการศึกษา โดยกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกระบวนการที่เพื่อนครูสองคน การจับคู่หรือรวมกลุ่ม ปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน โดยการวัดความสามารถในการโค้ชจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 6 รายการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5) ด้านบรรยากาศ 6) ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามปรัชญาการศึกษาแนวพิพัฒนนิยม (Progressivism) ซึ่งมีดีวอี้ (Dewey) เป็นนักคิดคนสำคัญ ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ไตร่ตรองสะท้อนความคิด และเป็นผู้ปฏิบัติ (Learning by doing) อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีกลุ่มความคิดความเข้าใจ (Cognitivism) กลุ่มสร้างความรู้ (Constructivism) เป็นต้น หลักการดังกล่าวก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) หมวดที่ 4 การจัดการเรียนรู้ ที่กล่าวถึง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนฐานคิดของการเรียนรู้เชิงรุก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ตัวผู้เรียนไปในแนวทางที่ดีขึ้น สามารถยกระดับความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อวิชาและต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ โดยการคัดเลือกรูปแบบ วิธีสอน เทคนิค การสอน และแนวการสอน หรือกลยุทธ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐกิจรุ่งเรือง, อรพิน ศิริสัมพันธ์ 2560 : 65-66)

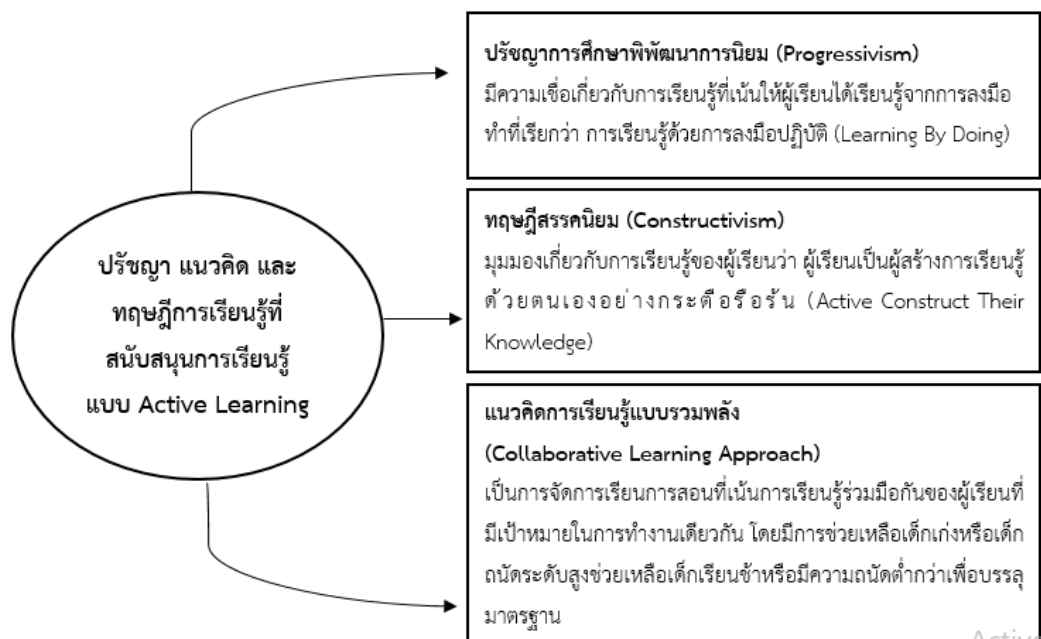
ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ทิมพันซ์ เดชะคุปต์ (2561 : 32-34) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวทางการสอนที่สนับสนุนด้วยแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้

1. ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Progressivism) มีแนวคิดมาจากนักปรัชญาการศึกษาคนสำคัญ คือ John Dewey ซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำที่เรียกว่า การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (Learning By Doing) ได้รับอิสระในการริเริ่มความคิดและลงมือทำตามที่คิด แล้วจึงสร้างเป็นองค์ความรู้ขึ้นมา

2. ทฤษฎีสรคณิยม (Constructivism) หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) นักจิตวิทยาที่เป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีนี้คือ เพียเจต์ (Piaget) และไวทสกี (Vygotsky) มีมุมมองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเป็นกระบวนการทางความคิดหรือกระบวนการทางสมอง ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวบุคคลในช่วงของการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น (Active Construct Their Knowledge) จากประสบการณ์ส่วนบุคคลที่ได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากกว่าการเป็นผู้รับความรู้ (Passive Receiving Knowledge)

3. แนวคิดการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Collaborative Learning Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้กันของผู้เรียนที่มีเป้าหมายในการทำงานเดียวกัน โดยผู้เรียนแบ่งออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แบบละความสามารถ ความสนใจ ความสะดวก โดยทั่วไปมีจำนวน 4 คน สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มต่างทำหน้าที่ของตน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและร่วมรับผิดชอบงานของสมาชิกกลุ่มของตน เพื่อให้บรรลุผลการเรียนที่เป็นหรือมีความสามารถสูงช่วยเหลือเด็กอ่อนหรือเด็กที่เรียนช้า เพื่อไม่ทิ้งคนใดคนหนึ่งไว้ หรือช่วยให้ทุกคนบรรลุผลการเรียนรู้เหมือนกัน ปรากฏดังแผนผังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แสดงปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก

ความหมายของ Active Learning

Bonwell (1991) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมแทนการฟังอย่างเดียว

Bonwell และ Eison (1991) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการเรียนแบบให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟัง ผู้เรียนจะต้องอ่าน เขียน อภิปราย และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนโดยมีความสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้ ทักษะต่าง ๆ และทัศนคติ การจัดกลุ่มพฤติกรรมกรเรียนซึ่งเป็นจุดหมายของกระบวนการจัดการเรียนรู้ การสอนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและการคิดเกี่ยวกับจุดประสงค์หรืองานหรือกิจกรรมที่กำลังทำ

R.E.Mayer (2004) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความตื่นตัวในกิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitive Activity) ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการทำงานของสมอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัวและกระตือรือร้นในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในขั้นตอนจริงของงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งด้วยการเชื่อมโยงผู้เรียนกับเนื้อหาในองค์ความรู้ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง แนวคิด และทักษะผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือลงมือทำชิ้นงานและใช้กระบวนการคิด ค้นคว้า แสวงหาความรู้ ไตร่ตรอง สะท้อนความคิด การอภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น (Think Hard) เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผู้เรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างการเรียนรู้ของตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เกิดกระบวนการคิดที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัวและกระตือรือร้นในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การอภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น รวมไปถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง

ความสำคัญและคุณค่าของการเรียนรู้เชิงรุก

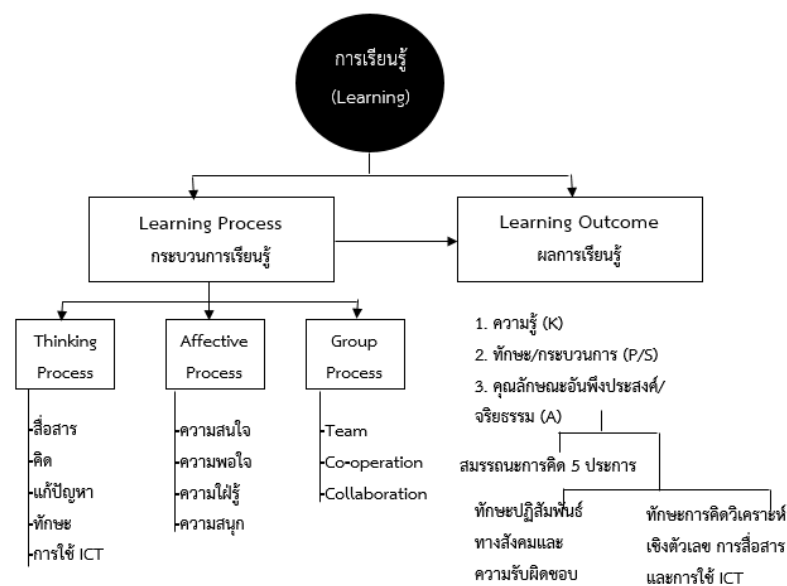
พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2561) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและคุณค่าของการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ การอ่าน การสืบค้น การอภิปราย การสรุป และการสร้างความรู้ การเขียน และการนำเสนอมากกว่าเป็นผู้ฟังความรู้จากครูฝ่ายเดียว
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ซึ่งมุ่งลดกระบวนการการถ่ายทอดสารสนเทศให้กับผู้เรียน
3. ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่าที่มีในตัวผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วม นับเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ จัดเป็น Child-Centered
5. ผู้เรียนเรียนรู้แบบรวมพลัง คือ ทุกคนคิด ทุกคนทำงานเดี่ยว และทุกคนร่วมทำงานกลุ่ม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถ หรือมีความถนัดมากกว่าช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถ และความถนัดน้อย
6. ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม ทำงานอย่างมีชีวิตชีวา อย่างตื่นตัว

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความหมายต่อผู้เรียน ที่ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะรวดเร็วและมีเทคนิคต้องอาศัยกระบวนการสอนของครู และการเรียนรู้มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ เป็นกระบวนการทางสติปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ (กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม แบบร่วมมือ แบบรวมพลัง) เป็นกระบวนการเกี่ยวกับจิตใจ และอารมณ์ เป็นกระบวนการเชิงรุก มิใช่เป็นเพียงเชิงรับอย่างเดียว เป็นกระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)
2. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)

รายละเอียดปรากฏดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แสดงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Active Learning

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

R.E.Mayer (2004) ได้กล่าว การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย อาทิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปราย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ตามแบบ Passive Learning ผู้เรียนเรียนรู้ได้ผ่านกิจกรรมลงมือปฏิบัติจริง สร้างความเข้าใจหลังคิดหลังทำ สามารถสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ Active Learning ซึ่งมีผลต่อการคงอยู่ของความรู้

NTL Institute for Applied Behavioral Science (อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560 : 65-66) ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งมีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบเป็นผู้รับ Passive Learning อันเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) ซึ่งเคยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอดีตที่ผ่านมาโดยให้ความสำคัญกับการฟัง การอ่าน การได้ยิน ได้เห็น รวมทั้งการสาธิตของครูผู้สอน ทั้งนี้แนวทางการจัดการเรียนรู้วิธีดังกล่าวจะอยู่ส่วนยอดของพีระมิด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเรียนรู้จากการถ่ายทอดเป็นส่วนใหญ่ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยน การลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ผู้อื่นเป็นแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Centered) และสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้แล้วซึ่งอยู่ที่ส่วนฐานของพีระมิดการเรียนรู้ดังภาพที่สรุปและเสนอไว้ ดังภาพ

ภาพที่ 4 แสดงการจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ตามกรวยประสบการณ์ของ เอ็ดการ์เดล

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถนำมาใช้เป็นดัชนีชี้วัดการจัดการเรียนรู้ของครูในห้องเรียนเชิงรุก หรือชั่วโมงเรียนเชิงรุกมีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Element) ประกอบด้วย การแสดงออกของผู้เรียนทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting)
2. ยุทธวิธีการเรียนการสอน (Learning Strategies) ซึ่งครอบคลุมถึงรูปแบบ วิธีสอน และเทคนิคที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ทรัพยากรการสอน (Teaching Resources) ซึ่งเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อาทิ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ทั้งสถานที่และบุคคล และรวมถึงบรรยากาศ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นฝ่ายรับความรู้ (Passive Learning) เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำ ในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่า ระยะยาวกว่า

กิจกรรมพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning

กิจกรรมพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนแบบ Active learning ในชั้นเรียนนั้นล้วนอยู่บนพื้นฐานของทักษะต่อไปนี้

1. การพูดและการฟัง

เมื่อผู้เรียนได้พูดในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถามของผู้สอนหรือการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง ผู้เรียนได้ฝึกเรียบเรียงและประมวลความรู้ที่ตนได้ศึกษาและเรียนรู้ในชั้นเรียนเข้าด้วยกันเมื่อผู้เรียนฟังการบรรยาย ผู้สอนควรมั่นใจว่าเป็นการฟังที่มีความหมาย นั่นคือ ผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้วกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังฟัง ในการบรรยายแต่ละครั้ง ผู้เรียนต้องการเวลาระยะหนึ่งในการทำความเข้าใจและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการฟัง อีกประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้เรียนต้องการเหตุผลของการฟัง วิธีการง่ายๆ ที่ผู้สอนจะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ ผู้สอนอาจใช้วิธีตั้งคำถามที่จุดประกายความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน ก่อนเริ่มการบรรยาย ผู้เรียนจะเกิดความสงสัย อยากค้นหาคำตอบ เพื่อให้ได้คำตอบนั้น ผู้เรียนจะให้ความสนใจในสิ่งที่ผู้สอนจะบรรยายต่อไป หรือผู้สอนอาจมอบหมายงานล่วงหน้า ให้ผู้เรียนอธิบายหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่ผู้สอนกำลังจะบรรยายแก่เพื่อนร่วมชั้นหลังจบการบรรยาย ผู้เรียนจะให้ความ

สนใจในเนื้อหาที่ผู้สอนจะบรรยาย ประมวลผลและเรียบเรียงเนื้อหาของการบรรยายภายในระยะเวลาที่จำกัด และสื่อสารให้เพื่อนร่วมชั้นได้เข้าใจในสิ่งที่ตนเองเข้าใจ

2. การเขียน

เช่นเดียวกับการฟังและการพูด การเขียนคือกระบวนการที่ผู้เรียนประมวลข้อมูลที่ตนเองมีอยู่และถ่ายทอดออกมาด้วยสำนวนภาษาของตนเอง การฝึกทักษะการเขียนเหมาะกับนักเรียนที่ชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการเขียนถูกใช้ได้ผลดีมากกับชั้นเรียนขนาดใหญ่ ในขณะที่การมอบหมายงานกลุ่มย่อยหรือการจับคู่เป็นกิจกรรมที่ไม่ค่อยเหมาะสมนัก เพราะผู้เรียนทุกคนอาจไม่ได้มีส่วนร่วมในงานเขียนของกลุ่ม

3. การอ่าน

โดยปกติแล้ว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการอ่านได้ดี แต่ผู้เรียนมักจะขาดการได้รับคำแนะนำเพื่อการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม Active learning เช่น การทำสรุปหรือโน้ต ตรวจสอบความเข้าใจ จะช่วยให้ผู้เรียนสรุปแนวคิดรวบยอดจากการอ่านและพัฒนาความสามารถในการจับใจความสำคัญได้

4. การสะท้อน

ในห้องบรรยายทั่ว ๆ ไป ผู้สอนจะจบการพูดบรรยายที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเมื่อใกล้จะหมดเวลาบรรยายแล้ว ขณะนั้น ผู้เรียนจะเริ่มเก็บอุปกรณ์การเรียนและเดินไปห้องบรรยายรายวิชาถัดไป ในบางครั้ง ผู้เรียนก็ไม่ได้ซึมซับความรู้จากการบรรยายที่เพิ่งจบลงเลย เพราะผู้เรียนไม่มีเวลาได้ถ่ายทอดในสิ่งที่เพิ่งเรียนรู้โดยเชื่อมโยงเข้ากับสิ่งที่รู้อยู่แล้วหรือได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามานั้นไปใช้ ดังนั้น การให้ผู้เรียนได้หยุดเพื่อคิดหรือถ่ายทอดความรู้ของตนผ่านการสอนหรือติวเพื่อนร่วมชั้นหรือตอบคำถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

กิจกรรมเพื่อส่งเสริม Active Learning ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในชั้นเรียนใด ๆ ก็คือกิจกรรมที่พัฒนาทักษะที่ผู้เรียนยังขาดความชำนาญอยู่ อย่างไรก็ตาม ในบางกิจกรรม ผู้สอนสามารถช่วยพัฒนาทักษะหลายๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันได้ ดังนั้น การที่ผู้สอนให้ความสำคัญต่อการวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม Active Learning ในระหว่างภาคการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง

แนวการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติ การปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จจึงต้องคัดเลือกรูปแบบ วิธีสอน เทคนิคการสอน แนวการสอน หรือกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้อย่างเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน สำหรับแนวการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีนักการศึกษาได้นำเสนอไว้ดังนี้

Hazzan Lapidot and Ragonis (2004: 59-60) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 4 ขั้นตอน อันประกอบด้วย ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ขั้นอภิปราย (Discussion) และขั้นสรุป (Summary) ดังนี้

1. ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) เป็นการเสนอบทเรียน เริ่มด้วยการกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียนโดยในเทคนิควิธีการที่หลากหลายและสร้างความท้าทายการเรียนรู้ของนักเรียน อาจใช้คำถามปลายเปิดให้นักเรียนได้คิด เกิดความสงสัย เกิดคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่คุณสอนเสนอและเกิดการตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาคำตอบต่อไป

2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนแรกครูผู้สอนสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้กิจกรรมต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์และเรื่องที่ได้กระตุ้นความสนใจไว้แต่แรก

3. ขั้นอภิปราย (Discussion) หลังจากเรียนแล้วในช่วงท้ายครูผู้สอนจะให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ในขั้นนี้ครูทำหน้าที่เป็นผู้ฟังและจดบันทึกข้อผิดพลาดของนักเรียนโดยไม่ติชมหรือวิจารณ์เนื่องจากในขั้นนี้นักเรียนทั้งชั้นกำลังเป็นผู้โต้แย้งถกเถียงระหว่างกัน

4. ขั้นสรุป (Summary) ขั้นนี้จะแตกต่างจากสามขั้นแรกที่นักเรียนเป็นผู้กระทำและดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ขั้นนี้ครูจะเป็นผู้มีบทบาทหลักสรุปการเรียนรู้ทั้งหมด ตั้งแต่ขั้นที่หนึ่งถึงขั้นที่สาม โดยเน้นความคิดรวบยอดหลักและเติมเต็มให้การเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Tileston (อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดีและคณะ, 2560 : 67-68) นักการศึกษาผู้นำด้านหลักสูตรและการสอน การบริหาร การวิจัย ได้กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ว่าทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา โดยมีกระบวนการของรูปแบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้างความหมาย (Synthesizing) ขั้นใช้แหล่งความรู้ภายนอกสนับสนุน (Outsourcing) และขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญ ดังนี้

1. ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นนี้ถือเป็นการจัดปัจจัยเบื้องต้นก่อนสอนตามรูปแบบ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนทั้งด้านกายภาพ และในเชิงจิตวิทยา ที่สนองต่อต่อลักษณะของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจที่จะเรียนรู้และพบกับความสำเร็จ โดยได้นำเสนอบริบทของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ควรเกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังนี้

1.1 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จ และใช้พลังความสามารถที่มีอยู่ในตนเอง (Self-Efficacy) เพื่อสร้างความสำเร็จครั้งใหม่ต่อไป

1.2 ไม่สร้างบรรยากาศที่เคียดแค้นขี้ขลาด (Nontreatening) หรือการจัดการทุกอย่างไว้เป็นสูตรสำเร็จ เพราะผู้เรียนยุคดิจิทัลควรได้เรียนรู้จากการลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง

1.3 จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้ว่าพวกเขามีความพร้อม และมีปัจจัยสนับสนุน การเรียนรู้ที่พร้อม อาทิ ระยะเวลา และคำปรึกษาที่มีคุณภาพ เป็นต้น

1.4 ทำให้ผู้เรียนมองเห็นว่าสิ่งที่เรียนมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับตัวเขาอย่างไรบ้าง

2. ชั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) การเสริมพลังการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำเสนอไว้มี พื้นฐานมาจากระบบการเรียนรู้ของสมอง (Metacognitive System) ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่ง จำเป็นต้องอาศัยทุกประสาทสัมผัส (Senses) ในการรับรู้ข้อมูลในเบื้องต้น และการนำสู่ประมวผลใน สมองต่อไป ในส่วนของครูจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ระบบดังกล่าวผ่านมุมมอง ดังนี้

2.1 ทำให้ผู้เรียนเชื่อว่าเขามีความสามารถเพียงพอต่อการสร้างความสำเร็จในการ เรียนรู้

2.2 สร้างความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียน ห้องเรียน ครู เพื่อนร่วมชั้น บรรยากาศ เช่นนี้จะช่วยให้สมองเกิดแรงขับที่ทรงพลัง

2.3 ทำให้รู้สึกว่าเขาามีเครื่องมือการเรียนรู้ (Tools) สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ

2.4 ทำให้มองผลของการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นว่ามีความสำคัญ คุ่มค่า คุ่มเวลาและความ พยายามที่ได้ทุ่มเทลงไป

3. ชั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้างความหมาย (Synthesizing) ในขั้นนี้กล่าวไว้ว่า เป็นการนำข้อมูล จากแหล่งที่หลากหลายในเรื่องเดียวกันมาบูรณาการทำให้เกิดความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน วิธีการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสังเคราะห์ความรู้ได้นั้นต้องเกิดจากการผสมผสานวิธีตามแนวทาง ดังนี้

3.1 มอบหมายงานที่เป็นสาระ (Serious Work)

3.2 ผู้เรียนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้

3.3 ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งไม่ใช่เฉพาะโปรแกรมที่ นำเสนอ (PPT)

3.4 สนับสนุนด้วยผลงานวิจัย

3.5 ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.6 ใช้การบรรยายเท่าที่จำเป็นโดยอยู่ในขอบเขตความสามารถที่จะรับฟังของ ผู้เรียน

3.7 สร้างห้องเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ร่วมกัน (Community of Learner Together)

4. ชั้นใช้แหล่งความรู้ภายนอกสนับสนุน (Outsourcing) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสวงหา ความรู้ความเข้าใจโดยใช้ข้อมูลและวิธีการของเขาเอง โดยใช้แหล่งข้อมูลภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลใน การเติมเต็มให้ความรู้มีความหมายยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการที่สำคัญในการเรียนรู้ คือ การใช้รูปแบบการสอน

รูปธรรม (Concreat Model) อาทิ ผังกราฟิกต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวแทนในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่องที่ยาก

5. ชั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting) ชั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายของรูปแบบ เป็นขั้นที่ฝึกผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจของตนเองที่จะเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ในโลกลงแห่งความเป็นจริง โดยมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ การแสดงแนวทางที่ผู้เรียนจะนำข้อมูลความรู้ไปใช้ และการประเมินการเรียนรู้เป็นรายบุคคลจากการรู้คิด (Metacognition) ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ครูจะต้องปฏิบัติตนตามบทบาทของครูผู้จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในห้องเรียนกลยุทธ์ (Strategic Learning Classroom) 6 ประการ ดังนี้

1. ตั้งความคาดหวังว่าผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดผลการเรียนรู้ตามระดับคุณภาพที่กำหนดหรือยอมรับได้
2. รับพิจารณาเฉพาะผลงาน หรือชิ้นงานคุณภาพ (Quality Work) เท่านั้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียน และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ความรู้ที่ได้รับ และโลกความเป็นจริง
4. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนเชิงรุก (Active Learning) โดยเป็นทั้งโค้ช ทั้งผู้แนะนำ ปรีกษา และอำนวยความสะดวก
5. ประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีหลากหลาย และให้มุมมองแก่ผู้เรียนเพื่อให้เห็นความสามารถของตนเอง
6. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติอย่างมีความหมาย และนำไปประยุกต์ใช้ในความจริงของชีวิตประจำวัน

เมษ ทรงอาจ (2558) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 4 ได้เน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และกิจกรรมที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตรจริงสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ ด้วยกระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนจนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สังคม ส่วนรวม กระบวนการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่มีหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ลงมือกระทำ โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ กระบวนการ คุณธรรม และจริยธรรม
2. กำหนดสาระการเรียนรู้ โดยครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยง หรืออธิบายปัญหาใหม่ที่พบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือข้อสรุป การกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์นี้ครูอาจใช้สื่อแผ่นใส วีดิทัศน์ สถานการณ์จำลอง ตั้งคำถาม หรือสื่อกิจกรรมอื่น ๆ ได้

3.2 การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน โดยการตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ และสร้างสรรค์มวลประสบการณ์ร่วมกัน อาจใช้คำถามหรือสถานการณ์จำลองที่ท้าทาย

3.3 การนำเสนอความรู้ หมายถึง การหลวมรวมแนวคิดที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มเข้ากับหลักการ ทฤษฎีที่ครูจัดเตรียมให้ หรือค้นคว้ามาจากแหล่งเรียนรู้ มาสังเคราะห์ภายในกลุ่มผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น ยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง

3.4 การประยุกต์ใช้ นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ หมายถึง การนำเสนอความรู้ที่นั่นต่อกลุ่มในห้องเรียน การนำเสนอในที่นี้คือ ในรูปแบบป้ายนิเทศ ป้ายโฆษณา หรือการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน หรือหากผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ “Active Learning” ได้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) นักเรียนมีส่วนร่วม อาทิ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม นำเสนอ
- 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือชิ้นงาน
- 4) นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม

2. คิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์

- 1) นักเรียนได้วิเคราะห์
- 2) นักเรียนได้สังเคราะห์
- 3) นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 4) นักเรียนได้ประเมินค่า

3. สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- 1) นักเรียนออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง (self-directed)
- 2) นักเรียนสร้างสรรค์ชิ้นงาน/ผลงาน (Creation or innovative task)
- 3) นักเรียนได้ประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (self-evaluation)
- 4) นักเรียนกำกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง (self-management)

4. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือ ประเทศชาติ

1) นำความรู้ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่

2) เชื่อมโยงความรู้กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือ ประเทศชาติ

กมลวรรณ สุภากุล (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นนำ ใช้เทคนิค Brainstorming เทคนิคนี้แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มด้วยกลุ่มละ 4-5 ผู้สอน กำหนดหัวข้อ รายการสินค้าของแต่ละบริษัท และกำหนดเวลา ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม แล้วทุกคนนำเสนอแนวคิดของตนและบันทึกทุกแนวคิดที่มีผู้นำเสนอ

2. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้เทคนิคการเขียนพร้อมกันรอบวง Simultaneous round table เทคนิคนี้เหมือนการเขียนรอบวง แตกต่างที่เน้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเขียนคำตอบพร้อมกัน ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียน อธิบายข้อมูลและให้ตอบพร้อมกัน

3. ขั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ใช้เทคนิค Team - pair - solo เป็นเทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่และทำคนเดียว โดยผู้สอนกำหนดปัญหาเรื่อง ให้แล้วผู้เรียนทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนงานสำเร็จ จากนั้นจะแยกทำงานเป็นคู่จนงานสำเร็จ สุดท้ายผู้เรียนแต่ละคนแยกมาทำเองจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง

4. ขั้นนำเสนอความรู้ ใช้เทคนิค Time Discussion โดยผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนและสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันคิดและอภิปรายพร้อมกัน

5. ขั้นลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ ใช้เทคนิค Team - pair - solo และ เทคนิค Concept map โดยผู้สอนกำหนดเรื่องที่ศึกษาและให้ผู้เรียนร่วมกันคิดและสร้างผังความคิด (Concept map) เพื่อนำมาเสนอหน้าชั้นเรียนโดยมาคู่ และให้สมาชิกแต่ละคนสรุปแผนผังความคิดของตนเองจากหัวข้อที่กำหนดให้แล้วนำเสนอความคิดของตนเองต่อผู้สอน

6. ขั้นประเมินผล การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

จากแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์ แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Hazzan Lapidot and Ragonis (2004)	Tileston (อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี และคณะ, 2560)	เมฆ ทรงอาจ (2558)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)	กมลวรรณ สุภาพกุล (ม.ป.ป.)	ผลการสังเคราะห์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
<p>1. ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) การกระตุ้นเร้า ความสนใจของผู้เรียนโดยใน เทคนิควิธีการที่หลากหลาย</p> <p>2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>3. ขั้นอภิปราย (Discussion) นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ ได้เรียนรู้</p>	<p>1. ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) เป็นการจัด ปัจจัยเบื้องต้นก่อนสอนตาม รูปแบบ เป็นการจัดภาพ แวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียน</p> <p>2. ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) การเสริมพลัง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำเสนอไว้มี พื้นฐานมาจากระบบการเรียนรู้ ของสมอง</p> <p>3. ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้าง ความหมาย (Synthesizing) เป็นการนำข้อมูลจากแหล่งที่ หลากหลายในเรื่องเดียวกันมา บูรณาการทำให้เกิด</p>	<p>1. กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ ต้องการให้เกิดความรู้ ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ กระบวนการ คุณธรรม และ จริยธรรม</p> <p>2. กำหนดสาระการเรียนรู้ โดยครอบคลุมเนื้อหา และ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน</p> <p>3. ออกแบบหรือทำแผน กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้น กิจกรรม 4 องค์ประกอบ ดังนี้</p>	<p>1. ขั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้</p> <p>2. ขั้นคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์</p> <p>3. ขั้นสร้างการเรียนรู้ด้วย ตนเอง</p> <p>4. ขั้นนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยง สภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหา ของชุมชน สังคม หรือ ประเทศชาติ</p>	<p>1. ขั้นนำ ใช้เทคนิค Brainstorming เทคนิคนี้แบ่ง ผู้เรียนเป็นกลุ่มด้วยกลุ่มละ 4-5 ผู้สอนกำหนดหัวข้อ และ กำหนดเวลาให้สมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุป ของกลุ่ม แล้วทุกคนนำเสนอ แนวคิดของตนและบันทึกทุก แนวคิดที่มีผู้นำเสนอ</p> <p>2. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้เทคนิคการเขียนพร้อมกัน เทคนิคนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม เขียนคำตอบพร้อมกัน ผู้สอนให้ ผู้เรียนเขียน อธิบายข้อมูลและให้ ตอบพร้อมกัน</p>	<p>1. ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in)</p> <p>2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity)</p> <p>3. ขั้นสร้างองค์ความรู้ (Create knowledge)</p> <p>4. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice)</p> <p>5. ขั้นนำเสนอความรู้ (Presentation of knowledge)</p>

ตารางที่ 8 การสังเคราะห์ แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning (ต่อ)

Hazzan Lapidot and Ragonis (2004)	Tileston (อ้างอิงใน วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560)	เมษ ทรงอาจ (2558)	สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)	กมลวรรณ สุภากุล (ม.ป.ป.)	ผลการสังเคราะห์ ขั้นตอนการจัดการ เรียนรู้แบบ Active Learning
<p>4. ชั้นสรุป (Summary) นักเรียนเป็นผู้กระทำและ ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นความคิดรวบยอดหลักและ เติมเต็มให้การเรียนรู้สมบูรณ์ ยิ่งขึ้น</p>	<p>ความหมายและเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน</p> <p>4. ชั้นใช้แหล่งความรู้ภายนอก สนับสนุน (Outsourcing) เป็นชั้นที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ความเข้าใจโดยใช้ข้อมูลและ วิธีการของเขาเอง</p> <p>5. ชั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting) ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจ ของตนเองที่จะเชื่อมโยงความรู้ สู่การนำไปใช้</p>	<p>- 3.1 การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>- 3.2 การสร้างองค์ความรู้ ร่วมกัน</p> <p>- 3.3 การนำเสนอความรู้</p> <p>- 3.4 การประยุกต์ใช้ นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ</p>		<p>3. ชั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ใช้เทคนิค Team - pair - solo เป็นเทคนิคการทำเป็นกลุ่ม</p> <p>4. ชั้นนำเสนอความรู้ โดย ผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ผู้เรียน แล้วร่วมกันคิดและอภิปราย</p> <p>5. ชั้นลงมือปฏิบัติหรือ ประยุกต์ใช้ ใช้กำหนดเรื่องที่ ศึกษาและร่วมกันสร้างผัง ความคิด (Concept map) เพื่อ นำมาเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>6. ชั้นประเมินผล การ ประเมินผลการจัดการเรียนการ สอน</p>	

จากตารางสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) ขั้นที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างองค์ความรู้ (Create knowledge) ขั้นที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice) ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอความรู้ (Presentation of knowledge)

รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น

1. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
2. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
3. การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach
4. เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning Technique)
4. เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2560 : 87) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไว้ว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เผยแพร่ในปลายศตวรรษที่ 20 ที่เรียกว่าการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือ “การเรียนรู้เชิงรุก” (Active Learning) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน “ใช้กิจกรรมเป็นฐาน” หมายถึงเอากิจกรรมเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านความรู้คิด
2. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเองมากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ
3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนอีกด้วย

4. ได้ผลลัพธ์ในการถ่ายทอดความรู้ใกล้เคียงกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น แต่ได้ผลดีกว่าในการพัฒนาทักษะ ด้านการคิดและการเขียนของผู้เรียน
5. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้แบบนี้มากกว่ารูปแบบที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)
6. มุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยผ่านการอ่าน เขียน คิด อภิปราย และเข้าร่วมในการแก้ปัญหา และยังสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของบลูมทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ประเภทของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

กิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีใช้กิจกรรมเป็นฐานมีหลากหลายกิจกรรม การนำมาใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ว่ามุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือพัฒนาในเรื่องใด โดยทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ คือ

1. กิจกรรมเชิงสำรวจ เสาะหา ค้นคว้า (Exploratory) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสม ความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะ
2. กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Constructive) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสมประสบการณ์ โดยผ่านการปฏิบัติ หรือการทำงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์
3. กิจกรรมเชิงการแสดงออก (Expressional) ได้แก่กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำเสนอ การเสนอผลงาน

หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการใช้กิจกรรม มีหลักการสอน ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีชีวิตชีวา
2. ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง
3. ให้นักเรียนได้พบความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายแก่ผู้เรียน
4. ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ อภิปรายให้เรื่องที่เรียน เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน
5. มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนจากกิจกรรมไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์

ในการเรียนการสอนโดยเน้นหลักการดังกล่าวโดยให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมนั้น อาจใช้วิธีสอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เกม (Game)

2. กรณีตัวอย่าง กรณีศึกษา (Case Study)
3. สถานการณ์จำลอง (Simulation)
4. บทบาทสมมติ (Role play)
5. ละคร (Drama)
6. กลุ่มย่อย (Small group)

ขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน (ใช้ 5 STEPs) ดังนี้

1. **ขั้นระบุคำถาม** เป็นขั้นเริ่มต้นของการถ่ายทอดความรู้สึก และประสบการณ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนโดยมีการตั้งคำถามสำคัญ และคาดคะเนคำตอบ

2. **ขั้นแสวงหาสารสนเทศ** เป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจของกระบวนการสอน เพราะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดประสบการณ์และความรู้ โดยเรียนผ่านวิธีสอนต่าง ๆ เช่น เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ

3. **ขั้นสร้างความรู้** เป็นส่วนที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำประสบการณ์ที่ได้จากขั้นแสวงหาสารสนเทศ เพื่อให้ได้ความเข้าใจ และอภิปรายเป็นกิจกรรมระหว่างผู้สอน และผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำอภิปราย นำผลการทำกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป โดยมีผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้นำการอภิปราย แล้วให้เด็กสรุปผลเอง เป็นการช่วยเสริมให้เด็กสร้างความรู้

4. **ขั้นสื่อสาร** เป็นขั้นที่ให้เด็กเล่าเรื่องที่เรียนรู้สู่กันฟัง อาจใช้สื่อประกอบ เช่น ผังกราฟิก

5. **ขั้นตอบแทนสังคม** เด็กนำความรู้ไปใช้ หรือประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ ได้ชิ้นงานหรือภาระงานเพื่อเผยแพร่ต่อไป

จากแนวทางการสอนแบบใช้กิจกรรมเป็นฐานสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ลักษณะ	การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
กระบวนการที่ใช้	วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นกระบวนการสืบสอบ
บทบาทครู	ผู้อำนวยความสะดวก
บทบาทผู้เรียน	สร้างความรู้ใหม่
ความรู้ที่ค้นพบ	ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยรู้มาก่อน ส่วนครูเคยรู้มาแล้ว (Unknow by some)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้

1. การอภิปรายในชั้นเรียน (class discussion) ที่กระทำได้ทั้งในห้องเรียนปกติ และการอภิปรายออนไลน์

2. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
3. กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (think-pair-share)
4. เซลล์การเรียนรู้ (Learning Cell)
5. การฝึกเขียนข้อความสั้นๆ (One-minute Paper)
6. การโต้วาที (Debate)
7. บทบาทสมมุติ (Role Play)
8. การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning)
9. การเรียนแบบกลุ่มร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative learning group)
10. ปฏิกริยาจากการชมวิดีโอทัศน์ (Reaction to a video)
11. เกมในชั้นเรียน (Game)
12. แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk)
13. การเรียนรู้โดยการสอน (Learning by Teaching)

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)

ทิสนา แชมมณี (2551 : 131) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) หมายถึง การดำเนินการอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ (experience) ที่จำเป็นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรารู้ก่อน และให้ผู้เรียนสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรอง ร่วมกันจนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้ แล้วจึงนำความคิดหรือสมมติฐานเหล่านั้นไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป

หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)

ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเกิดความคิด ความรู้ และการกระทำต่าง ๆ โคลป์ (Kolb, 1984) ได้เสนอวัฏจักรของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience-CE)

- 1) การเรียนการสอนในห้องเรียน
- 2) การอ่านหนังสือ
- 3) การดูวิดีโอทัศน์

4) การทดลอง

5) การพูดคุยและการประชุม

ขั้นที่ 2 ขั้นการสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation-RO)

1) การเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

2) การบันทึกการเรียนรู้

3) การทำการบ้าน

4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (Dialogue / Discussion)

ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม (Abstract Conceptualization-AC)

1) การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping)

2) การสรุปการเรียนรู้ออกมาเป็น Model หรือ Framework

3) การนำเสนอผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นการทดลองประยุกต์หลักการไปใช้ในสภาพการณ์ใหม่ (Active Experimentation-AE)

1) สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ต่อไป

2) แนวทางในการพัฒนาต่อ / ศึกษาต่อ

3) รวบรวมสิ่งที่เรียนรู้ถูกต้องหรือผิดพลาดเพื่อการดำเนินการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1

ตัวบ่งชี้ในการจัดกิจกรรม

1. ผู้สอนมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experience) ที่เป็นรูปธรรมในเรื่องที่เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงไปประสบด้วยตนเอง

2. ผู้เรียนมีการสะท้อนความคิด (reflect) แบบอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ประสบมา หรือเกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้

3. ผู้เรียนมีการสร้างความคิดรวบยอด/หลักการ/สมมติฐานจากประสบการณ์ที่ได้รับ

4. ผู้เรียนมีการนำความคิดรวบยอด/หลักการ/สมมติฐานต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น ไปทดลอง หรือประยุกต์ใช้สถานการณ์ใหม่ ๆ

5. ผู้สอนมีการติดตามผล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนผลการทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อขยายขอบเขตของการเรียนรู้ หรือปรับเปลี่ยนความคิด/หลักการ/สมมติฐานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

6. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผล โดยใช้การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองของผู้เรียน ประกอบกับการประเมินผลของผู้สอนด้วย

การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach

สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ (2546 : 198) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline เป็น การจัดการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงกัน เพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่อง (Theme) เดียวกัน โดยผูกเรื่องเป็นตอน ๆ (Episode) เรื่องแต่ละตอนจะต่อเนื่องและมีลำดับเหตุการณ์ (Sequence) หรือเรียกว่า เส้นทางเดินเรื่อง (Topic line) และใช้คำถามหลัก (Key questions) เป็น ตัวนำไปสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรม (Activity) อย่างหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นจะส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นทักษะการคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจ กระบวนการกลุ่ม ตลอดจนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline จึง เป็นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ทิตินา แชมมณี (2546 : 54) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline นี้ พัฒนาโดย ดร.สตีฟ เบ็ล และแซลลี่ ฮาร์กเนส (Steve Bell and Sally Harkness) จากสกอตแลนด์ โดยมี แนวคิดหลักของทฤษฎี ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะบูรณาการ หรือเป็นสหวิทยาการ คือเป็นการเรียนรู้ที่ผสม ศาสตร์หลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. การเรียนรู้ที่ดีเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสบการณ์ตรง หรือ การกระทำ หรือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง
3. ความคงทนของผลการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการที่ได้รับความรู้มา
4. ศิริวรรณ วณิชฉนวนรชย์(2559 : 192) ได้กล่าวถึง วิธีสอนแบบ Storyline Approach ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คุณค่าและสร้างผลงานที่ดีได้ หากมีโอกาสลงมือกระทำได้ว่า Storyline มาจาก คำว่า Story และ line ซึ่งหมายถึง เส้นทางของเรื่องราวหรือแนวทางของเรื่อง เป็นการดำเนิน เรื่องราวที่เรียงติดต่อกันเป็นลำดับ การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach เป็นวิธีการที่ คิดค้นและพัฒนาขึ้นในประเทศสกอตแลนด์ โดย สตีฟ เบล (Steve Bell) และแซลลี่ ฮาร์กเนส (Sallie Harkness) ซึ่งทั้งสองท่านเรียกได้ว่าเป็นผู้ให้กำเนิดการเรียนรู้แบบนี้

องค์ประกอบสำคัญของ Storyline

Storyline หรือเรื่องราว นิทาน ตัวละคร จะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ผสมผสานด้วยกันอย่าง น้อยสี่ส่วน ได้แก่ ตัวละคร (คนหรือสัตว์ หรือทั้งคนและสัตว์) เวลา (อดีต ปัจจุบัน และอนาคต) สถานที่ (สิ่งแวดล้อมหรือสถานที่ที่ดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ) นอกจากนั้นตัวละครจะต้องมีการดำเนินชีวิต ทั้งเป็นลักษณะวิถีชีวิตปกติและวิถีชีวิตที่ไม่เป็นไปตามปกติ โดยอาจจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นกับ ตัวละคร ดังนั้น Storyline จึงมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 องค์ประกอบด้วยกัน

องค์ประกอบทั้ง 4 ของเส้นทางเดินเรื่องมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อ Storyline Method ลักษณะต่าง ๆ ขององค์ประกอบเหล่านี้สามารถอธิบายให้เห็นชัดเจน ได้ดังนี้

1. ฉาก (Setting)

ได้แก่ สถานที่หรือสภาพกว้าง ๆ ที่เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ สถานที่ที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ โดยจะมีเงื่อนไขของเวลา เช่น เวลา ปัจจุบัน เวลาในยุคประวัติศาสตร์ เป็นต้น ส่วนสถานที่จะเป็นการกำหนดตามเรื่องที่กำลังสร้างขึ้น ซึ่งผู้สอนจะต้องตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถาม แล้วสร้างฉากขึ้นตามคำตอบหรือจินตนาการของตน

2. ตัวละคร (Character)

ได้แก่ คนหรือสัตว์ที่มีชีวิตโลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะต้องได้ ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในเรื่องที่จะเรียนด้วย โดยผู้เรียนจะมีฐานะเป็นตัวละครหนึ่งของเรื่อง ซึ่งอาจสร้างเป็นสัญลักษณ์ ตุ๊กตา หรือหุ่นยนต์ได้ ด้วยละครนั้น ๆ จะมีบทบาทในการเดินเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกที่ตัวละครเหล่านั้นเป็นตัวแทนของเขาจริง ๆ จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตัวละครหรือหุ่นที่สร้างขึ้นจะต้องมีความกลมกลืนและสัมพันธ์กับฉาก

3. วิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต (A Way of Life)

ได้แก่ เรื่องราวในการดำรงชีวิตโดยปกติของตัวละคร

4. เหตุการณ์ (Event)

ได้แก่ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาในความเป็นจริงที่ตัวละครต้องเผชิญหรือเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนเรียนรู้ สร้างความตระหนักฝึกแก้ไขปัญหาตามจุดประสงค์ของวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สอนวิเคราะห์จากหลักสูตร คำถามที่ผู้สอนใช้กับผู้เรียนในแต่ละองค์จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไม่จำกัดทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของประเด็นหลักความสามารถในการใช้คำถามของครู ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนที่จะแลกเปลี่ยนถ่ายทอดซึ่งกันและกันแน่นอนที่สุดว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีโอกาสพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพ

โดยสรุปการดำเนินเรื่องใน Storyline ก็คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยผู้สอนจะเป็นผู้พัฒนาหรือวางโครงเรื่อง Storyline ส่วนผู้เรียนจะเป็นทำกิจกรรมตามลักษณะเส้นทางเดินเรื่องในแต่ละองค์

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Storyline

โดยทั่วไปรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประโยชน์มากที่สุดนั้นจะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบตารางประกอบด้วย สดมภ์ (Column) 6 สดมภ์ แต่ในที่นี้ขอเสนอเป็น 7 สดมภ์ โดยเพิ่มสดมภ์สุดท้าย “สอดคล้องกับจุดประสงค์ใดมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ใด” รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Storyline มีลักษณะเรียงตามลำดับ ดังนี้

สดมภ์ที่ 1 ลำดับการดำเนินเรื่อง (Storyline Topic) ซึ่งจะเป็นลำดับหัวเรื่องของเรื่องราว บทเรียน จะแบ่งออกเป็นตอนหรือเป็นข้อ

สดมภ์ที่ 2 คำถามหลัก (Key Questions) จะเป็นคำถามหลักหรือคำถามสำคัญซึ่งเป็นปัญหา ที่ต้องมีการค้นหาคำตอบ

สดมภ์ที่ 3 กิจกรรม (Activities) กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบต่างกัน และเป็น กิจกรรมที่นำไปสู่การตอบปัญหาหรือตอบคำถามหลัก

สดมภ์ที่ 4 การจัดชั้นเรียน (Class Organization) เป็นการระบุข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่ม การจัดกิจกรรมในสดมภ์ 3 ว่าควรจัดเป็นทั้งชั้นเรียน จับคู่กลุ่มย่อย 3,4 หรือ 5 คน หรือรายบุคคล

สดมภ์ที่ 5 สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้ (Resources) เป็นการระบุ สื่อ อุปกรณ์ รวมไปถึงแหล่งการเรียนรู้ที่จะช่วยให้การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สดมภ์ที่ 6 ผลงาน (Outcomes) เป็นการระบุผลงานของการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลงานของ ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินผล

สดมภ์ที่ 7 จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Objective/Goals) เป็นการวิเคราะห์ว่ากิจกรรมนั้น ๆ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้ในวิชาใด และจุดประสงค์ใด

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Storyline

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Storyline เป็นเทคนิคการสอนที่มีความชัดเจนใน เรื่องการบูรณาการเนื้อหาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 29 ดังนั้น เพื่อให้เกิด ประโยชน์ในทางปฏิบัติจึงขอเสนอแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

1. เริ่มศึกษาเรื่องวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Storyline ด้วย วิธีการต่าง ๆ
2. ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนแบบบูรณาการที่มีลักษณะหัวเรื่อง (Theme) ที่ใช้สอนด้วย เทคนิค Storyline แล้วพิจารณาคัดเลือกแผนการสอนที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้นที่รับผิดชอบเพื่อ ใช้ทดลองสอน
3. หลังจากทดลองสอนแล้ว ถ้าผู้สอนและผู้เรียนเริ่มคุ้นเคยเกิดความคล่องตัว มีความถนัด มากขึ้น อาจจะพิจารณาคัดเลือกแผนการสอนที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ ทดลองสอน
4. ทดลองเขียนแผนการสอน โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจกำหนดหัวเรื่องที่สนใจแล้ว ผูกโยง จุดประสงค์และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร รวมทั้งคิดสร้างคำถามหลักเพื่อนำไปสู่กิจกรรมการ เรียนรู้ตามรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบ Storyline โดยอาจจะเขียนแผนการสอนที่ผูก โยงเป็นเรื่องสั้น ๆ ก่อน

5. วางแผนกำหนดระยะเวลาสอนในแต่ละหัวข้อ หรือประเด็นเป็นช่วง ๆ ให้เหมาะกับช่วง ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องสอนทุกวัน หรือตลอดเวลา
6. นำแผนการสอนที่เขียนไปทดลองใช้สอนตามกำหนด รวมทั้งมีการบันทึกหลังสอน เพื่อ เป็นข้อมูลในการปรับแผนการสอน
7. ปรับแผนการสอน โดยอาจมีการปรับกิจกรรม ปรับเวลา ปรับเปลี่ยน เนื้อหาต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้สอนรวมทั้งจัดให้มีการเผยแพร่ต่อไป

หลักการของ Storyline Approach

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child centered) แนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เชื่อว่า เด็กต้องมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach ผู้สอนต้องตระหนักคุณค่าว่าผู้เรียนทุกคนต้องมีประสบการณ์และทักษะเดิมของตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ของผู้เรียนและผู้เรียนเป็นผู้แสวงหา ติดตามการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เน้นการปฏิบัติและการเสริมแรง การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach ถือ ว่าเป็น Constructivist way of working นั่นคือ ให้ผู้เรียนลงมือกระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็น เรื่องการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะ ช่วยพัฒนาทางด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติแก่ผู้เรียน ผู้เรียนที่เรียนด้วย Storyline Approach จะได้ประสบการณ์การทำงานซึ่งเป็นการเสริมแรงโดยผู้สอนให้ความสำคัญในการทำงานเพื่อให้เกิด การเรียนรู้อย่างมีคุณค่าและมีความหมาย

เน้นการเรียนการสอนที่เป็นบูรณาการด้วย Storyline Approach เป็นวิธีสอนแบบบูรณา การเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการโดยสามารถรวมวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สิ่งแวดล้อมและภาษาโดยสอนรวมกันภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach เป็นการบูรณาการแบบที่เรียกว่า สหวิทยาการ (Interdisciplinary) เนื่องจาก เป็นการสร้างหัวเรื่อง (Theme) ขึ้นมาแล้วนำความรู้จากวิชาต่าง ๆ มาโยงสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องนั้น ซึ่งบางครั้งอาจเรียกวิธีบูรณาการแบบนี้ว่า สหวิทยาการแบบมีหัวข้อ (Thematic Interdisciplinary Studies) หรือการบูรณาการแบบที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลัก (Application-Frist Approach)

เน้นพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach เป็น การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการซึ่งมีความหลากหลายทั้งรูปแบบ ความยากง่าย ผู้เรียนทุกคนสามารถ แสดงความสามารถตามศักยภาพของตน

เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach เป็นการเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพทางสังคมโดยร่วมทำกิจกรรมที่หลากหลายลักษณะการเรียนรู้มี

หลายรูปแบบตั้งแต่เรียนคนเดียว เรียนเป็นคู่ เรียนเป็นกลุ่มย่อย หรือเรียนพร้อมกันทั้งชั้นซึ่งเป็นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ทางหนึ่ง

6. เน้นเรื่องการตั้งคำถาม (Key Questions) ของผู้สอนการตั้งคำถามหลักของผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach เพราะคำถามจะเป็นตัวนำไปสู่กิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นตัวเชื่อมโยงการดำเนินเรื่องให้ต่อเนื่องเป็นลำดับในหัวข้อเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย Storyline Approach เป็นวิธีการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมายและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการของ Storyline Approach นั้น มี องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดฉาก (Setting the Scene) เป็นการระบุเวลา สถานที่ สิ่งแวดล้อม
2. มีตัวละคร (Character) ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในข้อ 1
3. การดำเนินชีวิต (Way of Life) เป็นการดำเนินชีวิตหรือเรื่องราวของตัวละครในข้อ 2
4. มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น หรือมีปัญหาที่ต้องการแก้ไข (Events, incidents or real problem to be solved)

จากองค์ประกอบสำคัญของ Storyline Approach สรุปได้ ดังนี้

1. ผู้สอนควรตั้งคำถามว่าเกิดเรื่องราวที่ไหน คือ ฉาก เป็นการนำให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขากำลังจะมีประสบการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นเป็นการเริ่มเข้าสู่บทเรียน หรือ เปิดตัวเรื่องในฉากจะเป็นการระบุสถานที่ เวลา สิ่งแวดล้อม
2. เมื่อมีฉากแล้วต้องมีตัวละคร เช่น คนหรือสัตว์ สิ่งต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยว่ามีใครบ้าง ตัวละครที่ทำให้ฉากหรือเหตุการณ์นั้น ๆ มีความเป็นจริงมากขึ้น
3. การดำเนินชีวิต การดำเนินเรื่องของตัวละครว่าจะต้องทำกิจกรรมใดบ้าง
4. จุดสำคัญของ Storyline จะต้องมียุทธศาสตร์ว่ามีอะไรสำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครบ้างและแก้ปัญหาอย่างไรซึ่งองค์ประกอบนี้เปรียบเสมือนเป็นจุดสรุปของเรื่องราวทั้งหมด

การวางแผนการสอน Storyline

1. เตรียมหัวเรื่อง (Topic) ที่จะใช้สอนชื่อหัวเรื่องนี่คือ การสร้างมโนทัศน์ (Concept) ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้หัวข้อนั้นอาจได้มาจากหนังสือที่ใช้อยู่ การเลือกหัวข้อโดยผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร
- 1.2 ช่วยขยายขอบเขตความรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.3 หัวข้อเรื่องจะพัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ เพราะ การสอน Storyline เป็น การสอนแบบบูรณาการ

1.4 หัวข้อนั้นควรมีโครงสร้าง สำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ ซึ่งผู้เรียน จะได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว การดำรงชีวิต ความสัมพันธ์กันในสังคม ปัญหา ผลกระทบและแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่เป็น ความรู้แล้ว ผู้เรียนจะได้พัฒนาทั้งสติปัญญาและทักษะ เช่น ทักษะทางด้านภาษา ทักษะการค้นหา และประเมินข้อมูล ทักษะกระบวนการคิดและทักษะทางสังคม

2. เตรียมการผูกเรื่องพร้อมการดำเนินเรื่อง (Storyline) และแบ่งเขียนเป็นฉาก ๆ โดย คำนึงถึง 4 องค์ประกอบ คือ ฉาก ตัวละครการดำเนินชีวิตและเหตุการณ์สำคัญ เรื่องราวอาจเป็นเรื่อง จริงหรือจินตนาการ ผู้สอนต้องพัฒนาหัวข้อ (Topic) และเนื้อเรื่องให้ทั้ง 2 อย่างเป็นไปด้วยกันจะต้องมี plot ความคิดพื้นฐานว่าจะต้องมีเหตุการณ์ใดบ้าง แต่ต้องคำนึงถึง 4 องค์ประกอบเป็นสำคัญ โดย ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ผูกเรื่องราวการดำเนินเรื่อง และผู้เรียนเป็นผู้สร้างรายละเอียด โดยการลง มือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. ตั้งคำถามหลัก หรือคำถามสำคัญ (Key Questions) ซึ่งจะทำหน้าที่เชื่อมโยงการ ดำเนินเรื่องในแต่ละฉากและเป็นตัวกระตุ้นหรือเปิดประเด็นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้กล่าวได้ว่า คำถามหลักเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในแต่ละฉาก ลักษณะของคำถามหลักควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 กระตุ้นให้เกิดมโนทัศน์ของหัวข้อหรือโครงเรื่องนั้น ๆ

3.2 คำตอบหรือคำถามควรมีหลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดวิเคราะห์ และ เสนอแนวคิดต่าง ๆ

3.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะความคิดหลากหลาย เช่น การวิเคราะห์ การ จินตนาการ การสรุปและการประเมิน

3.4 กระตุ้นให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยการสืบค้นหาข้อมูลต่าง ๆ

3.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะ หรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ

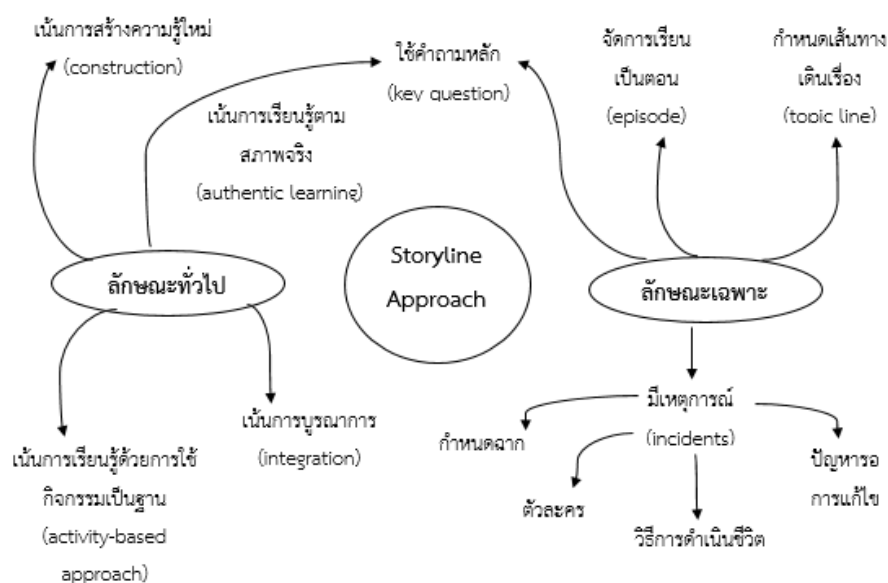
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามหลัก เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดควรเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง โดยกิจกรรมที่จัดนั้นต้องเป็นกิจกรรม ที่เสริมแรงหรือสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ให้ผู้เรียนมีบทบาทกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ (Active) มากกว่าเป็นผู้รับจากครูอย่างเดียว (Passive)

5. ลักษณะการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น กลุ่มย่อย ทั้งชั้นรายบุคคลหรือรายคู่ เป็นต้น การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึง

ชนิดหรือประเภทของกิจกรรม เวลาทำงานดูความเหมาะสม เรื่อง ความรู้ ความสามารถ Storyline จะเน้นเรื่องของการร่วมมือกันทำงาน (Co-operative) และทำงานร่วมกันเป็นทีม (Teamwork)

6. การประเมินผลจากคำถามหลักและจากกิจกรรม จัดโดยประเมินจากการสังเกต พฤติกรรมพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนและผลงานที่ผู้เรียนได้ทำขึ้น การประเมินมีทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และสามารถประเมินผลได้ตลอด เพราะการเรียนรู้ทางสังคมของผู้เรียนอาจเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเองไม่ได้วางแผนไว้

7. การกำหนดระยะเวลาสอน เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ต้องมีความยืดหยุ่นแล้วแต่หัวข้อเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบ Storyline Approach สามารถสรุปได้เป็น แผนภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ลักษณะของการเรียนการสอนด้วย Storyline Approach (พิมพ์นัธ เดชะคุปต์, 2560 : 180)

การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Story Line

การประเมินจากการสังเกตหรือ ประเมินจากผลงาน หรือชิ้นงานของนักเรียน ผู้สอนต้องเก็บข้อมูลแล้วแปลออกมาเป็นคุณภาพ เช่นการประเมินจากการจัดนิทรรศการและผลงานที่รวบรวมในแฟ้มสะสมผลงาน อาจให้นักเรียนเลือกผลงานที่นักเรียนพอใจ พร้อมอธิบายเหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนั้นมาประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็ก โดยมีข้อคิดในการประเมิน ดังนี้

1. ประเมินเป็นระยะ
2. ครูควรมองการประเมินผลของเด็กในเชิงบวก
3. ให้เด็กมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานที่นักเรียน ชอบ ไม่ชอบ หรือ ชิ้นงานที่เขาภูมิใจ
4. ไม่ควรเปรียบเทียบผลงานเด็กกับเพื่อนๆ

ประโยชน์ของการสอนด้วย Storyline Approach

1. เป็นการสอนที่สนองตามความต้องการ 4 ประการของผู้เรียน ได้แก่
 - 1.1 การสื่อสาร (Communication) เด็กทุกคนต้องการพูดและการรับฟัง Storyline เน้นการปรึกษาหารือ พูดคุยร่วมกันวางแผนรับฟังซึ่งกันและกัน และเสนอความคิดเห็น
 - 1.2 การสร้างหรือการลงมือทำด้วยตนเอง (Building/Construction) โดยธรรมชาติ เด็กทุกคนต้องการสร้างสิ่งต่าง ๆ ต้องการใช้มือของตนเอง (Love to make things with hands) หรือสร้างด้วยปัญญาการสร้าง (Construct) เป็นการใช้จ่ายเงิน การวางแผน จัดหาข้อมูลสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
 - 1.3 การคิดและการลงมือปฏิบัติ (Thought and Action) โดยธรรมชาติเด็กทุกคน รู้จักถามคำถามและต้องการรับฟังคำตอบในสิ่งที่ตนอยากราบ เทคนิควิธี Storyline เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กระทำได้คิดอย่างอิสระทุกขั้นตอนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ค้นพบสับสน ทำทนายให้คิดสำรวจและสร้างจินตนาการผู้เรียนจะได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
 - 1.4 ความต้องการที่ยอมรับว่า ตนเองมีค่าสามารถแสดงความรู้สึกได้ (Self-expression) และสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยธรรมชาติเด็กทุกคนต้องการมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองมีค่าได้รับการยกย่องเกี่ยวกับงานหรือความคิดเห็นของตน
2. เป็นการสอนที่เป็นแบบกระตือรือร้นใฝ่รู้ (Active learning) ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำศึกษา คิดและปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทนาย ความรู้ความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนได้เห็นผลงานของตนเอง ทำให้การเรียนรู้มีคุณค่าสำหรับผู้เรียน
3. ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิด วิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ข้อดีและข้อจำกัด

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2542) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline มีข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้ คือ

ข้อดี

1. การสอนด้วยวิธี Storyline เป็นการสอนที่สนองความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียนไว้ ดังนี้

1.1 การสื่อสาร (Communication) เด็กต้องการการพูดคุยและการรับฟัง Storyline เน้นการปรึกษาหารือพูดคุยร่วมวางแผน ผู้เรียนต่างต้องรับฟังกันและกันและเสนอความคิดเห็นด้วย

1.2 การสร้างหรือลงมือทำด้วยตนเอง (Building/Construction) โดยธรรมชาติของเด็กทุกคนต้องการสร้างสิ่งต่าง ๆ ด้วยการใช้มือของตนเอง (Love to make things with hands) หรือสร้างด้วยสติปัญญาของเขา

1.3 การคิดและลงมือปฏิบัติ (Thought and Action) โดยธรรมชาติของเด็กทุกคน รู้จักถามคำถามและต้องการรับฟังคำตอบในสิ่งที่ตนอยากราบใน Storyline เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำ ได้คิดอย่างมีอิสระในทุกขั้นตอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ค้นพบ สืบค้น สร้างการทำทหายให้คิดสำรวจและสร้างจินตนาการ ผู้เรียนจึงได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจเป็น การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้

1.3.1 การค้นพบ ผู้เรียนได้อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ใหม่ เขาต้องตีความ แสดงความคิดเห็น และทดลองพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ

1.3.2 การสืบสวน ผู้เรียนต้องหาคำตอบจากคำถามของครู ต้องแสวงหา ความกระจ่าง หาข้อมูลต่าง ๆ และตรวจสอบข้อเท็จจริงนั้น ๆ

1.3.3 การสร้างจินตนาการ ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองในการ สร้างสรรค์ทั้งเชิงศิลปะและการสร้างทางเลือกต่าง ๆ จากหลายมุมมอง

1.3.4 การแก้ปัญหา การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการแก้ปัญหา ซึ่งผู้เรียน ได้วิเคราะห์และแสวงหาแนวทางเลือกสำหรับแก้ปัญหา

1.3.5 การตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีหลายทางเลือกและเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดบนหลักฐานที่เชื่อถือได้

1.3.6 ความรับผิดชอบ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่เพื่อทำให้การเรียนรู้ใหม่ได้เกิดขึ้น

1.4 ความต้องการที่ยอมรับว่าตนเองมีค่าสามารถแสดงความรู้สึกได้ (Self expression) โดยธรรมชาติของเด็กทุกคนต้องการความรู้สึกว่าตนมีค่าได้รับการยกย่องเกี่ยวกับงาน

หรือความคิดเห็นของตนใน Storylineกิจกรรมทุกอย่างแสดงให้เห็นถึงการเห็นคุณค่าของผู้เรียน ผู้เรียนได้สร้างงานและผู้สอนยอมรับในคุณค่าของงานนั้น

2. เป็นการสอนที่เป็น Action Learning ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือศึกษา คิด และปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ที่ทำทลายความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนได้เห็นผลงานของตนเอง ดังนั้น จึงเป็นการเรียนที่มีคุณค่า

3. ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งสติปัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือการสร้างองค์ความรู้ (เนื้อหา) ด้วยตนเอง หรือพัฒนากระบวนการ

ข้อจำกัด

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดย Storyline ผู้สอนควรพิจารณาให้ความเอาใจใส่ต่อกรณีต่อไปนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1. ผู้สอนควรพิจารณาสร้างหัวเรื่องขึ้นจากโครงสร้างของหลักสูตรและควรกำหนดวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นหลักไว้ก่อน ทางด้านภาษาและคณิตศาสตร์เป็นเพียงการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ฝึกฝนหรือผสมผสานกับสถานการณ์เท่านั้น หัวเรื่องที่สร้างขึ้นต้องใหญ่พอที่จะสำคัญกับเรื่องอื่นได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่เขาสนใจ และต้องการจะเรียนด้วย

2. แผนการสอนในแต่ละหัวข้อเรื่องควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ภาคเรียน การเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและจะสนุกกับการค้นหาเรื่องใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้สอนควรสอนให้จบในแต่ละหัวเรื่องเสียก่อนแล้วจึงค่อยเริ่มต้นหัวเรื่องใหม่ ไม่ควรสอนพร้อมกันหลาย หัวเรื่อง ผู้เรียนจะเกิดความสับสน

3. ความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีผู้สอนหลายคน ทุกคนต้องวางแผนการสอนร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนและสับสนให้กับผู้เรียน

4. การสร้างกิจกรรมทุกกิจกรรมต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย ผู้เรียนสนใจเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงใกล้ตัวเด็ก โดยอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นข่าวดังของสื่อมวลชน

5. ผู้สอนควรโยงทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับการเดินเรื่องให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้น การตั้งต้นสถานการณ์ที่ตั้งของฉากตามหัวเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มกิจกรรมใหม่ เพื่อให้เกิดความผูกพันกับเนื้อเรื่องที่ค้างไว้ แต่เดิมให้สานต่อกันได้ตลอดไป

6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนางานตลอดเวลา รวมทั้งให้โอกาสผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสอนวิธีประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องการสร้างขึ้น

7. ควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดทุกครั้งในแต่ละกิจกรรมและให้โอกาสได้ชื่นชมผลงานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

8. สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องพิจารณาถึงความสะดวกของผู้เรียน และผู้สอน ความคุ้มค่าในการใช้อาคารสถานที่ และความสอดคล้องของสถานที่จัดกิจกรรมตามหัวเรื่อง ความปลอดภัย และความคงทนของวัสดุอุปกรณ์จัดทำขึ้นในระยะเวลาที่กำหนด

9. ในการสร้างฉากแต่ละครั้งที่ทุกคนควรเป็นผู้ลงมือสร้างด้วยตนเอง รวมทั้งสภาพภูมิทัศน์ (Landscape) ของแต่ละฉากตามสภาพที่เป็นจริง การสร้างฉากในการกำหนดเวลา และสถานที่ตามหัวเรื่องนั้นอาจทำได้หลายวิธีตามสภาพความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ของโรงเรียน

10. การสร้างตัวละครหรือหุ่นในลักษณะต่าง ๆ ประกอบด้วยการดำเนินการในองค์ที่ 2 ต้องกำหนดขนาดของโครงสร้างให้เหมาะสมกับพื้นที่ของฉากและทุกคนควรมีภาพของตัวละครหรือหุ่นเหล่านั้น

11. ควรใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นราคาถูก เศษวัสดุที่เหลือใช้แล้วสามารถนำมาใช้ใหม่โดยทำความสะดวกให้เรียบร้อย

12. สื่อประเภทเอกสารหนังสือวารสารวีดิทัศน์ ซีดีรอม ฯลฯ ควรจัดหาไว้ในหัวข้อเรื่องที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างเขา

13. แหล่งความรู้เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนโดย Storyline Method และแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือแหล่งความรู้ที่เป็นบุคคลและแหล่งความรู้ที่เป็นสถานที่

เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning Technique)

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้ให้ความหมายของเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL ไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างรู้ตัวว่าตนคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักในกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายตรวจสอบความเข้าใจของตน มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัชรรา เล่าเรียนดี (2560) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL ไว้ว่า เป็นแนวคิดของ ดอนนา โอเดิล (Ogle, D., 1986) ที่นำมาใช้ในการสอนอ่านซึ่งเป็นอักษรย่อของคำว่า know, Want to know และ Learned ตามลำดับ ซึ่งคำว่า Know (K) หมายถึง รู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่าน หรือหัวเรื่องที่กำหนด โดยไม่ต้องอ่านในรายละเอียดเพื่อถามความรู้เดิม เรื่องราว สารสำคัญ หรือ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง Want to know (W) หมายถึง ต้องการอะไรจากเรื่องที่อ่าน จากบทอ่าน โดยคิดต่อเนืองจากขั้น K คือ รู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่านบ้าง และต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมจากเรื่องที่อ่านต่อไป ถ้าในขั้น K ได้อ่านโดยละเอียดแล้ว Learned (L) เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยที่ทั้งขั้น K, W และ L จะต้องเขียนตอบลงในแบบฟอร์มหรือตาราง K W L ที่เตรียมไว้จากเรื่องที่กำหนดให้อ่าน ทุกขั้นตอนนักเรียน

ช่วยกันระดมความคิดเพื่อให้ได้คำตอบของทุกขั้นตอนครบถ้วน โดยการถามคำถามแบบเจาะลึกเพิ่มเติมขึ้น ครูถามคำถามเพิ่มเติมติดตามดูแลช่วยเหลือ ยิ่งฝึกมากเท่าใด จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านและใช้ความคิดมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนทบทวนความรู้เดิม หรือดึงความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหรือเรื่องที่จะให้อ่าน
2. เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านได้
3. ช่วยนักเรียนได้ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้น
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถประเมินความเข้าใจของตนเองจากเรื่องที่อ่าน
5. ช่วยให้นักเรียนสามารถขยายแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้นจากการกำหนดกรอบหรือแนวทางการอ่านและคิดทีละขั้นตอน
6. ช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นจากการกำหนดกรอบหรือแนวทางการอ่านและคิดทีละขั้นตอน
7. ช่วยส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะขั้น L ซึ่งสามารถถามคำถามเพื่อพัฒนาทักษะการคิดได้ หลังจากที่ผู้เรียนได้ระบุสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านหรือปฏิบัติตามขั้นตอน

องค์ประกอบสำคัญ

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ KWL ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหาสาระหรือหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา
2. ประเด็นคำถาม
3. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL

วัชรรา เล่าเรียนดี (2560) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. เลือกบทอ่านที่น่าสนใจหรือบทอ่านที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้

2. ทำตาราง KWL สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลและสำหรับนักเรียนทั้งชั้น แผนผัง KWL ควรติดบนกระดานหรือบนบอร์ดที่มีขนาดใหญ่พอที่จะเขียนเติมข้อความหรือแสดงบนเครื่องฉายแผ่นใสและนักเรียนควรมีแผนผัง KWL ของตนเองเพื่อบันทึกในชั้นกิจกรรมอิสระ หรือกิจกรรมกลุ่ม

3. ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม (2-4 คน) ตามความเหมาะสม ระดมสมองช่วยกันคิดเกี่ยวกับเงื่อนไขสาระสำคัญ ศัพท์เดิม วลี ข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำหนด โดยมีคำถามนำของครูและบันทึกลงในช่อง K ในแผนผัง KWL ที่แจกให้ (KWL Chart) ให้ได้มากที่สุด ดังนั้น ครูจะต้องเตรียมคำถามล่วงหน้าเพื่อให้เด็กระดมสมองในชั้นตอนนี้ ครูอาจจะต้องใช้คำถามแบบให้ตอบหลาย ๆ คนให้นักเรียนอธิบายความเกี่ยวข้องของคำต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำหนดให้อ่านและค้นหาด้วย อาจลองถามซ้ำเพื่อความแน่ใจว่า ทำไมนักเรียนคิดอย่างนั้น หรือตอบ อย่างนั้น เป็นต้น

4. ถามนักเรียนว่าเขาอยากรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่านครูและนักเรียนช่วยกันบันทึกคำถามหรือเรื่องที่ต้องการรู้ลงในช่อง W ในแผนผังบนกระดานและแผนผังของตนเอง ถ้าผู้เรียนตอบเป็นคำพูดธรรมดาให้แปลงเป็นคำถามให้ชัดเจนก่อนบันทึกลงในช่อง W นักเรียนอาจจะตั้งเป็นคำถาม ครูต้องพยายามถามคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบให้ได้ว่าเขาต้องการรู้อะไรเพิ่มเติม สิ่งที่สำคัญคือ ต้องพยายามให้คำถามอยู่ในเรื่องที่นักเรียนต้องเรียนรู้ หรือสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ คำถามในช่องนี้ควรมากจากนักเรียนเป็นสำคัญ

5. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านโดยละเอียด และเขียนลงในช่อง L นักเรียนควรรหา คำตอบของคำถามในช่อง W ให้ช่วยกันตอบลงในแผนผังรวมและแผนผังของตนเอง สำหรับการบันทึกสิ่งที่เรียนรู้ในช่อง L ครูควรกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษด้วย และทำเครื่องหมายไว้เนื่องจากเป็นผลที่ได้ ที่นอกเหนือจากการตอบคำถามที่ระบุในช่อง W หลังจากนั้นควรให้นักเรียนไปหาข้อมูลเพิ่มเติมและความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของคำตอบของคำถามที่ต้องศึกษาจากแหล่งข้อมูลอื่น หรือศึกษาเพิ่มเติมภายหลัง

6. อภิปรายร่วมกันอีกครั้งเกี่ยวกับสาระต่าง ๆ ที่บันทึกในช่อง L

7. กระตุ้นให้นักเรียนสำรวจคำถามอื่นในช่อง W ที่หาคำตอบไม่ได้ หรือยังตอบไม่ได้จากบทอ่านนั้น เพื่อมอบหมายงาน และเพื่อให้ศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

จากการใช้เทคนิคและแผนผัง KWL ในการสอนอ่าน สามารถพัฒนาทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจรวมทั้งทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อไปได้ ถ้าเพียงแต่ครูสามารถประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมพร้อมกับการเตรียมคำถามที่หลากหลาย เทคนิค KWL มีการนำไปใช้และค้นคว้าเพิ่มขึ้นตอนขึ้น เพื่อใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และการสอนวิทยาศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ เช่น เทคนิค KWL, KWLD และ KWL plus เป็นต้น ซึ่งแต่ละเทคนิคมีวิธีการใช้ที่คล้ายคลึงกัน ต่างกันที่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้กันอย่างไร และเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านใด นอกจากนี้ KWL, KWLD และ KWHL สามารถนำไปใช้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (KWL plus with Cooperative

Learning) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหลายรายวิชาที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือ
แนะนำซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดซึ่งกันและกัน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีความ
หลากหลายมากขึ้น

ตารางที่ 10 แสดงตารางการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ KWL

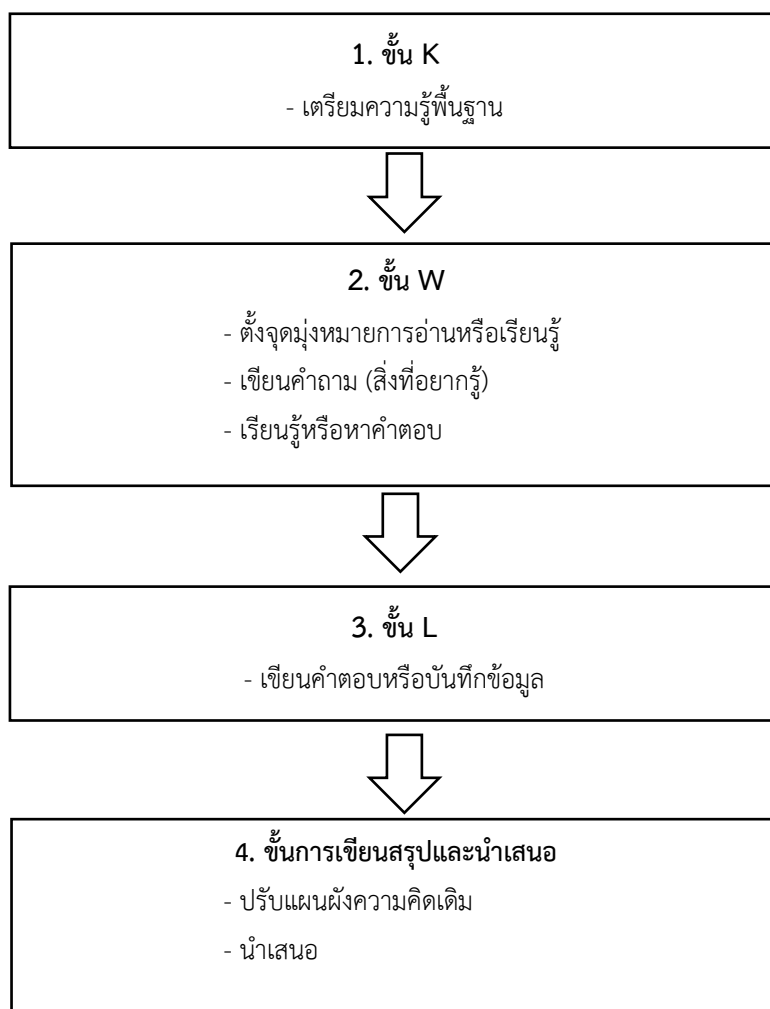
แผนผัง KWL

K บทอ่านเกี่ยวข้องกับเรื่อง ใดบ้าง หรือ รู้อะไรบ้างจากเรื่องที่กำหนด	W อยากรู้อะไรบ้างจากบทอ่าน หรือ อยากรู้อะไรเพิ่มเติมจาก บทอ่าน	L เรียนรู้รู้อะไรบ้างจากบทอ่าน

ข้อสังเกต

เทคนิค KWL โดยปกตินิยมใช้ในกรณีที่ต้องการให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเรื่องราวอย่างใด
อย่างหนึ่ง หรืออาจเป็นการศึกษาจากการฟังบรรยาย หรือดูวีดิทัศน์ แล้วต้องการให้ผู้เรียนเกิด
ความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนรู้ ถือเป็นวิธีการฝึกทักษะการอ่าน การฟังด้วย หลังจากนั้นผู้เรียนจะ
เขียนคำตอบ ซึ่งคำตอบของผู้เรียนจะมีต่าง ๆ กัน สิ่งที่ผู้เรียนเขียนจะสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจใน
การเรียนรู้ หรือสิ่งที่ต้องการศึกษาและความคิดรวบยอดที่เขาเขียนเป็นแผนผังความคิด นั่นคือสิ่งที่
เขาได้จากการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ KWL สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค KWL

ข้อดีและข้อจำกัด

ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบ KWL มีดังนี้

ข้อดี

1. เป็นการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนสรุป และนำเสนอด้วยตนเอง
2. อาจใช้เทคนิค KWL เริ่มต้นหน่วยการเรียนรู้และค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วในหัวข้อนั้น และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ใหม่
3. เป็นวิธีการที่เร้าความสนใจของผู้เรียนได้ดี สนองความต้องการความสนใจของผู้เรียนได้

ข้อจำกัด

1. ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่กระตุ้น ช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้เรียนตลอดเวลา
2. ผู้สอนจะต้องเตรียมบทเรียนและประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า

เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H

เทคนิค 5W1H คือ การตั้งคำถามในการสำรวจปัญหาและแนวทางการแก้ไขโดยการท้าทายด้วยคำถาม 5W1H จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือปัญหา ได้เกือบทุก รูปแบบ โดยเป็นการคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) ที่ใช้ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ นำมาหา ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อค้นหาคำตอบที่เป็นความเป็นจริง หรือที่เป็นสิ่งที่สำคัญ จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาจัดระบบ เรียบเรียงใหม่ให้ง่ายแก่ต่อการทำความเข้าใจ

ความหมาย

การตั้งคำถาม หมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตรงประเด็นหรือสอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาทางความคิดของนักเรียนสู่การถ่ายทอดในลักษณะของการตอบ การชี้แจง หรือการอธิบาย

ประเภทของคำถาม

สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ (2552 : 75-76) ได้กล่าวว่า ศาสตราจารย์ Curtis แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้จำแนกคำถามออกเป็น 12 แบบ ซึ่งมีลักษณะคำถามที่ใช้เพื่อความมุ่งหมายต่าง ๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. **ถามเพื่อเปรียบเทียบ** เพื่อให้ผู้ตอบคิดเปรียบเทียบความเหมือนกับความแตกต่าง ซึ่งจะต้องคิดอย่างรอบคอบเสียก่อนจึงจะตอบได้
2. **ถามเพื่อการตัดสินใจ** ผู้ตอบจะต้องจำแนกและตัดสินใจให้แน่นอน
3. **ถามเพื่อการนำไปเอาความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ** เป็นการถามเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในสภาวะต่าง ๆ โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่แล้ว
4. **ถามเพื่อการจำแนก** เพื่อต้องการให้ผู้ตอบคิดจำแนกหรือจัดหมวดหมู่ หรือจัดพวกใหม่ โดยอาศัยการเปรียบเทียบในด้านความแตกต่าง ความเหมือน ความสัมพันธ์และการจัดกลุ่มใหม่
5. **ถามความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล** เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบสังเกตปรากฏการณ์ว่า เกิดขึ้นอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
6. **ถามเพื่อให้ทราบความมุ่งหมาย** เป็นการถามที่ให้ผู้ตอบบอกความมุ่งหมายของเนื้อเรื่อง

7. **ถามเพื่อให้เกิดความคิดวิจารณ์** ถามเพื่อให้ผู้ตอบคิดในเรื่องความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ซึ่งก่อนที่จะตอบนั้นผู้ตอบจะต้องใคร่ครวญเสียก่อน

8. **ถามเพื่อให้เห็นความคิดเห็น** เพื่อให้ผู้ตอบเกิดการสรุปผล ตัดสินใจ โดยการอาศัยข้อมูล ความจริง หลักการเป็นเกณฑ์

9. **ถามเพื่อเปิดการอภิปราย** เป็นการถามเพื่อให้ได้มีการถกเถียง การพินิจพิจารณาการ ตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

10. **ถามเพื่อกำหนดนิยามหรือให้อธิบาย** เป็นคำถามเพื่อให้สรุปความคิดรวบยอดหรือ ความหมาย คำนิยาม คำอธิบายในแต่ละคำหรือวลี เพื่อให้เรื่องราวนั้นกระจ่างขึ้น

11. **ถามเพื่อให้เห็นแง่คิด** คำถามชนิดนี้ต้องการให้คำตอบโดยวิธีการสังเกต

12. **ถามเพื่อยั่วให้เกิดคำถามใหม่ ๆ** อีก ระหว่างที่ผู้เรียนกำลังคิด กำลังอ่านหรือกำลัง ปฏิบัติงานอยู่ ผู้สอนอาจถามถึงงานที่เขา กำลังคิด กำลังทำ ว่าพบปัญหาอะไรหรือไม่

การตั้งคำถามโดยใช้เทคนิค 5W1H

วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน และอมลวรรณ วีระธรรมโน (2549 : 85-86) ได้กล่าวถึง การตั้ง ประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คำถามที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของคำถาม 6 ประเภทตามความคิดของบลูม (Bloom) ซึ่งสอดคล้องกับระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. Who (ใคร) บุคคลสำคัญที่เป็นตัวประกอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวก หรือทางลบ เช่น ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เช่นนี้บ้าง ใครน่าจะเป็นคนที่ ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้

2. What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น เช่น เกิดอะไรขึ้นบ้าง มีอะไรเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์นี้ หลักฐานที่สำคัญที่สุด สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์

3. Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ เช่น เรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน เหตุการณ์นี้น่าจะ เกิดขึ้นที่ใด

4. When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น เช่น เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเวลา ใด เวลาใดบ้างที่มีสถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น

5. Why (ทำไม) สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เช่น เหตุใดต้องเป็นคนนี้ เวลานี้เป็นสถานที่นี้ เพราะเหตุใดเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้น ทำไมถึงเกิดเรื่องแบบนี้

6. How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีลักษณะ ใด เช่น เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร มีหลักการ พิจารณาอย่างไร

ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ 5W1H

1. ทำให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์
2. ใช้เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา
3. ทำให้เราหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง
4. ทำให้เราสามารถประมาณความน่าจะเป็นได้

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน
2. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
3. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
4. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิด
5. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
6. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
8. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
9. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
10. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ความเชื่อพื้นฐาน 2 ประการ คือ
 - 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์
 - 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่าง ๆ
3. เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป
4. ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning)

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

1. ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน
2. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
3. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การอภิปราย และการเจรจาโต้ตอบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
5. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
7. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของผู้เรียน

สรุป

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนจับใจความให้แก่ักเรียนชั้นประถมศึกษาในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิควิธีสอน 5 วิธีในการพัฒนาการอ่านจับใจความของผู้เรียน ได้แก่ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) 2) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) 3) การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning Technique) 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามปรัชญาการศึกษาแนวพิพัฒน์นิยม กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนฐานคิดของการเรียนรู้เชิงรุก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ตัวผู้เรียนไปในแนวทางที่ดีขึ้น สามารถยกระดับความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อวิชาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้

และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองนำสู่การกระบวนกรเรียนรู้ที่เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร

การอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน องค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกช่วยกันรณรงค์ให้ทุกคนในโลกนี้อ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน ผู้อ่านหนังสือไม่ออกมักจะเสียเปรียบ กลายเป็นคนล้าหลังไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ อาจจะถูกหลอกเสียรู้ได้ง่าย และไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความสุขในการเข้าสังคม ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน (ไพพรรณ อินทนิล, 2546 : 7)

ความหมายของการอ่าน

การอ่านจึงเป็นทักษะทางภาษาที่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ซึ่งการอ่านนับเป็นสิ่งสำคัญในการแสวงหาความรู้เพราะในปัจจุบันยุคของการแสวงหาความรู้อย่างไร้ขีดจำกัดการแสวงหาความรู้จากทำได้โดยใช้การอ่านเป็นหลักนักวิชาการได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

Zintz (1980 : 5) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การถอดคำศัพท์ที่เขียนออกมาเป็นคำพูด ความเข้าใจภาษาของผู้เขียนที่ได้เขียนขึ้นเป็นตัวหนังสือ ซึ่งผู้อ่านไม่ต้องไปสนใจกับรายละเอียด แต่ต้องสามารถจับใจความสำคัญของกลุ่มคำซึ่งสื่อความหมาย

รัฐจวน อินทรกำแหง (2517 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า คือ การแปลสื่อความหมายจากตัวอักษรหรือภาพให้เรื่องราวที่เป็นแนวความคิด โดยให้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน การอ่านต้องจับใจความสำคัญของข้อความและสามารถผูกเป็นเรื่องราวได้ถูกต้อง ผู้อ่านจะต้องสร้างมโนภาพขึ้นมาพร้อมกับการอ่านไปด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 900) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อความเข้าใจ คิด นับ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 10) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์ หรือเขียนขึ้นมา

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 121) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสานกับการรับรู้และความเข้าใจของ ความหมายของคำซึ่งใช้เป็นสื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนาน ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง ความเข้าใจภาษาของผู้เขียนที่ได้เขียนขึ้นเป็นตัวหนังสือ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ เรื่องราว ที่เป็นแนวความคิดให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน จากการสังเกต หรือพิจารณาเพื่อรับรู้และความเข้าใจของความหมายของคำที่ใช้เป็นสื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนาน ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

ปัจจุบันทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันมากขึ้น นักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้วิทยาการแขนงต่าง ๆ แม้เมื่อจบการศึกษาแล้ว การอ่านก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันต่อไป การสอนจึงต้องปูพื้นฐานที่ดีและถูกต้อง เพื่อพอนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

พิมพ์ใจ สุทธิสุรศักดิ์ (2530 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นประโยชน์ต่อผู้คนและโลกยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะโลกยุคปัจจุบันดูเหมือนจะแคบและเล็กลง เพราะด้านวัตถุ วิทยาการ ความนึกคิด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเพื่อติดตามความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายในทันเหตุการณ์

บันลือ พลุทชะวัน (2534 : 106) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือและหัวใจการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด พัฒนาการฟัง การพูด และการเขียน รวมถึงการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี ตลอดจนความสามารถในการจับใจความ แปลความ ตีความ และขยายความเรื่องที่อ่านจนเกิดทักษะในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พิพัฒน์ เองศิลป์ (2534 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ที่มีผลต่อการคิด การพูด และการเขียน เกิดทักษะความสามารถและประสบการณ์จากการอ่านสู่การกระทำตนให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ

สนิท ตั้งทวี (2538 : 279) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการอันสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ยิ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ สูงขึ้น การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้วิชาการได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 7-8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ 3 ประการ คือ 1) การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน 2) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ 3) การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนหัวใจในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะพื้นฐาน กระบวนการคิด พัฒนาการฟัง การพูด การเขียน และใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การอ่านจึงเป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันผู้คนในโลกยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียน เพื่อการอ่านจับใจความสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ของตน สำหรับความหมายของการอ่านจับใจความมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พันธุ์ทิพา หลาบบุญเลิศ (2535 : 50) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่าน จับใจความเปรียบเสมือนหัวใจของการอ่าน ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้หรือวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นพื้นฐานสำหรับการคิดเชิงวิพากษ์ วิจาร์ณ หรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ ต่อไป

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 88) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความนั้นนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจข้อความหรือสารที่อ่านถึง 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแปลความสำคัญของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร ขั้นตอนทำความเข้าใจความหมายของคำประโยคขั้นข้อความการจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน และขั้นกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์

สมบัติ จำปาเงิน และคณะ (2539 : 88) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

แวมยุรา เหมือนนิล (2541 : 2-17) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด การอ่านมุ่งเน้นค้นหาความเป็นสาระของเรื่องซึ่งมีสาระครอบคลุมเนื้อหาอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น หรือเนื้อเรื่องทั้งหมด

ผกาศรี เย็นบุตร (2542 : 137) ได้อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น จุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เนื้อเรื่อง แนวคิดทัศนคติของผู้เขียนข้อเท็จจริงและความรู้สึกอารมณ์ของผู้เขียน

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจเป็นการอ่านเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้า และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่สามารถอ่านได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้อ่านควรฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญ เพราะถ้าผู้อ่านไม่ฝึกอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่องจะทำให้ไม่เข้าใจความหมายหรือข้อความ และไม่สามารถจับสาระสำคัญของเรื่องที่สามารถอ่านได้จะทำให้การอ่านไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ประเภทของการอ่านจับใจความ

พันธุทิพา หลาบเลิศบุณย์ (2539 : 50-51) การอ่านจับใจความของเรื่องที่สามารถอ่าน มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. อ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญของข้อความเรื่อง หรือหนังสือ เพื่อมองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียด และจะทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของข้อความ หรือเรื่องนั้น ๆ ได้ โดยการกวาดสายตาดำเนินหัวข้อต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อเนื่องกับการอ่านขั้นแรก โดยการอ่านละเอียดทุกตัวอักษร เพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหน เมื่อไร ทำไม เพื่อจับใจความให้ได้มากที่สุด ในความสำคัญมิได้มีความหมายจำกัดเพียงแค่นำเรื่องที่สำคัญเท่านั้น อาจเก็บสาระสำคัญของเรื่องได้หลายแง่ เช่น เก็บความรู้ เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บแนวคิด หรือทัศนคติของผู้เขียน และจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

ลักษณะของการอ่านจับใจความที่ดีนั้น ควรจะอ่านทั้ง 2 ประเภทรวมกัน คือ อ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม และอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เพราะจะทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ในขณะที่เดียวกันก็จะรู้จักคิดวิเคราะห์ สามารถจับใจความของเรื่องที่สามารถอ่านได้ง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ โดยจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และเก็บสาระสำคัญของเรื่อง

หลักของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภท และยังเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อตีความ เพื่อวิจารณ์ หรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ ต่อไป สำหรับหลักการอ่านจับใจความสำคัญ มีดังนี้

วนิดา โสภากันต์ (2530 : 18) กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความไว้ว่า ลำดับของการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านเรื่องให้ตลอดและพยายามหาประโยคใจความสำคัญให้ได้จากนั้นจึงตั้ง

คำถามเพื่อถามตัวเองว่าใครทำอะไรที่ไหนอย่างไรแล้วสรุปใจความของเรื่องและขยายความในคำตอบ เพื่อต้องการรายละเอียด

พันธูทิพา หลาบเลิศบุณญ และคณะ (2534 : 50) กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความไว้ 2 แบบ คือ

1. อ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน มองเห็นความสัมพันธ์ของ รายละเอียดต่าง ๆ และเป็นผลให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของหนังสือเรียน โดยมีหลักการว่า ผู้อ่าน ต้องสังเกตรวบรวมประกอบของหนังสือด้วยการพลิกดูและกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่าง ๆ ทั้งใหญ่และย่อย อย่างรวดเร็ว และจัดเนื้อหาเหล่านั้นในสมองเพื่อวางภาพร่างคร่าว ๆ ว่า แต่ละหัวข้อมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการดำเนินเรื่องไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหา ตลอดจน แนวความคิดและข้อมูลต่าง ๆ การอ่านจับใจความรวมจึงเป็นการอ่านเพื่อรู้และนำไปสู่การตัดสินใจคุณค่าของเรื่องทีอ่าน ทั้งยังเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างถ่องแท้ การอ่านแบบนี้จึงเหมาะสำหรับผู้มีเวลาจำกัด

2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อเนื่องกับการอ่านขั้นแรก วิธีนี้ยึดหลัก ดังนี้

2.1 ต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร และเพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหนเมื่อไร ทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่ต้องตอบเท่าที่มีอยู่ในครบบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด

2.2 เขียนลงสมุดหรือเศษกระดาษโดยขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความ

องค์ประกอบในการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบพื้นฐานที่ทำให้สามารถจับใจความของเรื่องทีอ่านได้นั้นมีผู้เสนอความคิดไว้ ดังนี้ บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond and Thinker 1957 : 235) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความขึ้นอยู่กับพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ เพราะ คำเป็นหน่วยหรือส่วนย่อยในภาษาที่มีความหมาย และเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจเรื่องทีอ่าน

2. การเข้าใจหน่วยความคิดจากกลุ่มคำ เนื่องจากกลุ่มคำอาจมีความหมายต่างไปจากคำแต่ละคำที่เรียงต่อกันเป็นรายคำ

3. การเข้าใจประโยคที่ใช้ในบทอ่านซึ่งเกิดจากการเรียงคำ และกลุ่มคำไว้ด้วยกัน เพื่อสื่อความคิดตามเรื่องราว นั้น ๆ

4. การเข้าใจความหมายเป็นตอน ๆ สามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน เพื่อสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น

5. การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดของบทอ่าน โดยสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องทีอ่านได้ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ในแต่ละตอน

แนวการสอนการอ่านจับใจความ

การสอนการอ่านจับใจความให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ ครูต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัญชลี แจ่มเจริญ ได้กล่าวถึง แนวการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

1. เรื่องที่นำมาให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้น และความสามารถของนักเรียน
2. ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้ใจความสำคัญของข้อความในย่อหน้ามักจะอยู่ตอนต้น ๆ ของย่อหน้านั้น หรืออยู่ในตอนสรุปท้าย ผู้อ่านต้องพยายามจับประโยคในข้อความสำคัญให้ได้ หรือจับได้ว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึง เรื่องอะไรแล้วจึงลำดับเหตุการณ์
3. ครูควรตั้งคำถาม ถามเป็นตอนๆ ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อหาคำตอบ
4. ฝึกให้เล่าเรื่องย่อ
5. ฝึกให้สรุปความว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม และเกิดผลอย่างไร แล้วเขียนบันทึกย่อได้

วิธีการจับใจความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กล่าวถึง วิธีการอ่านจับใจความโดยหาประโยคสำคัญ ไว้ 5 ขั้น ดังนี้

- ขั้นที่ 1 อ่านสำรวจเพื่อตรวจหาคำสำคัญ
- ขั้นที่ 2 อ่านละเอียด โดยให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่องแล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่องจากนั้นให้อ่านเนื้อเรื่องที่ละย่อหน้าให้เข้าใจเพื่อค้นหาประโยคสำคัญ
- ขั้นที่ 3 บันทึกประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้าลงในสมุด
- ขั้นที่ 4 อ่านคร่าว ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านแต่ละย่อหน้าและตรวจสอบความถูกต้องของประโยคสำคัญ
- ขั้นที่ 5 ตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึก ได้แก่ การเขียนสะกดคำความถูกต้องของประโยค

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และคณะ (2547) ได้กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้ วิธีจับใจความสำคัญวิธีการจับใจความมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าอย่างไร เช่น การขีดเส้นใต้

การใช้สีต่าง ๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษาและสำนวนของตนเองไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ วิธีจับใจความสำคัญมีหลักดังนี้

1. พิจารณาทีละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย(การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
3. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การพิจารณาดำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

1. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
2. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
3. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
4. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
5. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า(ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อย ๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก)

หลักการดังกล่าวนี้จะช่วยให้การหาใจความสำคัญของข้อความ โดยอาศัยตำแหน่งในการพิจารณา เป็นสำคัญ

จากการศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประเภทการอ่านจับใจความ องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ รวมถึงหลักการ วิธีการอ่านจับใจความ และแนวทางการสอนอ่านจับใจความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการสอนอ่านจับใจความจากเอกสารที่นักวิชาการหน่วยงานทางการศึกษาที่ได้นำเสนอไว้ สรุปเป็นองค์ความรู้และได้นำความรู้และแนวทางจากการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สรุปได้ว่า

การอ่านจับใจความเปรียบเสมือนหัวใจของการอ่าน เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้า และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้อ่านควรฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญ เพราะถ้าผู้อ่านไม่ฝึกอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่องจะทำให้ไม่เข้าใจความหมายหรือข้อความ และไม่สามารถจับสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้จะทำให้การอ่านไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีหลักการสอนอ่าน 2 ประเภท ได้แก่ 1) อ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน มองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดต่าง ๆ และเป็นผลให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของการอ่าน

หนังสือเรียน และ 2) อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อเนื่องกับการอ่านขั้นแรก วิธีนี้ยึดหลักต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร และเพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง จากนั้นเขียนลงสมุดหรือเศษกระดาษโดยขยายความในคำตอบออกไปอีก โดยมีแนวทางการสอนอ่าน คือ 1) เรื่องที่นำมาให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้น และความสามารถของนักเรียน 2) ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักความสำคัญของข้อความในย่อหน้ามักจะอยู่ตอนต้น ๆ ของย่อหน้านั้น หรืออยู่ในตอนสรุปท้าย 3) ครูควรตั้งคำถาม ถามเป็นตอนๆ ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อหาคำตอบ 4) ฝึกให้เล่าเรื่องย่อ และ 5) ฝึกให้สรุปความว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม และเกิดผลอย่างไร แล้วเขียนบันทึกย่อได้

การประเมินการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) ได้กล่าวถึงการประเมินการอ่านภาษาไทยได้ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษาหาความรู้และใช้ในการทำงาน ผู้ที่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนและใช้เป็นประโยชน์จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาและการทำงาน ดังนั้น การฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษาไทยจึงมีความสำคัญและจำเป็น ด้วยเหตุนี้เป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษาไทยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การประเมินผลทางภาษาไทยจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญซึ่งผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถ้าพิจารณาภาพรวมของการประเมินผลวิชาภาษาไทยแล้วจะมีโครงสร้างโดยทั่วไปเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนความแตกต่างจะอยู่ที่รายละเอียดของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงลักษณะและเครื่องมือที่ใช้วัดผลและวิธีการใช้เครื่องมือให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เหล่านี้ถือว่าเป็นลักษณะเฉพาะของการประเมินผลวิชาภาษาไทย

ความสัมพันธ์ของการวัดกับการประเมินผลวิชาภาษาไทย

การวัดและการประเมินผลวิชาภาษาไทยเป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงการทำงาน 2 ระบบ และมีความสัมพันธ์กัน คือ การวัดผลกับการประเมินผล ทั้งสองระบบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่มีส่วนแตกต่างกันในทางปฏิบัติ

ความหมายของการวัดผล

การวัดผล หมายถึง การหาผลที่ได้จากการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการสอนหรือจากการทดลองการสอน แล้วนำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งจะได้อะไรจากการวัดผลทางภาษาไทยเป็นการศึกษาผลที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนโดยกำหนดวิธีวัดตามวัตถุประสงค์การสอน วิธีวัดอาจใช้วิธีวัดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง จากคำอธิบายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการวัดผลทางภาษาไทยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวัด กำหนดให้สอดคล้องกับแนวทางในการสอนภาษาไทย จะบ่งชี้ถึงความต้องการที่มุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษาไทยในทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2. วิธีวัด จัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม วิธีการวัดมีหลายอย่าง ได้แก่ การทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา การสัมภาษณ์ การสอบถาม และวิธีอื่น ๆ แล้วแต่การเลือกใช้ของผู้สอนที่พิจารณาเห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ในการสอนแต่ละครั้ง

3. เครื่องมือที่ใช้วัด แบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ เครื่องมือวัดผลทักษะทางภาษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เครื่องมือผลอย่างเป็นทางการเป็นเครื่องมือที่ผ่านขั้นตอนของการประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ผลการใช้เครื่องมือมีความเที่ยงและความตรง ส่วนเครื่องมือวัดผลอย่างไม่เป็นทางการเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ทดสอบเฉพาะกลุ่ม หรือเฉพาะบุคคล ไม่ได้ผ่านขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพ ในบางครั้งอาจใช้เครื่องมือทั้งสองประเภทเพื่อการวัดผล แต่บางโอกาสก็ใช้เพียงประเภทเดียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาไทย

4. เกณฑ์ที่นำมาใช้เทียบกับผลที่ได้จากการวัดเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดผลทักษะทางภาษาของกลุ่มประชากร นำคะแนนของนักเรียนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ว่าสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

การวัดผลทางภาษาไทยจะใช้เวลามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ วิธีการ เครื่องมือที่ใช้วัดและเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน การวัดที่ดีจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวที่ดีจึงจะทำให้ผลของการวัดมีความน่าเชื่อถือ

ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผลในความหมายของคำว่า “Evaluation” เป็นการรวบรวมผลที่ได้จากการใช้วิธีวัดซึ่งมีมากกว่าหนึ่งวิธี แล้วนำมาผลมาทำการวินิจฉัย เพื่อตัดสินว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ในการประเมินผลผู้สอนจะกำหนดวิธีการวัดพฤติกรรมทางภาษาไทยไว้มากกว่าหนึ่งวิธี เพื่อช่วยให้ผู้ประเมินรู้ผลที่ตรงกับความจริงมากที่สุด ด้วยเหตุนี้การประเมินผลจึงเกี่ยวข้องกับวิธีวัด อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าวิธีวัดเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ดังนั้น ถ้าไม่มีการวัดแล้วการประเมินก็เกิดขึ้นไม่ได้ จึงสรุปได้ว่า การประเมินผลมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการที่มีระบบ ผู้ประเมินควรรู้ว่าจะใช้วิธีวัดใดบ้างและวิธีวัดเหล่านั้นใช้เครื่องมือประเภทใด ถ้าผู้วัดไม่สามารถสร้างเครื่องมือขึ้นใช้เอง ควรรู้ว่าหาเครื่องมือได้จากแหล่งใดจึงจะตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้

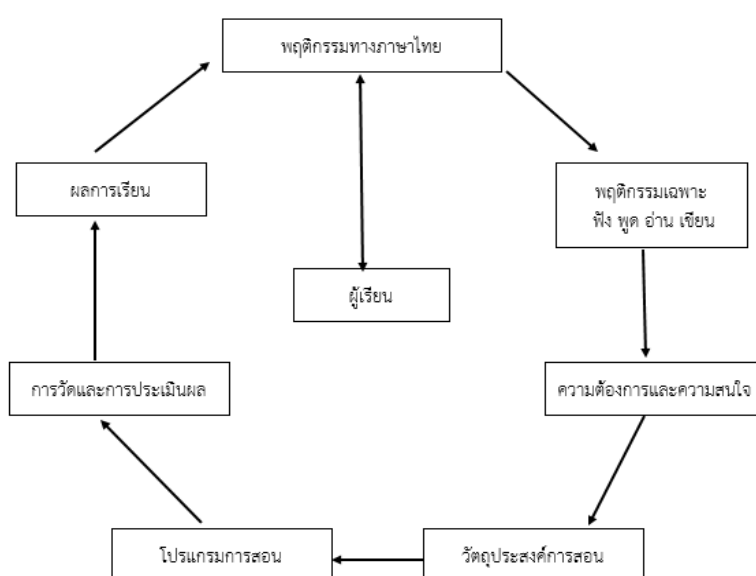
2. เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่กำหนดด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์การสอนจึงบ่งชี้วิธีวัดและเครื่องมือที่ใช้วัด

3. เกี่ยวข้องกับวิธีการวัดผลมากกว่าหนึ่งวิธี ผลการวัดแต่ละวิธีจะได้รับการนำมาประเมินให้เป็นภาพรวมของการเรียนภาษาไทยทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลในความหมายของ Evaluation เกี่ยวข้องกับการวัดผลมากกว่าหนึ่งวิธีแต่ละวิธีจะอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์การสอนภาษาไทย ซึ่งจะบ่งชี้วิธีวัดผลและเครื่องมือที่ใช้วัด การประเมินจะช่วยให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจนเพื่อนำไปตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

ผู้สอนภาษาไทยมักจะพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล เช่น ปัญหาการเลือกใช้วิธีวัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปัญหาการใช้เครื่องมือ และปัญหาวิธีการสร้างเครื่องมือ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ แผนภูมิที่แสดงข้อมูลต่อไปนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

ภาพที่ 7 แสดงองค์ประกอบเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล

1. พฤติกรรมทางภาษาไทย เป็นเป้าหมายสำคัญที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกด้วยการ ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อย่างมีวิจารณญาณจนติดเป็นนิสัย นอกจากนี้ยังรวมถึง พฤติกรรมด้านจิตพิสัยของผู้เรียนด้วย

2. พฤติกรรมเฉพาะทางภาษาไทย เป็นการวิเคราะห์ในส่วนย่อยของพฤติกรรมทางภาษา ได้แก่ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่เรียน พฤติกรรมแยกย่อยนี้จะ เน้นแตกต่างกันไปสำหรับผู้เรียนที่มีวัย เพศ และอายุ แตกต่างกันผู้สอนจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ พฤติกรรมเฉพาะทางภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวไปสู่เป้าหมายที่ ต้องการ

3. ความต้องการและความสนใจ ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความต้องการและความสนใจที่ แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัย เพศ อายุ และสภาพแวดล้อมตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้าน การใช้สื่อการเรียนภาษาไทยจึงควรแตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรเลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้การเรียนภาษาไทยบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

4. วัตถุประสงค์การสอนภาษาไทยการที่ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนตามที่ กำหนดจำเป็นต้องมีการเรียนการสอน กล่าวคือ การวางแผนด้วยการทำแผนการสอน โดยทั่วไปจะ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล กล่าวได้ว่าการ สอนเป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นพฤติกรรมทางภาษาของผู้เรียนซึ่งวิเคราะห์มาจากพฤติกรรมเฉพาะที่ สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ

5. โปรแกรมการสอน เป็นแผนงานที่กำหนดไว้ในระยะยาว เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน และวิธีวัดผลการเรียนภาษาไทย แผนงานอาจกำหนดไว้ใน ระยะสั้นและระยะยาว โปรแกรมการสอนอาจรวมกิจกรรมที่จัดในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน กิจกรรมทั้งสองประเภทจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการใช้ภาษาของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การ สอนภาษาไทย

6. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนประกอบสำคัญของโปรแกรมการสอน เมื่อผู้สอนต้องการ รู้ว่า ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษามากหรือน้อยก็กระทำได้ด้วยการวัดผลโดยใช้เครื่องมือที่ เป็นแบบทดสอบหรือไม่ใช่แบบทดสอบอย่างไรก็ตามเพื่อให้ทราบผลที่แท้จริงผู้สอนจึงควรใช้วิธีวัดผล มากกว่าหนึ่งวิธี แล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาทำการประเมินต่อไป

7. ผลการเรียน เกิดจากการใช้เครื่องมือวัด อาจเป็นคะแนนหรือข้อมูลประเภทอื่น เช่น มาตรฐานส่วนประมาณค่า หรือความคิดเห็น ผลที่ได้จะชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์มากหรือน้อย จะแสดงให้เห็นพฤติกรรมทางภาษาไทย ถ้าผลที่ได้ยังไม่ถึงเกณฑ์ผู้สอนสามารถนำมากำหนดเป็นพฤติกรรมทางภาษาไทยที่จะนำมาพัฒนาโดยใช้กิจกรรม การเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

จากแผนภูมิจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบแต่ละอย่างจะมีความเกี่ยวข้องกัน พฤติกรรมทางภาษาไทยที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงนั้นจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ให้เป็นพฤติกรรมย่อย โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน แล้วจึงนำมากำหนดให้เป็นวัตถุประสงค์ของการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดโปรแกรมการสอน จัดเนื้อหา กิจกรรมและสื่อการสอนให้เร้าความสนใจ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวังไว้ การวัดและประเมินผลจะช่วยให้รู้ผลการเรียนที่แท้จริง ซึ่งเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในการเรียนภาษาไทย โดยพิจารณาจากผลการเรียน ถ้ามีจุดบกพร่องก็จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมการเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

การวัดและประเมินผลกับกระบวนการสอนภาษาไทย

การวัดและประเมินผลจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีกระบวนการสอน ดังนั้น เพื่อให้มีความชัดเจน และมีความเข้าใจสำหรับผู้สอนภาษาไทยจึงจำเป็นต้องมีการสร้างแผนการสอน (Lesson plan) ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือช่วยชี้แนะในการสอนแต่ละครั้ง แผนการสอนภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการสอนที่นำพฤติกรรมทางภาษาไทยมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ แผนการสอนมีส่วนประกอบ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยเร้าให้ผู้เรียนมีความสนใจโดนไม่รู้สึกลบเอินหน่ายและเกิดการเรียนรู้ ส่วนการวัดผลจะใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ เพื่อนำผลจากการวัดด้วยเครื่องมือมาทำการประเมิน จึงแสดงให้เห็นว่า การวัดและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้น การจัดเตรียมแผนการสอนผู้สอนควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาไทยให้ชัดเจนโดยระบุว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านใด โดยทั่วไปการสอนภาษาไทยมักจะเน้นวัตถุประสงค์ทางด้านความรู้ (Cognitive domain) ทางด้านจิตพิสัย (Affective domain) และทางด้านทักษะ (Psychomotor domain) ควบคู่กันไป
2. กำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หมายถึง เนื้อหาที่จะใช้ในการสอนแต่ละครั้งจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนและเนื้อหา ควรพอเหมาะกับเวลาที่จะใช้สอน และเนื้อหาควรเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถนำไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้
3. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาการจัดกิจกรรมควรให้สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เพศ อายุ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
4. กำหนดสื่อการเรียนรู้อันจะนำมาใช้ประกอบกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาและพฤติกรรมการเรียนตามจุดมุ่งหมายการสอนภาษาไทยใน

หลักสูตร และปรัชญาการสอนภาษาไทย การวัดผลที่ดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดผลการเรียนของตนเองเพื่อจะได้รู้ข้อบกพร่องและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนของตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

แผนการสอนที่ดีควรมีการจัดเตรียมล่วงหน้าและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ผู้สอนและผู้เรียนกำลังเผชิญอยู่ ความรู้ เจตคติ และทักษะจากการเรียนตามแผนการสอนสามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม นอกจากนี้แผนการสอนที่ดีควรประหยัด ให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนและต่อผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการอ่านจับใจความสำคัญเป็นกระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่องเพื่อระบุเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร ใครทำ อะไร ที่ไหน อย่างไร ส่วนประกอบของเรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ดังนั้น การประเมินการอ่านจับใจความความจำเป็นต้องประเมินผลความเข้าใจการอ่านของผู้เรียนด้วย

ลักษณะการประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การประเมินผลการเรียนภาษาไทยแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ประเมินพื้นฐานการเรียนของผู้เรียนเพื่อผู้สอนจะได้จัดเตรียมแผนการสอนวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมกับระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนต่อไป เครื่องมือที่ใช้วัด ได้แก่ แบบทดสอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผู้สอนจะใช้ทั้งหมดให้เหมาะสม การประเมินในลักษณะนี้จะใช้ก่อนที่ผู้สอนจะเริ่มสอน ผลที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้ในการเตรียมวัสดุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และวิธีการประเมินโดยเลือกวิธีวัดผลเพื่อความเหมาะสมของแต่ละบทเรียน

2. ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดมีแบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบวัดเจตคติ ผู้สอนอาจใช้ทั้งหมดหรือเลือกใช้เป็นบางชนิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3. ประเมินผลเพื่อวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านความรู้และด้านจิตพิสัย ผู้สอนจะเลือกใช้เครื่องมือวัดเฉพาะวัตถุประสงค์บางข้อเพื่อค้นหาจุดบกพร่องในการเรียน แล้วนำผลมาใช้จัดกิจกรรมการสอนเสริมต่อไป

4. การประเมินผลปลายภาค เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์การเรียนหลังจากผ่านกระบวนการของการฝึกฝนมาครบระยะตามต้องการ เครื่องมือที่ใช้วัด ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบประเมินค่า ผลที่ได้จะนำมาประเมินการเรียนที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนมาตลอดภาคหรือตลอดปีการศึกษา

การประเมินผลตามลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นที่ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน การประเมินผลแต่ละลักษณะย่อมมีเป้าหมายที่ต่างกันและประเภท

รูปแบบของเครื่องมือที่นำมาใช้ก็แตกต่างกันจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อนำมาประเมินตัดสินพฤติกรรมทางภาษาไทยของผู้เรียนต่อไป

การประเมินผลการอ่านจับใจความ

การประเมินการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความไว้ 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบการอ่านจับใจความ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้นักการศึกษามีความเห็นอยู่ว่า ผู้อ่านได้พลาตเนื้อหาบางตอนไปร้อยละ 30 แล้วหากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง ลักษณะของการอ่านจับใจความของภาษาไทยควรใช้เกณฑ์การอ่านจับใจความได้ร้อยละ 70 เป็นอย่างน้อย แล้วใช้หลักการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการจับใจความให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน

2. การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน ดังนี้

คะแนน 72-80 เท่ากับระดับ 4 หมายถึง ดี

คะแนน 52-71 เท่ากับระดับ 3 หมายถึง ค่อนข้างดี

คะแนน 32-51 เท่ากับระดับ 2 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0-31 เท่ากับระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่า มีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลแต่ละครั้งย่อมมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้สอนที่ต้องการจะให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการอ่าน ผลของการอ่านและการประเมินจะนำไปด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงการสอนอ่านในส่วนที่แสดงให้เห็นข้อบกพร่อง เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สูงหรือต่ำเกินไป ทำให้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการวัดผล หรืออาจมีส่วนบกพร่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนที่ยากเกินไป ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

2. นำผลเสนอผู้ปกครองเพื่อจะได้รับความสามารถในการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะได้หาทางส่งเสริมให้เด็กของตนมีพัฒนาการในการเรียนสูงขึ้น

3. นำผลที่ได้ไปปรับปรุงสื่อการเรียนวิชาอื่น ๆ เพื่อจัดให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนต่อไป

4. นำผลไปใช้ในการบริหาร ช่วยให้ผู้บริหารใช้แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนในโรงเรียนของตนต่อไป

5. นำผลไปใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้สอนทำการสอนภาษาไทย นำปัญหานั้นมาศึกษาทดลองเพื่อหาคำตอบ ผลของคำตอบจะใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ วิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้น โดยพิจารณาเพศ อายุ และตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป ผลที่ได้จากการวัดและประเมินจะนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทย กิจกรรมเสริมการเรียนภาษาไทยในโรงเรียน ตลอดจนงานวิจัยในชั้นเรียน

สรุป การวัดและประเมินผลการสอนอ่านจับใจความ เพื่อเป็นข้อมูลในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความด้วยเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ทั้ง 5 วิธี เพื่อที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา 2 วิธี คือ 1) การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบการอ่านจับใจความ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป ควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน 2) การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษร แล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน 4 ระดับ เพื่อแสดงความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ และสิ่งใดควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

จิตณรงค์ เอี่ยมสำอาง (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการโค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพลศึกษา พบว่า สมรรถภาพการโค้ช และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบการโค้ชฯ สูงกว่าก่อนการโค้ชรูปแบบการโค้ชฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูพลศึกษามีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้

ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งนักเรียนพลศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูในระดับเห็นด้วยมาก

จรรยาพร ลำไย (2552) ได้ศึกษาการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและการนิเทศโดยผู้บริหาร เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา พบว่า หลังจากครูได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและการนิเทศโดยผู้บริหาร ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยที่ครูได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถสูงกว่าครูที่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหาร นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า การนิเทศการสอนช่วยให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและการวิจัยในชั้นเรียนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียน โดยหลังการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการวิจัยในชั้นเรียน โดยนักเรียนที่ครูได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหาร และเกิดบรรยากาศในห้องเรียนสนุก ไม่น่าเบื่อ ครูให้การชมเชยให้กำลังใจแก่นักเรียนตลอดเวลา ส่วนการจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหารนั้น นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเห็นว่า ครูสอนตามลำดับขั้นตอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข (2558) ได้ศึกษาการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความรู้ความเข้าใจการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับสูง สมรรถนะของครูในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับสูง ครูมีความคิดเห็นต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประนอม พรหมเกตุ (2550) ได้ศึกษาการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAL ร่วมกับเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า หลังจากการได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศและการจัดการเรียนรู้อีกขึ้น ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วย TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับสูง และมีความเหมาะสมกับการสอนคณิตศาสตร์

ยุพิน ยืนยง (2549) ได้ศึกษาการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วย

เทคนิค KWDL ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาของนักเรียนให้สูงขึ้น และมีความคิดเห็นว่าการนิเทศมีความสำคัญมากเพราะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิค KWDL แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และโดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยมากต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL

ศิริรัตน์ ขาติเชยแดง (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังได้รับความรู้เรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนได้รับความรู้ ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยให้ให้นักเรียน นอกจากนั้นผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกคนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนอยู่ในระดับพอใช้

อรสา กุนศิลา (2556) ได้ศึกษา ได้ศึกษาการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า กระบวนการนิเทศและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานำร่องของโรงเรียนเครือข่าย อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ ด้านการอำนวยความสะดวก การประสานงานและการประเมินสภาพปัญหา ส่งผลต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความคิดเห็นต่อการสอนด้วยเทคนิค KWL อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบการสอน พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน แตกต่างกัน โดยคะแนนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยมากกว่า ครูสอนด้วยเพลงอย่างเป็นกันเองและ

สนุกสนานแล้วเพลงยังมีสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนเห็นด้วยมากกว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ได้

พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ (2547) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KW:-PLUS กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติ และนักเรียนเห็นด้วยกับวิธีสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KW:-PLUS

เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พบว่า พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา หลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ระดับมาก

ฟาติฮะห์ อุตสาห์ราชการ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนเรื่อง คลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Roger (2000 อ้างถึงในศิริรัตน์ ขาดิเชยแดง, 2555: 54) ได้ศึกษาผลการยอมรับตนเองของครูและการถ่ายทอดความหวังของครูในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการร่วมกันฝึกหัด พบว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลกระทบต่อ การยอมรับของครูเพื่อตอบสนองความก้าวหน้าในวิชาชีพและทำให้ครูมีโอกาสแบ่งปันช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการเรียนการสอน นอกจากนี้การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนยังเกิดประโยชน์อย่างมากในห้องเรียน

Britton and Anderson (อ้างถึงใน ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข, 2558: 132) ได้ศึกษา เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับครูก่อนประจำการ การทดสอบแนวคิด โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทดสอบผลการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการฝึกประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูก่อนประจำการกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 4 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และเทคนิคการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการจับคู่สังเกตการณ์การ

จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนซึ่งกันและกัน มีการจัดบันทึกข้อมูล ประชุมปรึกษาหารือ ผลการศึกษา พบว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตน

McKeachie et al (1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบบรรยาย และการสอนแบบ Active Learning พบว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ผลการเรียนรู้ไม่ต่างจากการสอนแบบบรรยาย และดีว่าการสอนแบบบรรยายในด้านการพัฒนาทักษะการคิด การเขียน กระบวนการทำงานกลุ่ม การนำเสนอ และผู้เรียนชอบการเรียนรู้แบบ Active Learning มากกว่าการบรรยาย

Hake (1998) ได้ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ฟิสิกส์เบื้องต้นจำนวน 6,542 คน กับกลุ่มผู้เรียนด้วยวิธีปกติ กับวิธีการเรียนแบบการเรียนแบบกระตือรือร้น Active Learning พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนแบบกระตือรือร้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ

Costa (1995) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนเกรด 4 และเกรด 6 ที่มีประสิทธิภาพในการอ่านต่ำ โดยการใช้วิธีการสอน 2 วิธี คือ KWL สามารถช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้านักเรียนมีความรู้เดิมและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

การวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental research design) แบบแผนการวิจัยรูปแบบ Time Series Design โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 และ 4 จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนนวมประสงค์วิทยา ตำบล ศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีรายละเอียดและขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน นักเรียนจำนวน 22 คน จำนวน 2 ห้อง ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ของโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้มาโดยการอาสาสมัคร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท คือ

1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย
 - 2.1 ตัวแปรด้านครูผู้สอน
 - 2.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 2.1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

2.1.4 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.5 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

2.2 ตัวแปรด้านนักเรียน

2.2.1 พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูรายวิชาภาษาไทย ด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน ด้านการนำข้อมูลการโค้ชมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการเขียนแผนการจัด การเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการโค้ช คือ กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิควิธีสอนตามแนวคิด Active Learning และการสังเกต การสอน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ เดือนกรกฎาคม จัดอบรมให้ความรู้ครู วางแผนการโค้ช การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 16 ชั่วโมง ดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตั้งแต่พฤศจิกายน – ธันวาคม เป็น 8 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง และประชุมหลังการสังเกตการณ์สอน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 32 ชั่วโมง

แบบแผนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi –Experimental research design) แบบแผนการวิจัยรูปแบบ Time Series Design (อรพินทร์ ชูชม, 2552) มีรูปแบบการวิจัย ดังนี้

แบบแผนการวิจัยสำหรับครู

ทดลอง	ผลการประเมิน
X	T ₁ T ₂ T ₃ T ₄

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

X หมายถึง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

T₁ T₂ T₃ T₄ หมายถึง ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ระหว่างและหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แบบแผนการวิจัยสำหรับนักเรียน

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
T ₁ T ₂ T ₃ T ₄	X	T ₅ T ₆ T ₇ T ₈

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

T₁ T₂ T₃ T₄ หมายถึง ทดสอบทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน

X หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

T₅ T₆ T₇ T₈ หมายถึง ทดสอบทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียนที่

ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning ครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผู้วิจัยได้นำกระบวนการการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพื่อให้ครูสามารถนำวิธีสอนและเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งผลให้มีผลการเรียนที่สูงขึ้น และเป็นการต่อยอดทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการวิจัย 2) การดำเนินการวิจัย และ 3) การสรุปรายงานผลการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการวิจัย เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การโค้ชเพื่อการพัฒนาสติปัญญา การโค้ชเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีภาวะผู้นำ และทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจ

1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรับการโค้ช

1.4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

1.5 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาภาษาไทย

1.6 นำสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไปใช้ในการพัฒนาทักษะจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการโค้ช ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ และ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการโค้ช โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กระบวนการโค้ชเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาของครูส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้น

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนและเทคนิคการสอนตามแนวคิด Active learning ในการส่งเสริมทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ

2.3 ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ

2.4 ศึกษากรอบแนวคิดของการวิจัย โดยการวิเคราะห์รายละเอียดของขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน แล้วนำมาจัดทำแผนการโค้ชและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันของครูและผู้วิจัย

2.5 จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติโครงการต่อผู้บริหารและแจ้งโครงการวิจัยให้โรงเรียนนุ่ประสงศ์วิทยาทราบ

2.6 ประชุมชี้แจงให้ข้อมูลปัญหาโดยภาพรวมที่เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน รวมถึงแนวทางการวิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

2.7 สร้างความเข้าใจและตระหนักในการร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอน จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับครูในเรื่องการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และแนวทางการเขียนแผนการโค้ช

3. การสรุปรายงานการวิจัย

ในการสรุปรายงานผลการวิจัยดำเนินการ 2 แนวทาง ได้แก่ การรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียน และสรุปรายงานผลต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง

3.1 สรุปและรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยและปัญหาอุปสรรคโดยขอความช่วยเหลือจากผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3.2 สรุปและรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อขอคำปรึกษาและชี้แนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.3 สรุปและรายงานผลการวิจัยร่าง ต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำปรึกษาและชี้แนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.4 ปรับปรุงและเสนอรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติสอบวิทยานิพนธ์

3.5 นำเสนอรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยศิลปากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูจำนวน 6 เครื่องมือ ได้แก่

1. แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
4. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
5. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
6. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนจำนวน 3 ฉบับได้แก่

1. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การสร้างและการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีวิธีการและขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ในการวิจัยครั้งนี้แผนการโค้ชที่เพื่อนครูร่วมกันสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญให้การดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring) ซึ่งประกอบด้วย ชื่อแผนการโค้ช สารสำคัญวัตถุประสงค์ ผลที่คาดหวัง ขอบเขตการดำเนินการโค้ช กิจกรรมการโค้ช มีแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4 แผน สื่อและเครื่องมือการโค้ช และการวัดประเมินผล การกำหนดปฏิทินการโค้ชที่พัฒนาขึ้นโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการเขียนแผนการโค้ชจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 ศึกษากรอบแนวคิดของการวิจัย โดยวิเคราะห์รายละเอียดและขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทั้ง 4 ขั้นตอน เพื่อนำมาจัดทำแผนการโค้ช

1.3 ร่างแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ปฏิทินการโค้ชโดยผู้วิจัยและผู้โค้ช ร่วมกันกำหนดซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1.3.1 ชื่อแผนการโค้ช

1.3.2 สารสำคัญวัตถุประสงค์

1.3.3 ผลที่คาดหวัง

1.3.4 ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

1.3.5 กิจกรรมการโค้ช

1.3.6 สื่อและเครื่องมือการโค้ช

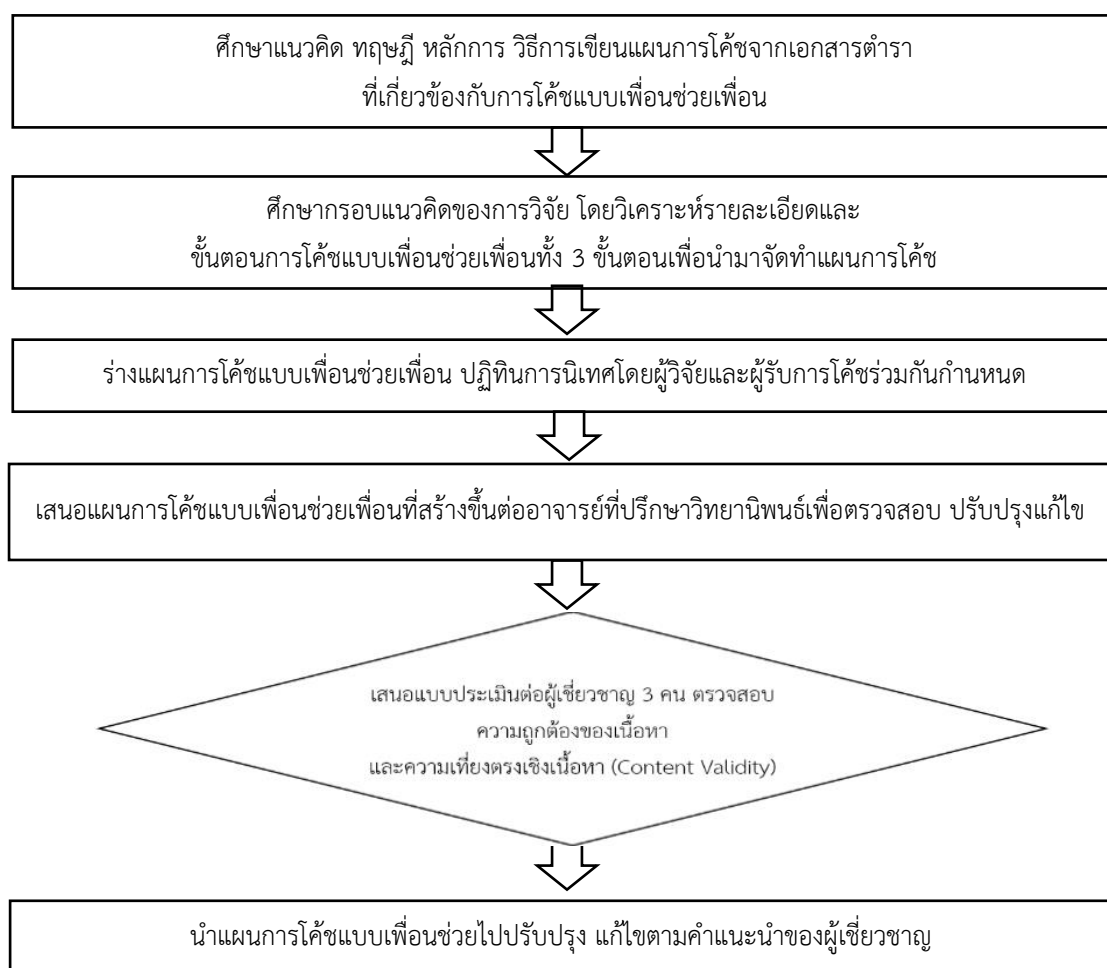
1.3.7 การวัดประเมินผล

1.4 นำร่างแผนการโค้ช ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.5 เสนอแผนการโค้ชที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีมีความสอดคล้อง

ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน

1.6 นำแผนการโค้ชไปปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแผนผังการโค้ช ดังแผนภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูหลังสิ้นสุดกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูกลุ่มอาสาสมัคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และวิธีการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

โดยแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีประเด็นสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีข้อความถามประเด็นสัมภาษณ์ 9 ประเด็น ดังนี้ 1) ท่านคิดว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความสำคัญอย่างไร 2) ท่านคิดว่ากระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีขั้นตอนกระบวนการอย่างไร 3) ท่านคิดว่าขั้นตอนใดที่สำคัญที่สุดในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ท่านคิดว่าบทบาทระหว่างผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ชควรเป็นอย่างไร 5) ท่านคิดว่าบรรยากาศในการโค้ช ควรมีลักษณะอย่างไร 6) ท่านคิดว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยได้หรือไม่ อย่างไร 7) ท่านคิดว่ากระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้หรือไม่ อย่างไร 8) ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และจะมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไข 9) ท่านคิดว่าคุณลักษณะของครูที่จะทำหน้าที่โค้ชครูได้ควรมีลักษณะอย่างไร

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไขประเด็นคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

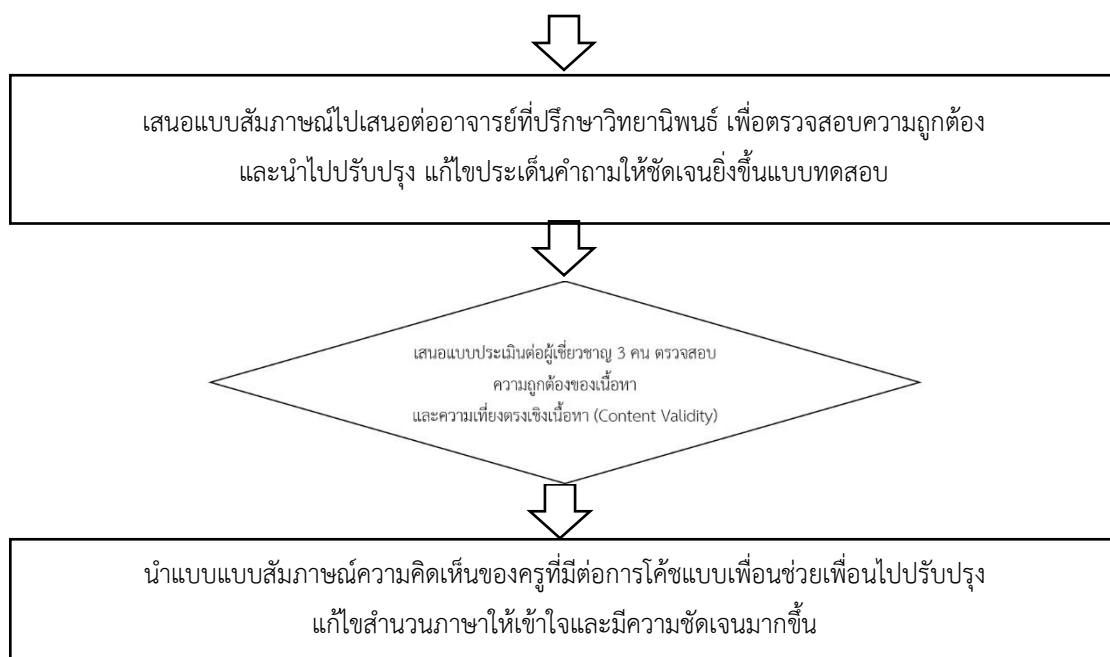
2.4 เสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน และได้รับข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อความถามท่านคิดว่าคุณลักษณะของครูที่จะทำหน้าที่โค้ชครูได้ ควรเป็นอย่างไร

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไปปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาให้เข้าใจและมีความชัดเจนมากขึ้น รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังแผนภาพที่ 9

ภาพที่ 9 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

เพื่อสอบถามความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และวิธีการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ 12 ประเด็น ดังนี้ 1) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีหลักการอย่างไร 2) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีกระบวนการหรือองค์ประกอบ ขั้นตอนอย่างไร 3) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีเทคนิควิธีสอนใดบ้างที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ยกตัวอย่างมา 5 วิธี ได้แก่อะไรบ้าง 3.1) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) มีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร 3.2) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) มีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร 3.3) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Storyline Approach มีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร 3.4) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning Technique) มีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร 3.5) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ 5W1H มีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร 4) ท่านคิดว่าบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ควรเป็นอย่างไร 5) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความหรือไม่ อย่างไร 6) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาอย่างไร 7) ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีแนวทางการวัดและประเมินผลอย่างไร

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุง แก้ไขประเด็นคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 เสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน และได้รับข้อเสนอแนะดังนี้

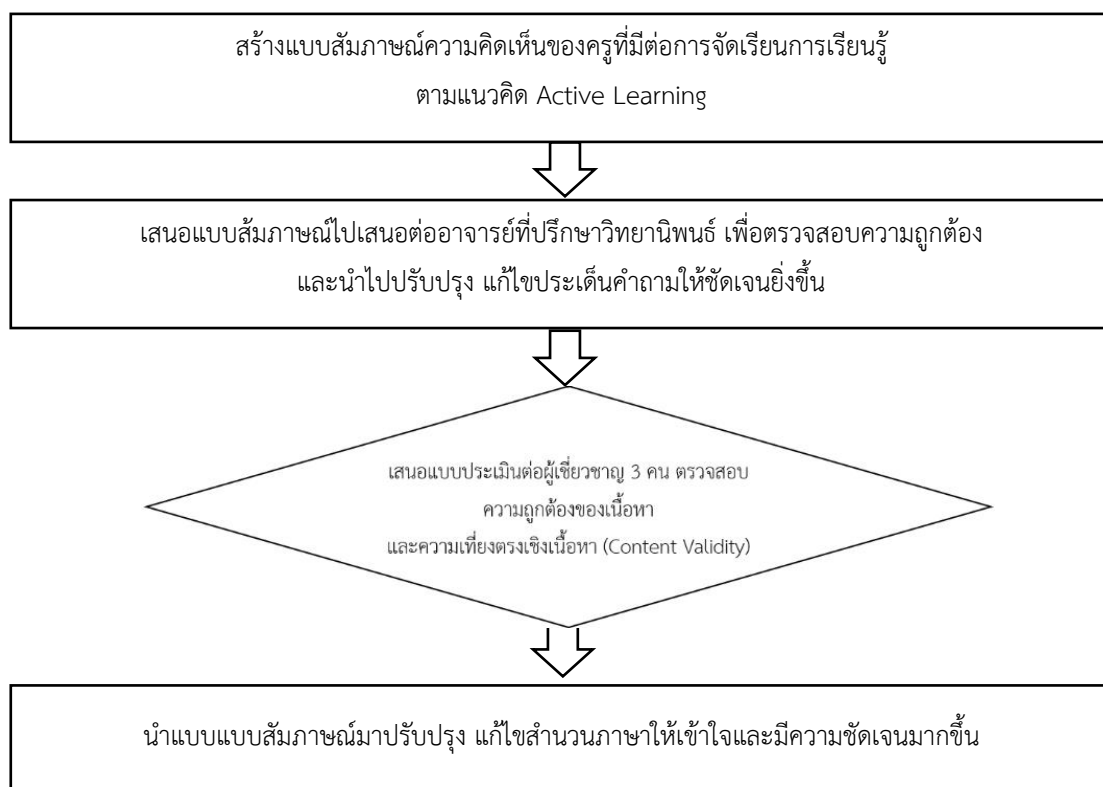
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีแนวการวัดและประเมินผลอย่างไร

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ไปปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาให้เข้าใจและมีความชัดเจนมากขึ้น รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังแผนภาพที่ 10

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และวิธีการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์
ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

ภาพที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัณฐานความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดเรียนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

4. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระดับความสามารถในการโค้ชโดยประเมินจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 6 รายการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5) ด้านบรรยากาศ 6) ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยประเมินหลังสิ้นสุดการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นแบบประเมินให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

คะแนน 3	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับดี
คะแนน 2	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับปานกลาง
คะแนน 1	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับควรพัฒนา

และแปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย จากแนวคิดของ บุญส่ง นิลแก้ว (2541:143) ดังนี้

2.50 – 3.00	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชของครูอยู่ในระดับดี
1.50 – 2.49	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชของครูอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 1.49	หมายถึง ความสามารถในการโค้ชของครูอยู่ในระดับน้อย

4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แล้วนำข้อมูลมาประมวลจัดทำเครื่องมือประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

4.2 สร้างเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด โดยกำหนดระดับการประเมินเป็น 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 6 รายการ ประเมิน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5) ด้านบรรยากาศ 6) ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

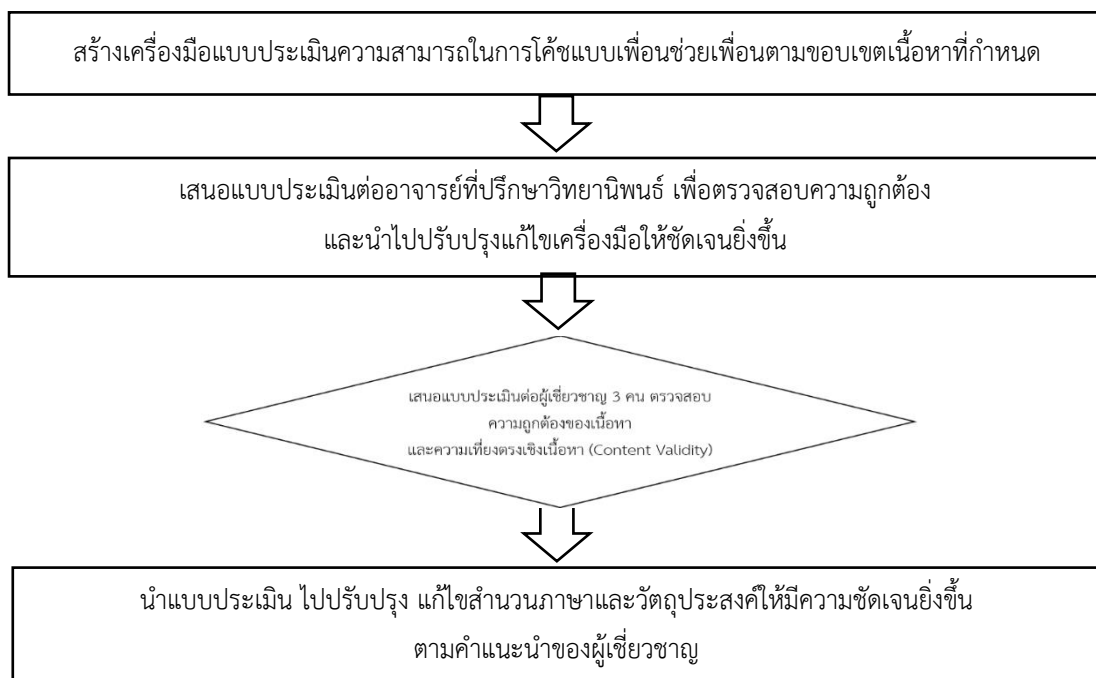
4.3 นำแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.4 เสนอประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน

4.5 นำแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังแผนภาพที่ 11

ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แล้วนำข้อมูลมาประมวลจัดทำเครื่องมือประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

ภาพที่ 11 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

5. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้โค้ชเป็นผู้ประเมินก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้รับการโค้ชไปสู่การปฏิบัติการสอนจริง โดยประเมินจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) มีประเด็นการประเมิน 10 รายการประเมิน แบ่งเป็น 3 กลุ่มรายการการประเมินตามระดับความคิดเห็น ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ระดับความคิดเห็นเป็น 2 ระดับ คือ 1) สำคัญ 2) สำคัญการเรียนรู้ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กลุ่มที่ 2 ระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ คือ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สมรรถนะสำคัญ 4) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) บันทึกหลังสอน

กลุ่มที่ 3 ระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ กิจกรรมการเรียนรู้

โดยมีการแปลผลคะแนนจากแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) จากประเด็นการประเมิน 10 รายการ ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้ คะแนนเต็ม 3 คะแนน 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

3) สารระสำคัญ คะแนนเต็ม 2 คะแนน 4) สารระการเรียนรู้ คะแนนเต็ม 2 คะแนน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนเต็ม 2 คะแนน 6) สมรรถนะสำคัญ คะแนนเต็ม 3 คะแนน 7) กิจกรรมการเรียนรู้ คะแนนเต็ม 5 คะแนน 8) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ คะแนนเต็ม 3 คะแนน 9) การวัดและประเมินผล คะแนนเต็ม 3 คะแนน 10) บันทึกหลังสอน คะแนนเต็ม 3 คะแนน รวมคะแนน 29 คะแนน ให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 24 – 29	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก
คะแนน 17 – 23	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดี
คะแนน 10 – 16	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้ในระดับพอใช้

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่าแปลความหมาย สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับนั้น ใช้สูตรการคำนวณอัตราภาคขั้น (Interval Scale) ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอัตราภาคขั้น ดังนี้ (ชูใจ คูหารัตนไชย, 2542)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอัตราภาคขั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนขั้น}} \\ &= \frac{29 - 10}{3} \\ &= 25.67 \end{aligned}$$

และได้แบ่งอัตราภาคขั้นเท่า ๆ กัน โดยให้แต่ละขั้นมีความกว้างเท่ากับ 25.67 ซึ่งเรียงระดับความสามารถมากไปน้อยแต่ละระดับความสามารถในการเขียนแผนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนน 24 – 29	เท่ากับร้อยละ	74.33 – 100.00	หมายถึง	ระดับดีมาก
คะแนน 17 - 23	เท่ากับร้อยละ	48.65 – 74.32	หมายถึง	ระดับดี
คะแนน 10 - 16	เท่ากับร้อยละ	22.97 – 48.64	หมายถึง	ระดับพอใช้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้

5.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ จากเอกสาร หนังสือ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมากำหนดโครงสร้างของเครื่องมือวัดและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.2 สร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยการกำหนดระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ ซึ่งประเด็นการประเมิน 10 รายการประเมิน

5.3 นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและนำไปปรับปรุงแก้ไข

5.4 เสนอแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่า สอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน

5.5 นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ไปปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ดังแผนภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

6. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินระดับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนและการนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ จากการโค้ชมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีสอนตามแนวคิด Active Learning 5 วิธี และมีการกำหนดระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 รายการการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อและเทคโนโลยี 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน โดยประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพแบ่งเป็น 5 และแปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย จากแนวคิดของ บุญส่ง นิลแก้ว (2541:143) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับดีมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับดี
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับปรับปรุง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ดังนี้

6.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการโค้ช และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning แล้วนำข้อมูลมาประมวลจัดทำเครื่องมือประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้

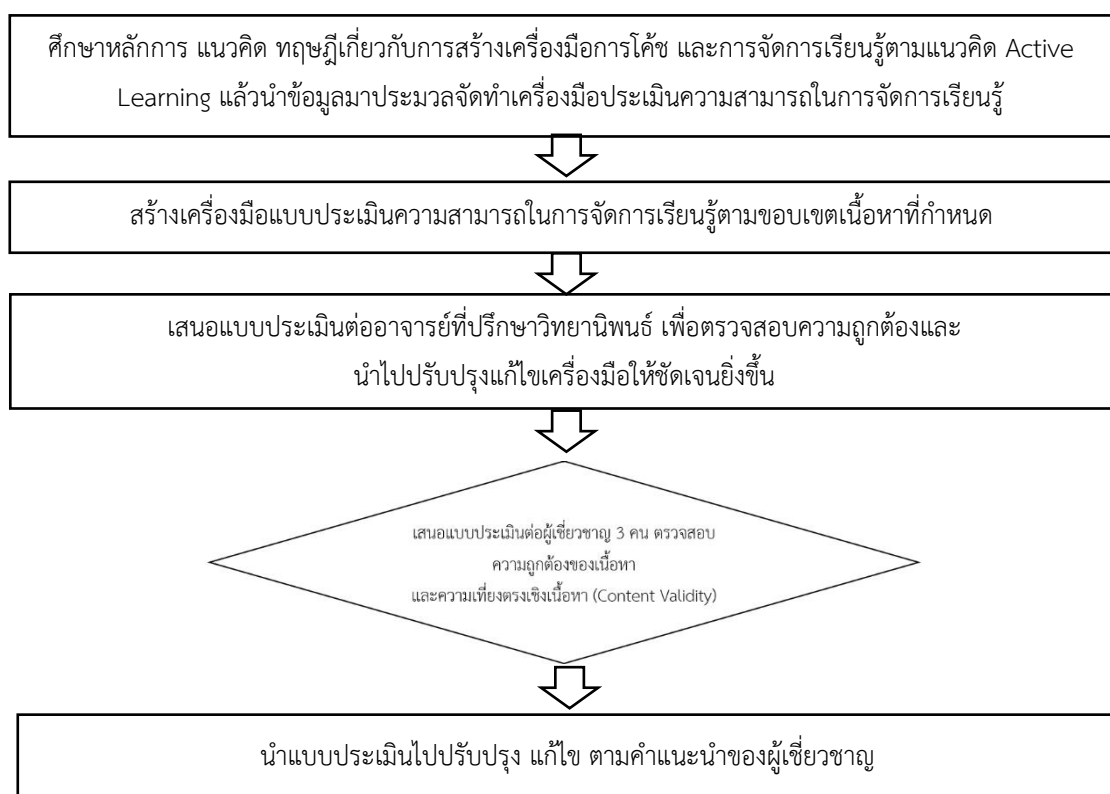
6.2 สร้างเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด โดยกำหนดระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 รายการการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อและเทคโนโลยี 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน

6.3 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6.4 เสนอแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์,

2555: 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน

6.5 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความไปปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ดังแผนภาพที่ 13

ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

7. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการโค้ชเป็นผู้สร้างแบบทดสอบตามพัฒนาการในแต่ละช่วงชั้น โดยประเมินก่อนและหลังสิ้นสุดการจัดการ

เรียนรู้เป็นแบบประเมินให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) รวมคะแนน 10 คะแนน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนน และแปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย จากแนวคิดของ บุญส่ง นิลแก้ว (2541:143) ดังนี้

8.00 – 10.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับดี
5.00 – 7.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 5.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปรับปรุง

จากนั้นนำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพผ่านการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ และได้รับข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อคำถามควรเป็นในลักษณะ 5W1H

8. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการโค้ชเป็นผู้สร้างแบบทดสอบตามพัฒนาการในแต่ละช่วงชั้น โดยประเมินก่อนและหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) รวมคะแนน 10 คะแนน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนน และแปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย จากแนวคิดของ บุญส่ง นิลแก้ว (2541:143) ดังนี้

8.00 – 10.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับดี
5.00 – 7.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 5.00	หมายถึง ทักษะในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปรับปรุง

จากนั้นนำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพผ่านการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ และได้รับข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อคำถามควรเป็นในลักษณะ 5W1H

9. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นแบบสอบถามที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยประเมินหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินให้คะแนนตามระดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 3	หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจระดับดี
คะแนน 2	หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง
คะแนน 1	หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจระดับน้อย

และแปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย จากแนวคิดของ บุญส่ง นิลแก้ว (2541:143) ดังนี้

2.50 – 3.00 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี

1.50 – 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

1.00 – 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับน้อย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

9.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แล้วนำข้อมูลมาประมวลจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

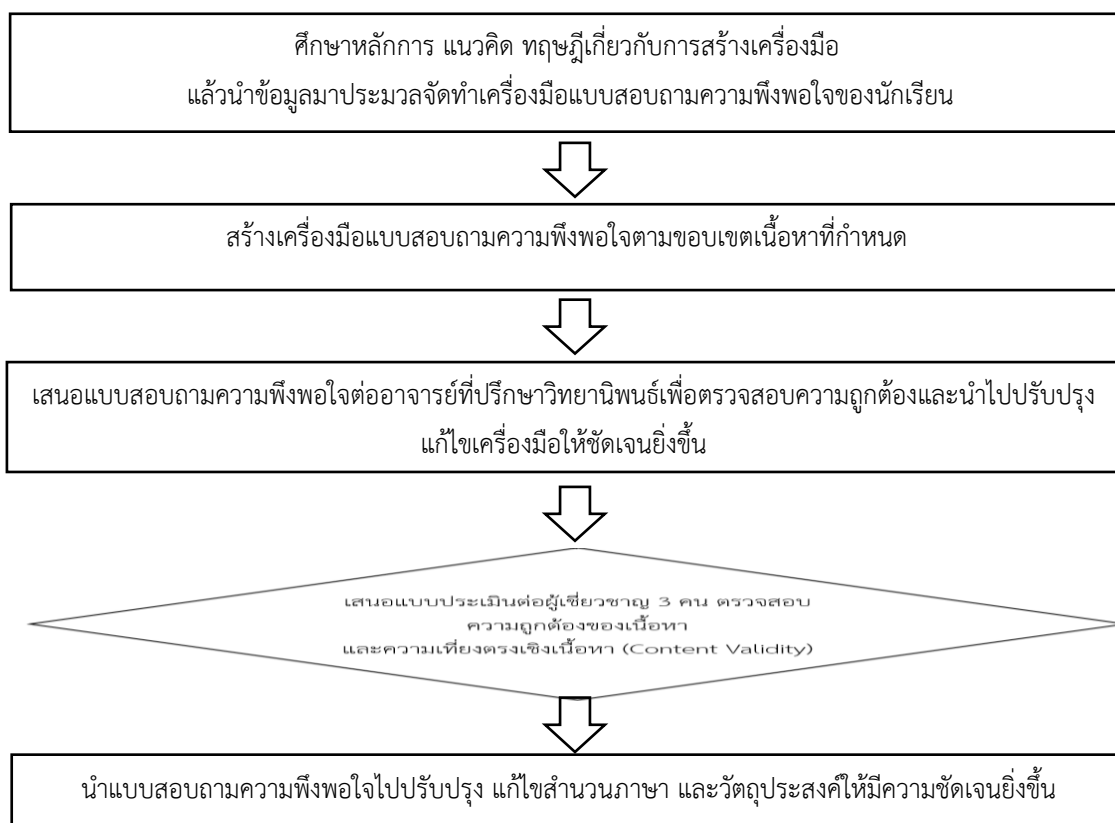
9.2 สร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด โดยกำหนดระดับการประเมินเป็น 3 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้

9.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

9.4 เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ด้านการวัดและ

ประเมินผล และด้านหลักสูตรและวิธีสอน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกประเด็นการประเมิน

9.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังแผนภาพที่ 14

ภาพที่ 14 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การวางแผนการโค้ช เป็นขั้นของการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning การสอนอ่านจับใจความ และการวัดและ

ประเมินผลการอ่านให้แก่ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นจำนวน 8 ชั่วโมง โดยครูผู้สอนภาษาไทย และผู้วิจัยร่วมกันวางแผนการโค้ช จัดทำปฏิบัติการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินความรู้ของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยในขั้นนี้มีเครื่องมือการดำเนินงาน 3 ฉบับ ดังนี้ 1) แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน 3) แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อตามแนวคิด Active Learning

ระยะที่ 2 การดำเนินการโค้ช ในขั้นนี้เป็นขั้นของการเก็บข้อมูลระหว่างการทดลองใช้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นระยะของการปฏิบัติการโค้ช โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ผู้สังเกตการโค้ชของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคทั้ง 5 วิธี ตามแนวคิด Active Learning มุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการให้ผลสะท้อนกลับของครูทำหน้าที่โค้ช ผู้รับการโค้ช มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ในการจัดการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงถัดไป รวมถึงการบันทึกพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังการจัดการเรียนรู้ ในขั้นนี้มีเครื่องมือการดำเนินงาน 5 ฉบับ โดยผู้โค้ชและผู้ทำหน้าที่โค้ชเป็นผู้ประเมิน ดังนี้ 1) แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ 3) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้อตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 4) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 5) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ระยะที่ 3 ประเมินผลการโค้ช เป็นขั้นของการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังสิ้นสุดกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสะท้อนผลการดำเนินการโค้ชระหว่างเพื่อนครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมถึงการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้อตามแนวคิด Active Learning ความสามารถในการโค้ชของครู และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในขั้นนี้มีเครื่องมือการดำเนินงาน 1 ฉบับ โดยผู้โค้ชและผู้ทำหน้าที่โค้ชเป็นผู้ประเมิน คือ แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียน การเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

2. วิเคราะห์พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความ จากแบบทดสอบการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากนั้นรวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และความคิดเห็นที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการโค้ชให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 11 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน	- แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช	- ประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทย หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน	- แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทย - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ \bar{X} และ S.D.

ตารางที่ 11 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
----------------------	---------	---------------	-----------------------------------

3. ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน	- แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
4. ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน	- แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ \bar{X} , S.D. และ ร้อยละ
5. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน	- แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ \bar{X} และ S.D.
6. ประเมินพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- ทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความเป็นระยะ	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 28 คน	- แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ \bar{X} และ S.D.
7. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 28 คน	- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ \bar{X} และ S.D.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในโรงเรียนนวมิยวประสงคืวิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัด

นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ในการทดลอง 2 กลุ่ม คือ 1) ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน รวมนักเรียนทั้งหมด จำนวน 22 คน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการวิเคราะห์การโค้ช ตามขั้นตอนกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการเข้าถึงความรู้

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการวางแผนการโค้ช

ขั้นที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการปฏิบัติการโค้ชและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการประเมินผลการโค้ช

ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการเข้าถึงความรู้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยใช้กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ทำหน้าที่เป็นผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน และประชุมร่วมกับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อวิเคราะห์ความจำเป็นในการเข้าร่วมพัฒนาตนเองในรูปแบบของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยพิจารณาจากผล

การทดสอบอ่านเขียนของนักเรียนซึ่งมีผลการทดสอบในเรื่อง การอ่านจับใจความต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนหนึ่ง ซึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนอ่านจับใจความในรายวิชาภาษาไทยให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทักษะที่จำเป็นในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2562 ณ โรงเรียนนวมุขประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 8 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอนภาษาไทย ขณะเข้ารับการอบรมมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการอบรม

ภาพที่ 15 การอบรมเชิงปฏิบัติการการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการวางแผนการโค้ช

ผู้วิจัยประชุมร่วมกับครูผู้สอนภาษาไทยทั้งสองคน เพื่อชี้แจงและทบทวนความรู้ความเข้าใจ หลังจากการอบรมเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เทคนิควิธีสอน และการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ ผลจากการอบรมทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีทัศนคติที่ดีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในขั้นนี้ผู้วิจัยและครูผู้สอนภาษาไทยได้ร่วมกันวางแผนการโค้ช กำหนดวัตถุประสงค์ การเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ การเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

ครูผู้โค้ชและผู้รับการโค้ชนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามรูปแบบวิธีสอนที่ได้ศึกษาและอบรมมาใช้ที่เหมาะสม จัดทำแผนการโค้ชตารางการสังเกตการสอนและปฏิทินการสังเกตการสอน ผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนภาษาไทยดำเนินการตามปฏิทินที่กำหนดไว้ โดยครูผู้สอนมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช สังเกตได้จากการซักถามเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน วิธีการใช้เครื่องมือการโค้ช การปฏิบัติตามปฏิทินการโค้ช และบันทึกผลการโค้ช

ภาพที่ 16 การประชุมชี้แจงและทบทวนความรู้ความเข้าใจหลังจากการอบรมเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ในขั้นนี้มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีปฏิทินการโค้ช ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ปฏิทินการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4

ปฏิทินสังเกตการสอนของครูผู้โค้ชและครูผู้รับการโค้ช

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนนวมิ่วประสงควิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ครูผู้รับการโค้ช	ครูผู้โค้ช	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา	เรื่อง/ประเด็นที่สังเกต/ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
ครูผู้สอนป.2	ครูผู้สอนป.4	1	18 พ.ย. 62	5 (13.30 – 14.30)	เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
		2	21 พ.ย. 62	2 (09.30 – 10.30)	ประเด็นที่สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการ
		3	22 พ.ย. 62	2 (09.30 – 10.30)	ตอบสนองของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด
		4	25 พ.ย. 62	5 (13.30 – 14.30)	Active Learning ตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้และ
		5	28 พ.ย. 62	2 (09.30 – 10.30)	กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้น
		6	29 พ.ย. 62	2 (09.30 – 10.30)	ประถมศึกษา
		7	2 ธ.ค. 62	5 (13.30 – 14.30)	
		8	6 ธ.ค. 62	2 (09.30 – 10.30)	
ครูผู้สอนป.4	ครูผู้สอนป.2	1	15 พ.ย. 62	6 (14.30 – 15.30)	เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
		2	19 พ.ย. 62	4 (12.30 – 13.30)	ประเด็นที่สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการ
		3	20 พ.ย. 62	4 (12.30 – 13.30)	ตอบสนองของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด
		4	22 พ.ย. 62	6 (14.30 – 15.30)	Active Learning ตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้และ
		5	26 พ.ย. 62	4 (12.30 – 13.30)	กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้น
		6	27 พ.ย. 62	4 (12.30 – 13.30)	ประถมศึกษา
		7	29 พ.ย. 62	6 (14.30 – 15.30)	
		8	3 ธ.ค. 62	4 (12.30 – 13.30)	

ขั้นที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการปฏิบัติการโค้ชและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จับคู่โค้ชกัน ดำเนินการสังเกตการสอน ในชั้นเรียนก่อนการสังเกต การสอนมีการประชุมเพื่อทบทวนข้อตกลงในการสังเกต จุดเน้นที่ต้องการ พัฒนาและเครื่องมือที่ใช้ โดยทำการสังเกตการสอนแบ่งเป็น 8 ครั้ง ครั้งละ 30 - 40 นาที โดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือการสังเกตการสอน ได้แก่ 1) แบบประเมินความสามารถในการ โค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Acting Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ 3) แบบประเมินความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Acting Learning โดยตลอดระยะเวลาการสังเกตการสอน ผู้โค้ชและผู้ได้รับการโค้ชมีการบันทึกผลการสังเกตและวัดพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นระยะ ๆ จากนั้น ผลัดกันเป็นผู้โค้ชและผู้รับการโค้ชตามปฏิทินการสังเกตการสอน โดยหลังจากการสังเกตการสอนทุก ครั้งได้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิด และให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาการสอนครั้งต่อไป สรุปได้ดังนี้

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน

ผู้วิจัยและครูผู้สอนภาษาไทย รวมเป็น 3 คน ร่วมกันทบทวนข้อตกลงในการสังเกต การสอน จุดเน้นที่ต้องการพัฒนา บทบาทหน้าที่ของผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ช รวมถึงการชี้แจงเกี่ยวกับ เครื่องมือที่ใช้ การบันทึกผลตามวันเวลาที่กำหนดตามปฏิทิน

ภาพที่ 17 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน

2. การสังเกตการสอน

จากการสังเกตการสอนในแต่ละชั่วโมงครูผู้สอนภาษาไทยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน การแจ้ง จุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบ Active Learning ทั้ง 5 เทคนิควิธีสอน จากการสังเกตการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย พบว่า ในการจัดกิจกรรม 1-2 ชั่วโมง

แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสนใจในช่วงแรกๆ ครูต้องคอยกระตุ้นเสริมแรงเป็นระยะ ๆ ทั้งยังขาดทักษะการอ่าน พบเด็กที่อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่กำหนด ส่งผลต่อการอ่านจับใจความสำคัญ และนักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การกล้าแสดงออก ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้นอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องเน้นเทคนิควิธีการสอนที่นักเรียนได้เห็นภาพเป็นรูปธรรม วิธีที่เลือกใช้คือ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ รวมถึงการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม และเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 18 กิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การสังเกตการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมระดับดี หลังจากนั้นในช่วงชั่วโมงที่ 3 เป็นต้นไป พบว่า ครูผู้ได้เกิดความความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนและกระบวนการที่เน้นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดทักษะการคิด การอ่านจับใจความ และเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น มีการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อสาระ ทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนนักเรียนมากขึ้น เกิดทักษะการกล้าแสดงออกและนำเสนอผลงาน วิธีที่เลือกใช้เป็นการบูรณาการทั้ง 5 เทคนิควิธี นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันและนำไปใช้ได้เหมาะสม

ภาพที่ 19 กิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. การเสริมแรง ให้กำลังใจ และทบทวนประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ผลจากการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีส่วนในการช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนครู และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยคอยช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาอย่างเป็นกันเอง มีการทบทวนสิ่งที่ได้ชี้แนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้

ในส่วนของการให้ข้อมูลย้อนกลับผู้วิจัยได้ทำการประชุมร่วมกับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ทั้ง 2 คน จากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้โค้ชสามารถเก็บรายละเอียดในการสังเกตการสอนได้มากขึ้น และมีทักษะการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ เกิดความมั่นใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่พบระหว่างการสังเกตการสอน สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รวมถึงจุดเด่นและข้อดีของกันและกัน โดยหลังจากการให้คำปรึกษาชี้แนะการจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน มีการวางแผนการแก้ปัญหาาร่วมกัน และนำคำแนะนำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ทำให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความที่ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งโดยรวมนักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความที่ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เป็นผลมาจากครูผู้สอนภาษาไทยมีความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนของกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นไป

ภาพที่ 20 การประชุมสะท้อนผลการสังเกตการสอน

ขั้นที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการประเมินผลการโค้ช

การประเมินผลการโค้ชของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โดยการจับคู่สังเกตการสอน โดยผู้วิจัย ครูผู้โค้ชและครูผู้ได้รับการโค้ช ได้ร่วมประชุมและรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อสรุปผล และให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนภาษาไทยทั้งสองท่านได้ให้ความร่วมมือและพัฒนาการจัดการ

เรียนการสอนของตนเอง รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังสิ้นสุดกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสะท้อนผลการดำเนินการโค้ชระหว่างเพื่อนครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และนำไปพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน อย่างเป็นแบบแผน และเป็นแบบอย่างในการขยายผลกับเพื่อนครูให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบในโอกาสต่อไป ในขั้นนี้มีเครื่องมือการดำเนินงาน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

จากการดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สามารถวิเคราะห์ผลความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นการประเมินผลการโค้ช โดยนำเสนอเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนในด้านของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มานำเสนอ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ ครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 เป็นผู้หญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุพบว่า อายุน้อยกว่า 30 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และอายุมากกว่า 40 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ทั้งสองคนจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย พบว่า มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และประสบการณ์การสอนมากกว่า 11 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามประเด็นดังนี้

1) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเมื่อครูเจอปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ถ่ายโอนความรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

“การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นกันเอง เพื่อที่จะนำคำแนะนำ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา)

2) กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนมีขั้นตอนกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการเข้าถึงความรู้ 2) ขั้นการวางแผนการโค้ช 3) ขั้นการปฏิบัติการณ์โค้ช และให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 4) ขั้นการประเมินผล การโค้ช ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน

3) ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทุกกระบวนการมีความสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการโค้ชเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประสบผลสำเร็จ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกันในเรื่อง ของการวางแผนการโค้ช ดังนี้

“การทำงานทุกอย่างจำเป็นต้องมีการวางแผน เตรียมการ การโค้ชก็เหมือนกับการวางแผนการโค้ช อย่างเป็นขั้นตอนจะทำให้กิจกรรมที่จะทำประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมิถุวิทยา)

4) บทบาทระหว่างผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ช โดยผู้โค้ชมีบทบาทในการให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนในการจัดการเรียนรู้ การแก้ปัญหา อุปสรรคภายในชั้นเรียน และผลักดันให้ผู้โค้ชดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ในทางของผู้ถูกโค้ช มีการยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อตกลงร่วมกัน มีความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลงตามคำแนะนำของผู้โค้ช ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“ทั้งสองคนไม่ว่าจะเป็นครูที่เป็นผู้โค้ช หรือครูผู้ถูกโค้ชจะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน ยอมรับข้อตกลง รับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตามคำแนะนำ”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมิถุวิทยา)

5) บรรยากาศในการโค้ช ควรมีลักษณะของกาลยาณมิตร ไม่ตึงเครียด ไม่เป็นทางการมาก มีความเป็นกันเอง และใช้คำพูดที่เสริมแรงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“บรรยากาศในการโค้ชที่ดี ควรมีลักษณะที่ผ่อนคลายเป็นกันเอง แบบกาลยาณมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมิถุวิทยา)

6) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การช่วยเติมเต็มประสบการณ์ เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

ต่อยอดในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ และเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่อง การจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้เรียนรู้เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ ไม่ใช่แค่เฉพาะในรายวิชา ภาษาไทย แต่หากเป็นได้ทุกวิชา”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงศ์วิทยา)

7) กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีส่วนช่วยให้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ซึ่งกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกระบวนการที่สะท้อนผลให้ครูได้รู้ถึงพฤติกรรมเด่น ที่ต้องคงไว้ และข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุง ซึ่งการสะท้อนคิดจะส่งผลให้ครูเรียนรู้และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ครูได้สะท้อนการสอนของตนเอง และนำข้อเสนอแนะจุดเด่น จุดด้อยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งก็จะส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นด้วย”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงศ์วิทยา)

8) อุปสรรคที่มีความสำคัญและส่งผลเป็นอย่างมากต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนคือ ทักษะของครู เพราะ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การชี้แนะ ให้คำแนะนำ จะบังเกิดผลได้จากการที่ครูยอมรับฟัง และมีทัศนคติที่ดีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมการโค้ชได้ประสบผลสำเร็จ และอีกด้านที่สำคัญคือ เรื่อง ของการบริหารเวลา เพื่อความต่อเนื่องในการโค้ช และการดำเนินกิจกรรมให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“ทัศนคติที่ครูมีต่อการโค้ช การนิเทศ เป็นสิ่งที่ส่งผลให้การดำเนินการโค้ชประสบความสำเร็จได้ เพราะจะเกิดการยอมรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงศ์วิทยา)

9) คุณลักษณะของครูที่จะทำหน้าที่โค้ชครูได้ ควรมีลักษณะมีความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเอง การให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร เป็นมิตรต่อกัน ชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ซึ่งประสบการณ์เป็นส่วนสำคัญในการช่วยเติมเต็มซึ่งกันและกัน ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“ครูทำหน้าที่เป็นผู้โค้ชต้องมีลักษณะเป็นกันเอง และให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

“การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการโค้ชที่ดี ที่จะทำให้ครูผู้สอนได้มองเห็นตนเอง เป็นกระจกสะท้อนในสิ่งที่ตนได้สอนไป เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ประสบผลสำเร็จ โดยกระบวนการจะนำไปสู่ผลสำเร็จได้ ครูผู้สอนจะต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา)

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเข้าใจในรูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอนการโค้ช รวมถึงบทบาทหน้าที่ของผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ช สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการโค้ชซึ่งกันและกันได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้ทำหน้าที่โค้ช จำนวน 2 คน ครูผู้รับการโค้ชเป็นผู้ประเมิน โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ทำการประเมินหลังสิ้นสุดกระบวนการโค้ช ได้ผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการโค้ช

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านหลักสูตรและการสอน	2.76 (2)	0.44	ดี	2.51 (4)	0.52	ดี	2.64 (4)	0.48	ดี

ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการโค้ช (ต่อ)

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
2. ด้านภาวะผู้นำ	2.88	0.23	ดี	2.69	0.44	ดี	2.79	0.34	ดี

	(1)			(1)			(1)		
3. ด้านการบริหารจัดการ	2.57 (5)	0.53	ดี	2.69 (1)	0.49	ดี	2.63 (5)	0.51	ดี
4. ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	2.88 (1)	0.23	ดี	2.63 (2)	0.50	ดี	2.76 (2)	0.37	ดี
5. ด้านบรรยากาศ	2.63 (4)	0.44	ดี	2.69 (1)	0.26	ดี	2.66 (3)	0.35	ดี
6. ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	2.75 (3)	0.27	ดี	2.57 (3)	0.53	ดี	2.66 (3)	0.40	ดี
คะแนนรวมเฉลี่ย	2.74	0.35	ดี	2.63	0.46	ดี	2.69	0.41	ดี

จากตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้โค้ช จำนวน 2 คน โดยภาพรวม พบว่า ครูมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.35 และครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.46

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของแต่ละคน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในข้อที่ 2 ด้านภาวะผู้นำ และข้อที่ 4 ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี อันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.23) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.44) ข้อที่ 6 ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.27) ข้อที่ 5 ด้านบรรยากาศ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.44) และ ข้อที่ 6 ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในข้อที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.49) ข้อที่ 2 ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.44) และข้อที่ 5 ด้านบรรยากาศ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.26) เป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 6 ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.53) และ ข้อที่ 1 ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ในด้านของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ ขั้นตอน องค์ประกอบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีสอน และบทบาทของครูตามประเด็น ดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีหลักการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม นักเรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การสอนแบบ Active Learning เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จนเกิดเป็นความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมุขประสงค์วิทยา)

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม 3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ 4) ขั้นนำเสนอผลงาน และ 5) ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้

3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายวิธี โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการกระทำ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การสอนแบบ Active Learning มีหลายวิธี เช่น 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL และ 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H และอื่น ๆ ที่เน้นการเรียนรู้โดยนักเรียนได้ลงมือทำ”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมุขประสงค์วิทยา)

3.1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการปฏิบัติ มีหลักการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิเคราะห์ อภิปราย และเชื่อมโยงความรู้สู่สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นองค์ความรู้ และมีการสู่การเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่”
(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา)

3.2) กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น พิจารณา ไตร่ตรอง และเชื่อมโยงข้อมูลความรู้สู่สถานการณ์ต่าง ๆ และนำไปใช้ได้เหมาะสม ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การสอนเชิงประสบการณ์ เป็นการจัดกิจกรรมนักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นในด้านต่าง ๆ ”
(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา)

3.3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Storyline Approach เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน เหมาะกับการเขียนเรียงความ การเขียนเรื่องจากภาพ นักเรียนสามารถนำมาใช้ในการลำดับขั้นตอน ของเนื้อเรื่อง มีการเชื่อมโยงสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นภาพชัดเจน การดำเนินกิจกรรมใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

3.4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL เป็นเทคนิควิธีการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิด ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม นักเรียนเกิดการระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน

3.5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H เป็นเทคนิคการสอนที่ใช้ในตีในเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ส่งเสริมทักษะกระบวนการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

4) บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ไม่ใช่แค่เพียงเป็นผู้สอน แต่เป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ อำนวยความสะดวกให้การดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ

5) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เหมาะสมกับพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำทลาย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนได้พบประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง ซึ่งครูผู้สอนได้นำเสนอความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

“การสอนแบบ Active Learning เหมาะสมกับพัฒนานักเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ เพราะมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ไม่น่าเบื่อ และสามารถหาความรู้ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย”
(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงศ์วิทยา)

6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้าน การอ่าน การเขียน การจับใจความสำคัญ และการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้สู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสม

7) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีแนวทางการวัดและประเมินผล 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน 2) การทดสอบ 3) การประเมินผลชิ้นงาน/ภาระงาน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

“การสอนแบบ Active Learning เป็นการเรียนที่ดีหากนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประจำ โดยเฉพาะเทคนิค 5W1H ที่นำมาใช้ในการสอนจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ไม่หลุดและหลงประเด็น และดำเนินกิจกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้”

(บทสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนนวมประสงศ์วิทยา)

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีความรู้ความเข้าใจในด้านรูปแบบ ขั้นตอนองค์ประกอบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีสอน และบทบาทของครู สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 2 คน ที่จัด 8 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอน ได้ผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
Active Learning จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม			
	คะแนน (29)	ร้อยละ (3)	ระดับ คุณภาพ	คะแนน (29)	ร้อยละ (4)	ระดับ คุณภาพ	คะแนน (29)	S.D.	ร้อยละ (3)	ระดับ คุณภาพ
1. ความเชื่อมโยง ระหว่างมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด/ สาระสำคัญ/กิจกรรม การเรียนรู้ (3 คะแนน)	2.75	91.67 (3)	ดีมาก	2.75	91.66 (4)	ดีมาก	2.75	0.46	91.67 (3)	ดีมาก
2. จุดประสงค์การ เรียนรู้ (3 คะแนน)	2.75	91.67 (3)	ดีมาก	2.88	95.83 (2)	ดีมาก	2.82	0.41	93.75 (2)	ดีมาก
3. สาระสำคัญ (2 คะแนน)	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	0.00	100.00 (1)	ดีมาก
4. สาระการเรียนรู้ (2 คะแนน)	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	0.00	100.00 (1)	ดีมาก
5. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (2 คะแนน)	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.00	0.00	100.00 (1)	ดีมาก
6. สมรรถนะสำคัญ (3 คะแนน)	2.88	95.83 (2)	ดีมาก	2.75	91.67 (3)	ดีมาก	2.82	0.41	93.75 (2)	ดีมาก

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม			
	คะแนน (29)	ร้อยละ (4)	ระดับคุณภาพ	คะแนน (29)	ร้อยละ (6)	ระดับคุณภาพ	คะแนน (29)	S.D.	ร้อยละ (5)	ระดับคุณภาพ
7. กิจกรรมการเรียนรู้ (5 คะแนน) 7.1 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 7.2 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอน 5 วิธี	4.38	87.50 (4)	ดีมาก	4.00	80.00 (6)	ดีมาก	4.19	0.76	83.75 (5)	ดีมาก
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ (3 คะแนน)	2.50	83.33 (5)	ดีมาก	3.00	100.00 (1)	ดีมาก	2.75	0.27	91.67 (3)	ดีมาก
9. การวัดและประเมินผล (3 คะแนน)	2.50	83.33 (5)	ดีมาก	2.63	87.50 (5)	ดีมาก	2.57	0.53	85.42 (4)	ดีมาก
10. บันทึกหลังสอน (3 คะแนน)	2.50	83.33 (5)	ดีมาก	2.63	87.80 (5)	ดีมาก	2.57	0.53	85.42 (4)	ดีมาก
รวมคะแนนเฉลี่ย (29 คะแนน)	26.25	91.67	ดีมาก	26.63	93.42	ดีมาก	26.44	0.34	92.54	ดีมาก

จากตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 2 คน ที่จัด 8 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 26.44$, S.D. = 0.34 และร้อยละ 92.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 26.26$, S.D. = 0.36 และร้อยละ 91.67) ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 26.63$, S.D. = 0.31 และร้อยละ 93.42)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของแต่ละคน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในข้อที่ 3 สาระสำคัญ ข้อที่ 4 สาระการเรียนรู้ และข้อที่ 5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 100) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 6 สมรรถนะสำคัญ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 95.83) ข้อที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 91.67) ข้อที่ 7 กิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 87.50) ข้อที่ 8 สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ ข้อที่ 9 การวัดและประเมินผล และข้อที่ 10 บันทึกหลังสอน อยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.33) ตามลำดับ และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในข้อที่ 3 สาระสำคัญ ข้อที่ 4 สาระการเรียนรู้ ข้อที่ 5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 100) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 95.83) ข้อที่ 6 สมรรถนะสำคัญ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 91.67) ข้อที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 91.66) ข้อที่ 10 บันทึกหลังสอน อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 87.80) ข้อที่ 9 การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 87.50) และข้อที่ 7 กิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 80.00) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน ที่จัด 8 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้โค้ชเป็นผู้ประเมิน โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการประเมินหลังสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนแต่ละชั่วโมง ได้ผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับภาระโค้ช

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
1.1 ดำเนินการสอนสอดคล้องและเหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้	4.75 (3)	0.46	ดีมาก	4.63 (1)	0.52	ดีมาก	4.69 (1)	0.49	ดีมาก
1.2 ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ	4.75 (3)	0.46	ดีมาก	4.13 (3)	0.83	ดี	4.44 (5)	0.65	ดี
1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความ ผู้เรียนสามารถตอบคำถาม หาใจความสำคัญของเนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ สรุปเนื้อหาสำคัญ หรือข้อความจากเรื่องที่อ่านได้	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	4.00 (4)	0.93	ดี	4.50 (4)	0.47	ดีมาก
1.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.88 (2)	0.35	ดีมาก	3.88 (5)	0.99	ดี	4.38 (6)	0.67	ดี
1.5 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครูสอน	4.88 (2)	0.35	ดีมาก	4.38 (2)	0.92	ดี	4.63 (2)	0.64	ดีมาก
1.6 ให้การเสริมแรงตลอดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.75 (3)	0.46	ดีมาก	4.38 (2)	0.74	ดี	4.57 (3)	0.60	ดีมาก

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับภาระโค้ช (ต่อ)

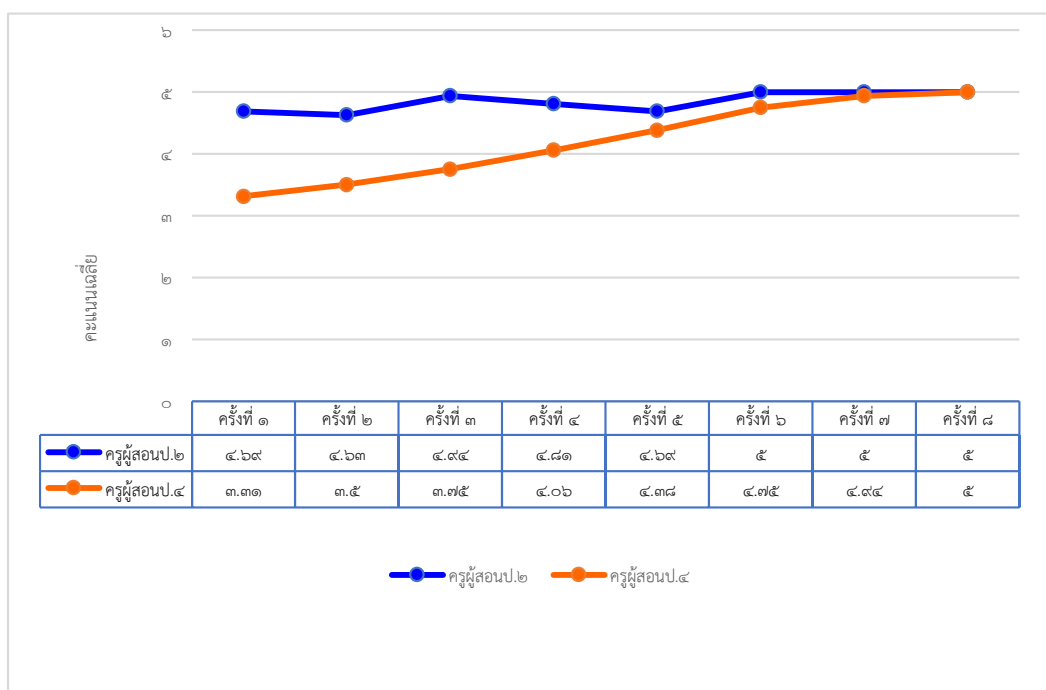
รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1.7 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอนใน 5 วิธี Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H	5.00 (3)	0.00	ดีมาก	3.75 (6)	0.89	ดี	4.38 (6)	0.45	ดี
รวม	4.86 (2)	0.30	ดีมาก	4.16 (2)	0.83	ดี	4.53 (2)	0.52	ดีมาก
2. ด้านสื่อและเทคโนโลยี									
2.1 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	3.75 (3)	0.89	ดี	3.75 (3)	0.89	ดี	4.25 (3)	0.68	ดี
2.2 ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ	4.25 (2)	0.89	ดี	4.25 (1)	0.89	ดี	4.57 (1)	0.62	ดีมาก
2.3 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	4.75 (1)	0.46	ดีมาก	4.13 (2)	0.83	ดี	4.44 (2)	0.65	ดี
รวม	4.25 (4)	0.75	ดี	4.04 (3)	0.87	ดี	4.42 (3)	0.65	ดี
3. ด้านการวัดและประเมินผล									
3.1 มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน	4.50 (3)	0.53	ดีมาก	3.63 (2)	0.92	ดี	4.07 (3)	0.73	ดี

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการโค้ช (ต่อ)

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ คุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ คุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ คุณภาพ
3.2 การวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตร/ จุดประสงค์การเรียนรู้ และความสามารถของผู้เรียน	4.88 (2)	0.35	ดีมาก	4.00 (1)	0.76	ดี	4.44 (1)	0.56	ดี
3.3 การวัดและประเมินผลเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นระบบชัดเจน	4.75 (1)	0.46	ดีมาก	4.00 (1)	0.93	ดี	4.38 (2)	0.70	ดี
รวม	4.71 (3)	0.45	ดีมาก	3.88 (4)	0.87	ดี	4.29 (4)	0.66	ดี
4. ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน									
4.1 การแต่งกายสุภาพ เหมาะสม	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	4.75 (2)	0.46	ดีมาก	4.88 (2)	0.23	ดีมาก
4.2 การใช้น้ำเสียง การใช้ภาษา มีความถูกต้องและชัดเจน	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	4.75 (2)	0.46	ดีมาก	4.88 (2)	0.23	ดีมาก
4.3 ตรงต่อเวลา	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	5.00 (1)	0.00	ดีมาก
รวม	5.00 (1)	0.00	ดีมาก	4.83 (1)	0.31	ดีมาก	4.92 (1)	0.15	ดีมาก
รวมคะแนนเฉลี่ย	4.71	0.38	ดีมาก	4.23	0.72	ดี	4.54	0.50	ดีมาก

จากตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 2 คน จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.38) และครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของแต่ละคน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ในข้อที่ 4 ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน อยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.30) ข้อที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) และข้อที่ 2 ด้านสื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ในข้อที่ 4 ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน อยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.31) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.83) ข้อที่ 2 ด้านสื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.87) และข้อที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ สามารถแสดงผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับโค้ชเป็นกราฟได้ ดังนี้

ภาพที่ 21 แสดงผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับภาระโค้ช
จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 21 แสดงผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับภาระโค้ช จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยมีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการสอนครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.69$) ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการต่ำลง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.63$) ครั้งที่ 3 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.94$) ครั้งที่ 4 มีพัฒนาการต่ำลง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.81$) ครั้งที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) ครั้งที่ 6 ครั้งที่ 7 และ ครั้งที่ 8 มีพัฒนาการสูงขึ้นคงที่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) ตามลำดับ และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการสอนครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.31$) ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.50$) ครั้งที่ 3 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) ครั้งที่ 4 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.06$) ครั้งที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.38$) ครั้งที่ 6 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.75$) ครั้งที่ 7 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.94$) และ ครั้งที่ 8 มีพัฒนาการสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

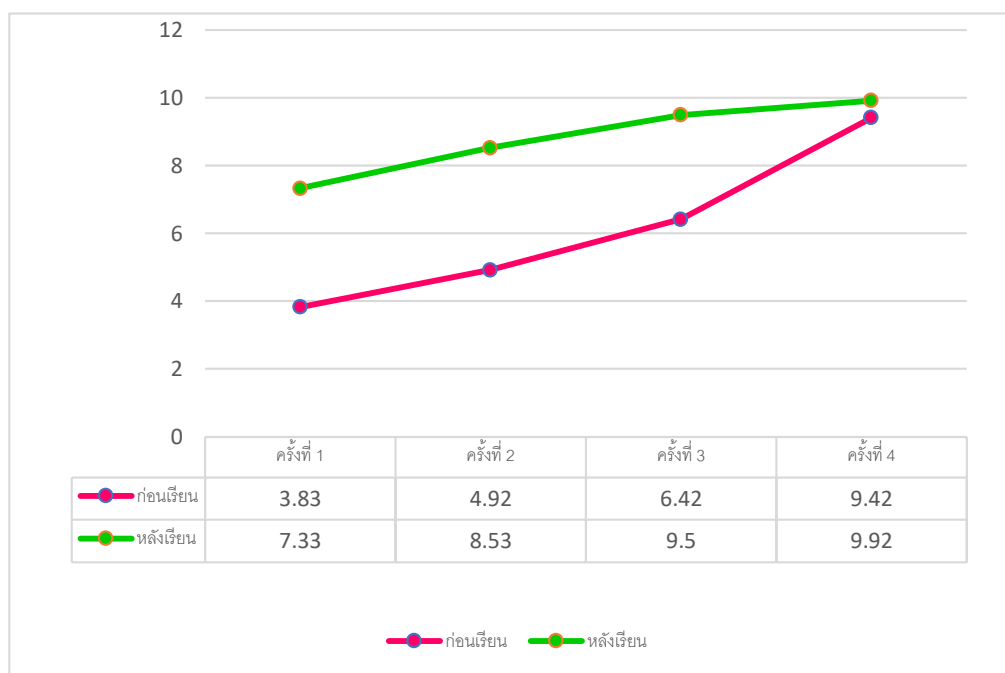
ผลการวิเคราะห์พัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนจากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 4 ครั้ง ได้ผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงพัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้รับการสอนตามแนวคิดแบบ Active Learning โดยครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักเรียนที่เรียนกับครูผู้ได้รับการโค้ช	N	ครั้งที่	ก่อนใช้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คะแนนเต็ม 10 คะแนน			หลังใช้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คะแนนเต็ม 10 คะแนน		
			\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	12	1	3.83	2.08	ปรับปรุง	7.33	1.37	พอใช้
		2	4.92	2.91	ปรับปรุง	8.58	1.73	ดี
		3	6.42	1.44	พอใช้	9.50	1.24	ดี
		4	9.42	0.90	ดี	9.92	0.29	ดี
รวม			6.15	1.83	พอใช้	8.83	1.16	ดี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	10	1	5.00	1.94	พอใช้	8.20	1.14	ดี
		2	5.10	2.13	พอใช้	7.80	1.69	พอใช้
		3	7.30	1.25	พอใช้	8.70	1.06	ดี
		4	7.90	1.97	พอใช้	9.00	1.33	ดี
รวม			6.33	1.82	พอใช้	8.43	1.31	ดี
สรุปภาพรวม			6.24	1.83	พอใช้	8.63	1.23	ดี

จากตารางที่ 16 แสดงพัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้รับการสอนตามแนวคิดแบบ Active Learning โดยครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม พบว่า พัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนกับครูผู้รับการโค้ชทั้ง 2 คน มีพัฒนาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 6.24$, S.D. = 1.83) และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 8.63$, S.D. = 1.23) เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 6.15$, S.D. = 1.83) และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 8.83$, S.D. = 1.16) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 6.33$, S.D. = 1.82) และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 8.43$, S.D. = 1.31) สามารถ

แสดงผลการประเมินพัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้รับการสอนตามแนวคิดแบบ Active Learning โดยครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกราฟได้ ดังนี้

ภาพที่ 22 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากแผนภาพที่ 22 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นครั้ง พบว่า ในครั้งที่ 1 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง ($\bar{X} = 3.83$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 7.33$) ครั้งที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง ($\bar{X} = 4.92$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 8.53$) ครั้งที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 6.42$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 9.50$) ครั้งที่ 4 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 9.42$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 9.92$)

ภาพที่ 23 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4

จากแผนภาพที่ 23 แสดงพัฒนาการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นครั้ง พบว่า ในครั้งที่ 1 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 5.00$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 8.20$) ครั้งที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 5.10$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 7.80$) ครั้งที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 7.30$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 8.70$) ครั้งที่ 4 นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 7.90$) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 9.00$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน (Rating Scale) ได้ผลดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน									
1.1 นักเรียนชอบบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ของครู	2.92 (2)	0.29	ดี	2.90 (1)	0.32	ดี	2.91 (2)	0.31	ดี
1.2 นักเรียนได้พูดคุยกับเพื่อนและคุณครูมากขึ้น	2.50 (3)	0.52	ดี	2.80 (2)	0.42	ดี	2.65 (3)	0.47	ดี
1.3 นักเรียนมีความสุขกับการเรียน	3.00 (1)	0.00	ดี	2.90 (1)	0.32	ดี	2.95 (1)	0.16	ดี
1.4 นักเรียนกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น	2.92 (2)	0.29	ดี	2.90 (1)	0.32	ดี	2.91 (2)	0.31	ดี
รวมด้านที่ 1	2.83 (1)	0.27	ดี	2.88 (2)	0.34	ดี	2.86 (1)	0.31	ดี
ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู									
2.1 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น	2.92 (1)	0.29	ดี	2.90 (1)	0.32	ดี	2.91 (1)	0.31	ดี
2.2 นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้ มีความสนใจและตั้งใจเรียน	2.92 (1)	0.29	ดี	2.70 (2)	0.48	ดี	2.81 (2)	0.39	ดี
2.3 นักเรียนชอบเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น	2.67 (2)	0.49	ดี	2.70 (2)	0.48	ดี	2.69 (3)	0.49	ดี

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (ต่อ)

รายการประเมิน	ครูผู้สอน ป.2			ครูผู้สอน ป.4			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
รวมด้านที่ 2	2.83 (1)	0.36	ดี	2.77 (3)	0.43	ดี	2.80 (3)	0.39	ดี
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้									

3.1 นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ	2.75 (1)	0.45	ดี	3.00 (1)	0.00	ดี	2.88 (1)	0.23	ดี
3.2 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความมากขึ้นจากการเรียนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning	2.75 (1)	0.45	ดี	2.80 (2)	0.42	ดี	2.78 (2)	0.44	ดี
รวมด้านที่ 3	2.75 (2)	0.45	ดี	2.90 (1)	0.21	ดี	2.83 (2)	0.33	ดี
รวมเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน	2.81	0.45	ดี	2.84	0.34	ดี	2.83	0.34	ดี

จากตารางที่ 17 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 2 คน โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.34 และร้อยละ 94.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.34) และครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.45)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของแต่ละคน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจของนักเรียน ในด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.27) และด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.36) อยู่ในระดับดี เป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียน ในด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.21) รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.34) และด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.43) อยู่ในระดับดี ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental research design) แบบแผนการวิจัยรูปแบบ Time Series Design มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในด้าน 1.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 1.2) ความสามารถในการโค้ชแบบ

เพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในด้าน 2.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2.2) ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2.3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนนวมิยวณิชวิทยาลัย ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กับครูจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ 1) แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 4 แผน 2) แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning 4) แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วย 5) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะ

การอ่านจับใจความ 6) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีค่าคุณภาพ 1.00 และ เครื่องมือที่ใช้กับนักเรียนจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าคุณภาพ 1.00

สรุปผลการวิจัย

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.1 ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า จากการสัมภาษณ์ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่ามีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน และมีความเข้าใจในรูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอนการโค้ช บทบาทหน้าที่ของผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ช สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการโค้ชซึ่งกันและกันได้ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการโค้ช โดยเป็นการประเมินที่มุ่งให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน

1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย พบว่า ครูมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 ที่กำหนดไว้

2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

2.1 ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning พบว่า จากการสัมภาษณ์ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการสอนของตน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ

กิจกรรมด้วยตนเอง เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีความคงทนถาวร และมีการเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1 ที่กำหนดไว้

2.3 พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning มีพัฒนาการสูงขึ้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 ที่กำหนดไว้

3. พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนมีพัฒนาการมีสูงขึ้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.1 ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการโค้ช รวมถึงมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการ และบทบาทหน้าที่ของผู้โค้ชและผู้ได้รับการโค้ชอย่างชัดเจน ส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมาย เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สอน และประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนครู เกิดทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการโค้ช และเป็นแบบแผนในการดำเนินการโค้ชด้วยวิธีการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรานเล่าเรียนดี (2553: 5) ได้กล่าวถึง การนิเทศแบบ

เพื่อนช่วยเพื่อน ไว้ว่า เป็นกระบวนการนิเทศที่เพื่อนครูสองคน การจับคู่หรือรวมกลุ่ม ปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสม เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ Joyce & Showers (1987, อ้างถึงใน สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุรณ์, 2548 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นในการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูและเพื่อนครูได้เกิดการถ่ายโยงความรู้ทักษะและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติมาใช้ในห้องเรียน และมุ่งเน้นความร่วมมือกันระหว่างผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช เปิดโอกาสให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพของตน เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สามารถนำผลที่ได้ไปต่อยอดให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้นพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปในทางเดียวกับผลการวิจัยยุพิน ยืนยง (2549: 123) พบว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะผู้นิเทศเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องแก้ไขหรือพฤติกรรมที่ควรคงไว้เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับประนอม พรหมเกตุ (2550: 132) กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน เนื่องจากครูได้มีการพูดคุยกันมากขึ้น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา ปรับปรุงการเรียนการสอนทำให้ส่งผลต่อผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ในส่วนของคุณรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้รับข้อมูลความรู้จากการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดกระบวนการโค้ช ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในเชิงปฏิบัติเป็นกระบวนการโค้ชบรรลุผลตามที่ตั้งไว้

1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ชโดยภาพรวม โดยภาพรวม พบว่า ครูมีความสามารถในการโค้ชอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร ส่งผลให้ครูเกิดทัศนคติที่ดีต่อการรับการโค้ช เกิดการเปิดใจและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บรรยากาศในการโค้ชเป็นไปในเชิงบวก เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนของตน การชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการให้ความร่วมมือกันในการดำเนินกระบวนการโค้ชให้บรรลุผลสำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครูและพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น และบรรยากาศในการเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เกิดองค์ความรู้ที่คงทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของวัชรา เล่าเรียนดี (2556: 292) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้โค้ชในการ

ผสมผสานความคิดของการทำงานร่วมกับครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอันได้แก่ โค้ชในฐานะผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน สนับสนุนช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Theories of Adult Learning) M.S.Knowles (1954, อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547) ได้กล่าวถึง ประเด็นที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับว่าแตกต่างจากการสอนเด็กไว้ ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเองในการเปลี่ยนแปลงด้านมโนภาพแห่งตนการสอนผู้ใหญ่ คาดว่าจุดที่บุคคลบรรลุความสำเร็จได้ในด้านมโนภาพแห่งตนเป็นการนำตนเอง คือ ลักษณะทางจิตวิทยาของผู้ใหญ่ ถ้าหากเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ เขาจะเกิดความเครียดและอาจส่งผลต่อการต่อต้านสิ่งที่สำคัญ คือ ต้องพยายามทำให้ผู้ใหญ่เกิดความมั่นใจในตนเองในเรื่องการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด และต้องการเป็นผู้นำตนเอง เพราะฉะนั้น บทบาทของครูจึงอยู่ในกระบวนการสืบหรือค้นหาคำตอบร่วมกับนักเรียนมากกว่าทำหน้าที่ส่งผ่าน หรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ และทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาจะคอยตามหรือไม่เพียงใดเท่านั้น และความแตกต่างระหว่างบุคคลความแตกต่าง จะมีผลเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคล เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้น การสอนผู้ใหญ่จะต้องเตรียมการในด้านนี้อย่างดี เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาและสถานที่สอน นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยทั้งนี้การโค้ชนั้นผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้การนิเทศและการทดสอบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่โค้ชจะต้องเป็นผู้นำทางด้านหลักสูตร เป็นผู้นำทางด้านวิธีการเรียนการสอน และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีผู้นิเทศ และผู้ทำหน้าที่โค้ชควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูอันส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีภาวะผู้นำ (Leadership Theories) (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2535 อ้างถึงใน มัลลิกา ต้นสอน, 2544: 47) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถของบุคคลในการหลอมความแตกต่างทางด้านความคิด ความสนใจ ความต้องการ หรือพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในองค์การให้หันไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีศิลปะ ไม่มีความขัดแย้งในองค์การอีกต่อไปในขณะใดขณะหนึ่ง หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในส่วนของผลการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นรายด้านพบว่า ครูมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีบุคลิกภาพที่ดี และเป็นผู้นำทางการเรียนรู้มีความสนใจในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร พร้อมนำข้อเสนอแนะ ชี้แนะไป

ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีข้อจำกัดด้วยจำนวนครูเนื่องจากครูผู้สอนดำเนินการสอนหลายวิชาและต่างช่วงชั้น ส่งผลต่อชั่วโมงการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งครูผู้โค้ชสามารถทำได้ดีในระดับหนึ่ง แต่ในข้อจำกัดดังกล่าว ส่งผลให้การติดต่อประสานงานการปฏิบัติการโค้ช การติดตามการทำงานการไม่ต่อเนื่องและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดความล่าช้าในบางช่วง อีกทั้งมีภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ทำให้บางครั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนเวลาในการสอนที่กำหนดไว้ และส่งผลต่อความต่อเนื่องในการโค้ชให้ประสบผลสำเร็จ

2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

2.1 ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความรู้เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ ประสบผลสำเร็จ โดยนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 วิธีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อการสอนของตน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน การเรียนการสอนมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนาน ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ กระบวนการคิด นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่คงทนถาวร และมีการเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Bonwell และ Eison (1991: 25) ได้กล่าวถึงไว้ว่า เป็นการเรียนแบบให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟัง ผู้เรียนจะต้องอ่าน เขียน อภิปราย และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนโดยมีความสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้ ทักษะต่าง ๆ และทัศนคติ การจัดกลุ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นจุดหมายของกระบวนการจัดการเรียนรู้อ การสอนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและการคิดเกี่ยวกับจุดประสงค์หรืองานหรือกิจกรรมที่กำลังทำ เป็นไปในทางเดียวกับ R.E.Mayer (2004: 14-19) ที่กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความตื่นตัวในกิจกรรมด้านารรู้คิด (Cognitive Activity) ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการทำงานของสมอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัวและกระตือรือร้นในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในขั้นตอนจริงของงาน สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ที่กล่าวไว้ว่า การดำเนินการในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งด้วยการเชื่อมโยงผู้เรียนกับ เนื้อหาในองค์ความรู้ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง แนวคิด และทักษะผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือลงมือ ทำชิ้นงานและใช้กระบวนการคิด ค้นคว้า แสวงหาความรู้ ไตร่ตรอง สะท้อนความคิด การอภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น (Think Hard) เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผู้เรียนจึงมีบทบาทสำคัญใน

การสร้างการเรียนรู้ของตนเอง เป็นไปในทางเดียวกับผลการวิจัยของ เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ (2558: 47) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พบว่า พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา หลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ระดับมาก

ในส่วนของความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เกิดความสนุกสนานควบคู่กับการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ การนำรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้เป็นกระบวนการพัฒนาครู ส่งเสริมให้ครูเกิดการเปิดรับฟังความคิดเห็น การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์ ถ่ายโอนความรู้ ทักษะ เทคนิควิธีสอน การชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ครูเกิดการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาตนเองในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของตนให้เกิดประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีสอนตามแนวคิด Active Learning ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรสา กุนศิลา (2556: 140) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หลังการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปในทางเดียวกับฉวีวรรณ ท่าไม้สุข (2558 : 158) สรุปในภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นรูปแบบการนิเทศที่เน้นการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูและเพื่อนครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถ่ายโอนความรู้ ทักษะ และวิธีการจัดการเรียนรู้จากที่ได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติมา ให้สามารถนำไปใช้ได้จริง ในขณะเดียวกันก็เน้นความร่วมมือระหว่างครู เปิดโอกาสและจัดเวลาให้ได้สนทนากันมากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง การให้ข้อมูล

ย้อนกลับตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยมีบรรยากาศแบบเป็นกัลยาณมิตร ส่งผลให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และรูปแบบการสอนที่หลากหลาย

ในส่วนของ การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามประเด็นการประเมิน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเลือกเทคนิควิธีการสอนของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งในช่วงแรกที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การสอนร่วมกัน รวมถึงชี้แนะการปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะของครูผู้โค้ช หลังจากได้รับคำชี้แนะมีการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูมีความเข้าใจในวิธีการจัดการสอนที่รับกับธรรมชาติของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และมีการนำความรู้เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ ที่ได้รับ นำมาใช้ในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครูผู้รับการโค้ช ลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพที่ดี วัฒนธรรมด้านการแต่งกายขององค์กร รองลงมา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยี และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฟาติฮะห์ อุตส่าห์ราชการ (2558: 34) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอน เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ เป็นไปในทางเดียวกับ McKeachie et al (1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบบรรยาย และการสอนแบบ Active Learning พบว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ผลการเรียนรู้ไม่ต่างจากการสอนแบบบรรยาย และดีกว่าการสอนแบบบรรยายในด้านการพัฒนาทักษะการคิด การเขียน กระบวนการทำงานกลุ่ม การนำเสนอ และผู้เรียนชอบการเรียนรู้แบบ Active Learning มากกว่าการบรรยาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hake (1998) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ฟิสิกส์เบื้องต้นจำนวน 6,542 คน กับกลุ่มผู้เรียนด้วยวิธีปกติ กับวิธีการเรียนแบบกระตือรือร้น Active Learning พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนแบบกระตือรือร้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนตามแนวคิด Active Learning ของจิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 52) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์การ

อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความคิดเห็นต่อการสอนด้วยเทคนิค KWL อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นไปในทางเดียวกับ Salandanan (อ้างถึงใน พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์, 2560: 333) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนโดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) และกิจกรรมที่หลากหลายสามารถช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความคิด ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจะทำให้ผลการทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ในส่วนผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลยังไม่ชัดเจนและครอบคลุมวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลระหว่างการทำกิจกรรม โดยในช่วงแรกต้องมีการปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะของครูผู้โค้ช หลังได้รับคำชี้แนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายร่วมกัน นำผลการอภิปรายไปปรับปรุงพัฒนาตนเองด้านการวัดและประเมินผลให้ดียิ่งขึ้น

3. พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีพัฒนาการที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเน้นการให้ความช่วยเหลือระหว่างเพื่อนครู การให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การสังเกตการสอน ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรณรงค์ เอี่ยมสำอางค์ (2555: 293) พบว่า นักเรียนได้รับการสอนโดยครูที่ได้รับการโค้ชโดยใช้รูปแบบการโค้ชที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมของคะแนนผลการเรียนรู้และความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีคะแนนหลังการใช้รูปแบบการโค้ชสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549: 84-85) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน แตกต่างกัน โดยคะแนนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยมากกว่า ครูสอนด้วยเพลงอย่างเป็นกันเองและสนุกสนานแล้วเพลงยังมีสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนเห็น

ด้วยมากกว่ากิจกรรมการอ่านจับใจความทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ได้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน ตื่นเต้น น่าสนใจ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง ส่งผลต่อความสนใจ ใส่ใจในการเรียน และการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมในช่วงเรียนอย่างดี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะ ความสามารถในการเรียนการจับใจความของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน น่าสนใจ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง ส่งผลต่อทักษะความสามารถในการเรียน การจับใจความของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรูญพร ลำไย (2547: 123) ที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเห็นว่า บรรยากาศในห้องเรียนสนุก ไม่น่าเบื่อและครูมีการชมเชยให้กำลังใจแก่นักเรียนตลอดเวลา เป็นไปในทางเดียวกับเดชดน้อย จุ้ยชุม และคณะ (2558: 47) ที่กล่าวไว้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบ Active Learning ในระดับดีมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แสดงออก เกิดความสนุกในการเรียน และมีความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน ซึ่งมีความน่าสนใจมากกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปในรูปแบบของข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีลักษณะเด่นคือ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของครู เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การเรียนการสอน รวมทั้งได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่พบภายในชั้นเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างหลากหลาย โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การกล้าแสดงออก และการทำงานเป็นทีม เกิดเป็นองค์ความรู้ที่คงทน การจัดการสอนเกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อพัฒนาการการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ดีขึ้น ทั้งนี้ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การร่วมมือของครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดีต่อการโค้ช การดำเนินกิจกรรมการโค้ชเป็นไปอย่างเป็นกัลยาณมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาผู้เรียนร่วมกันให้ประสบผลตามเป้าหมายทางการศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้ทำหน้าที่โค้ชมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการโค้ช และมีความสามารถในการโค้ชที่ดีขึ้น โดยครูผู้โค้ชและผู้ที่ทำหน้าที่โค้ชให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี เกิดการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน รวมถึงสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งความสำคัญของการโค้ชที่จะส่งผลสำเร็จได้ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสะท้อนผลการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู การบริหารด้านเวลา การวางแผนการสังเกตการสอน การฝึกการสังเกตการสอน ซึ่งบางครั้งพบปัญหาการสังเกตการสอนไม่ต่อเนื่อง จากปัญหาด้านเวลา คาบการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการโค้ชในรูปแบบอื่น ๆ และรายวิชาอื่น ๆ อาทิ การโค้ชแบบร่วมมือ (Collaborative Coaching) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) เพื่อเป็นการพัฒนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดประสิทธิภาพผ่านกระบวนการโค้ชที่เป็นระบบ

2. ในการโค้ชครั้งต่อไป ในขั้นเข้าถึงความรู้ควรเพิ่มเติมความรู้ในด้านการวัดและประเมินผล เนื่องจากผลการโค้ชความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ผลคะแนนด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้ความรู้เพิ่มเติมให้มีความชัดเจนและครอบคลุมความรู้ เนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวรรณ สุภากุล. (2559). การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนรู้จริง. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- จิตณรงค์ เอี่ยมสำอาง. (2556) “การพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะภาพการโค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพลนิชยกรรม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น
- ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข. (2558). การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชาญชัย อาจินสมมาตร. (ม.ป.ป). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1.ปัตตานี: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
- _____ . (2547) การนิเทศการสอนแผนใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร
- เดชดนัย จุ่มขุม และคณะ. (2558). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)” . วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 47-57
- ทิตนา แคมมณี. (2546). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ . (2548). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- _____ . (2551). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทย เล่มที่ 2: หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2534). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

- บุญฤทธิ ปิยะศรี. (2556). “รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา. (2549) “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประนอม พรหมเกตุ. (2550). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAT ร่วมกับเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรและนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประสาน หอมพูล และทิพวรรณ หอมพูล. (2540). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2542). การอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พรรณภา มหาวิทยาลัย. (2557). “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พัชรพร ศุภกิจ. (2559). “การพัฒนารูปแบบการโค้ชเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษา”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 14. ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2559) : 92-113
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ และคณะ. (2534). ภาษาไทย 3. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิพัฒน์ เองศิลป์. (2534) “การใช้แบบฝึกเรื่องเสริมสมรรถนะการอ่านเร็วกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2560). ทักษะ 7C ของครู 4.0. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____และคณะ. (2561). การเรียนรู้เชิงรุก แบบรวมพลัง กับ PLC เพื่อการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช

- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (Better Reading)**. ชลบุรี: ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2557). **การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการ
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มัลลิกา ต้นสอน. (2544). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์เบอร์เนท จำกัด.
- เมฆ ทรงอาจ. (2558). **รูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200204) โดยใช้
การสอนแบบมีส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น
- ยุพิน ยืนยง. (2549). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วย
เทคนิค KWDL ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิตหลักสูตรและนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2517). **การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ: อักษร
เจริญทัศน์.
- โรงเรียนนุ่่มประสงค์วิทยา. (2562). **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนุ่่มประสงค์วิทยา**. นนทบุรี:
ฝ่ายวิชาการ.
- วันวิดา กิจจา. (2557). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่จัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL Plus**.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2541). **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- _____. (2548). **เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมีอาชีพ**. นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- _____. (2550). **การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ**. นครปฐม:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- _____. 2553). **การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction**. พิมพ์ครั้งที่ 7.
นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- _____. (2556). **ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎี
กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.

- _____ (2556). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 10. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี, ประณัฐ กิจรุ่งเรือง, และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม : เพชรเกษมพรีนติ้ง กรุ๊ป
- วนิดา โสภากัญญา. (2530). “การศึกษาความก้าวหน้าของการอ่านจับใจความในการเรียนซ่อมเสริมภาษาไทยโดยสอนในและนอกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรรณิ โสภประยูร. (2542). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิวัฒน์ ชัดดียะมาน และอมลวรรณ วีระธรรมโม. (2549) . การสอนเพื่อพัฒนาการคิด. สงขลา : เหมการพิมพ์สงขลา.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริรัตน์ ขาดิษยแดง. (255). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.” วิทยานิพนธ์ ปริญญา ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตหลักสูตรและนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2559). วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศิริวรรณ เสนา. (2541). การศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สังัด อุทรานนท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม
- สนิท ตั้งทวี. (2538). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สิริพร ปาณาวัช. (2560). Active Learning เทคนิคการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา. http://apr.nsr.u.ac.th/Act_learn/myfile. (สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม, 2560)

- สุทธิศักดิ์ ศรีสมบูรณ์. (2548). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ของครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมบัติ จำปาเงิน และคณะ. (2539). **หลักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). 19 **วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพฯ: ภาพ พิมพ์
- สุวิทย์ มูลคำ. (2545). 19 **วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์
- _____. (2551). **กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์
- _____. (2551). 21 **วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์
- _____. (2551). **ครบเครื่องเรื่องการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- _____. (2552). **ครบเครื่องเรื่อง การคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์
- _____. (2551). **กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์
- สมยศ นาวิการ. (2538). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาการพิมพ์.
- _____. (2540). **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ เรื่อง การจูงใจ: จากแนวคิดความคิดไปสู่การประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- _____. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552
- อัญชลี แจ่มเจริญ. (2530). **จิตวิทยาธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- อรพินทร์ ชูชม. (2552). “การวิจัยกึ่งทดลอง”. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ 15, ฉบับที่ 1** (กันยายน) : 1-15
- อรสา กุนศิลา. (2556) “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาษาต่างประเทศ

- Bond, Guy L. and Tinker, Miles A. (1957). **Reading Difficulties : Their Diagnosis and Correction**. New York : Appleton Century-Crofts.
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A. (1991). **Active Learning Creating Excitement in The Classroom**. ASHEERIC Education Report No. 1, The George Washington University, Washington DC, pp. 1 - 47.
- Coast, Sally Reed. (1995). **Limited Reading Proficient Students in Two Types of Cooperative Learning Groups for Reading Instruction**. Dissertation Abstract International.
- Domjan, M. (1996). **The Principles of Learning and Behavior Belmont**. California: Thomson Wadsworth.
- Glickman, Carl D. Stephen, P.Gordon, and Jovita, M. Ross-Gordon. (1990). **Supervision of Instruction: A Development Approach**. 2nd ed. Massachusetts: Allyn and Bacon Inc.
- Glickman. (2010) .**Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach**. 8th ed.. Boston, MA: Allyn and Bacon
- Hake, R. R. (1998) “Interactive-engagement vs traditional methods: A six-thousand-student survey of mechanics test data for introductory physics courses” **American Journal of Physics**. 61 (1) : 64-74.

- Harris, Ben M. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Hazzan, O., and Lapidot, T. (2004). Construction of a Professional Perception in the Methods of Teaching Computer Science Course. *ACM SIGCSE Bulletin*. 36(2), 57-61.
- Joyce and Shower. (1996). **The Evolution of Peer Coaching**. *Educational Leadership*, 12-16.
- Knowles, Malcolm S. (1980). **The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy**. New York: Cambridge, The Adult Education Company
- Kolb, D. A. (1984). **Organizational Psychology : A Book of Readings**. 4th ed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice - Hall.
- Lovell, R. B. (1980). **Adult Learning**. New York: Halsted Press Wiley & Son
- McKeachie. W. J. (1986). **Teaching Tips: A guidebook for the beginning college teacher**. 8th ed. Boston: D. C. Heath.
- R. E. Mayer, “ **Should There Be a Three- Strikes Rule Against Pure Discovery Learning? The Case for Guided Methods of Instruction.** ” *American Psychologist*, Vol.59 No.1, January 2004: pp.14-19.
- Zintz, Miles V. (1980). **The Reading Process : The Teacher and The Learner**. 3rd ed. Dubuque, IO : Wm C. Brown

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตาม
แนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1. ดร. ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอนภาษาไทย
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชา
หลักสูตรและวิธีสอนมหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ดร. สิริกมล หมดมลทิน	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
ครู โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
(ปฐมวัยและประถมศึกษา)
3. ดร. สาลินี อุดมผล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา
ศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติ

Active Learning

5. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
6. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
7. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
8. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4
9. แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1. สาระสำคัญ

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิธีการหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือของครูผู้สอน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีดังนี้
 - 1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย
 - 1.2 ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning มีดังนี้
 - 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
 - 2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
 - 2.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. ผลที่คาดหวัง

1. ผลลัพธ์ที่คาดหวังในครู
 - 1.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 1.2 ครูมีความสามารถในการโค้ช
 - 1.3 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 - 1.4 ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

1.5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

2. ผลลัพธ์ที่คาดหวังในตัวผู้เรียน

2.1 ทักษะการอ่านจับใจความ

2.2 พัฒนาการอ่านจับใจความ

4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

อาสาสมัคร ได้แก่	1. ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4	จำนวน 2 คน
	2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4	จำนวน 22 คน

5. วิธีการโค้ช/รูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รูปแบบวิธีการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกระบวนการโค้ชที่เพื่อนครูสองคน การจับคู่หรือรวมกลุ่มปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสม โดยขั้นตอนของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการสังเกตการสอนการให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันและกัน การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จึงเป็นกระบวนการที่นำมาใช้โดยผู้โค้ช คือ เพื่อนครูแล้วผลัดกันมาทำหน้าที่เป็นผู้โค้ชจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีกระบวนการและขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge) 2) การวางแผนการโค้ช (Planning) 3) การปฏิบัติการณ์โค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) และ 4) การประเมินผล (Evaluation)

6. ระยะเวลาในการโค้ช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 (เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม)

7. สถานที่ โรงเรียนนุ่มประสงศ์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

8. กิจกรรมการโค้ช

1. ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge)

1.1 ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู

1.2 อบรมให้ความรู้เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิค วิธีการสอนโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

1.3 การสร้างความสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน การให้ความร่วมมือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ช

2. การวางแผนการโค้ช (Planning) ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การประชุมวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

2.2 วางแผนเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้

2.3 วางแผนเลือกสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ

2.4 วางแผนการโค้ช/ปฏิทินการโค้ช

3. การปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การประชุมก่อนการสังเกตการณ์สอน

3.2 การสังเกตการณ์สอน

3.3 การเสริมแรง ให้กำลังใจและทบทวนประเด็นที่ควรปรับปรุงและแก้ไข

4. การประเมินผลการโค้ช (Evaluation)

ขั้นตอนการประเมินผลการโค้ชโดยมีวิธีการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แบบประเมิน

9. สื่อและเครื่องมือการโค้ช

1. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบประเมิน ฯลฯ

10. การวัดและประเมินผล

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
ด้านครูผู้สอน		

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย	- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทยที่ทำหน้าที่โค้ช	- ประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนภาษาไทย หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	- แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูภาษาไทย
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning	- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning	- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
4. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน	- ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning	- แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
5. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน	- แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning	- แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
ด้านผู้เรียน		
1. พัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิด	- ทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ เป็นระยะ จำนวน 4 ครั้ง	- แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ
ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
Active Learning จากครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน		

<p>2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน</p>	<p>- แบบทดสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning หลังได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน</p>	<p>- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย</p>
---	---	--

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ระยะที่ 1

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนนวมประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

แผนที่ 1 เตรียมการวิจัย - ขั้นที่ 1 ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge) เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลา กรกฎาคม 2562

1. สารสำคัญ

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิธีการหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือของครูผู้สอน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อผู้รับการโค้ชและผู้โค้ชทำหน้าที่การโค้ช มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. ผลที่คาดหวัง

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เกี่ยวกับการจัดการเรียน

4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

1. ความรู้เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

5. กิจกรรมการโค้ช

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ก่อนได้รับการอบรม

2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการเชิญวิทยากรให้ความรู้ เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

2. ครูฝึกทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

4. อภิปรายความรู้ร่วมกัน โดยครูแลกเปลี่ยนความรู้ สนทนาซักถามปัญหาเกี่ยวกับวิทยากรและสรุปผล

6. สื่อและเครื่องมือการโค้ช

1. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
3. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
5. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด

Acting Learning

7. การวัดและประเมินผล

1. ผลการร่วมกิจกรรมของครู
 - 1.1 สังเกตจากการสนทนา ซักถามของครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม
 - 1.2 การฝึกสร้างเครื่องมือการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ประเมินจากแบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ประเมินจากแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. ประเมินจากแบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Acting Learning

ผลการดำเนินการตามแผนที่ 1

1. จากการสังเกตการณ์เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจ พุดคุย ซักถาม สนทนาในประเด็นเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสร้างแผนการโค้ช เทคนิคและวิธีการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสังเกตการณ์สอน การสะท้อนกลับของข้อมูล เทคนิค และวิธีสอนตามแนวคิด Acting Learning ที่วิทยากรนำมาให้ความรู้

2. จากการฝึกปฏิบัติกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการสนทนา ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับวิทยากร และผู้รับการอบรม เกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาภาษาไทยตามแนวคิด Acting Learning รวมถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอนทั้ง 5 วิธี จนเกิดความรู้ความเข้าใจ

โครงการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด

Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

แผนงาน	กลุ่มบริหารงานบุคคลและกิจการนักเรียน
ชื่อผู้รับผิดชอบ	นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์
ระยะเวลาดำเนินการ	21 กรกฎาคม 2562
สอดคล้องกับนโยบาย	พระบรมราชโองบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ข้อที่ B

ยุทธศาสตร์ สพฐ. ที่ 3 ตัวชี้วัด 1.1.1

1. หลักการและเหตุผล

การอ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้เพราะวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อหาและจับใจความจากเรื่องที่อ่าน แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ ดังนั้น ในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนานักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การที่จะพัฒนาการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ จึงจะประสบความสำเร็จ กระบวนการศึกษาธิการได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เกิดประสิทธิภาพตรงกับสภาพปัญหาของสถานศึกษาและผู้เรียน จึงมีความสำคัญมากที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและเกิดนิสัยรักการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจำนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ตลอดชีวิต การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการสอนอ่านที่ครูผู้สอนภาษาไทยในทุกระดับชั้น จะต้องฝึกควบคู่ไปกับการสอนอ่าน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

2.2 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ (ผลผลิต)

3.1.1 ครูภาษาไทย จำนวน 2 คน มีพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning

3.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 มีการพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นจำนวน 22 คน

3.2 เชิงคุณภาพ (ผลลัพธ์)

3.2.1 ครูภาษาไทยมีพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5

3.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 มีการพัฒนาความรู้และทักษะการอ่าน
จับใจความเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5

4. วิธีการดำเนินงานและรายละเอียด

ที่	กิจกรรมและรายละเอียด งบประมาณ	ไตรมาส				ผู้รับผิดชอบ
		1	2	3	4	
1.	ประชุมชี้แจงการดำเนินการโดยใช้ กระบวนการวิจัย		↔			ผู้อำนวยการโรงเรียน
2.	จัดทำสื่อ/เอกสารการอบรมเชิง ปฏิบัติการ		↔			
3.	ประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ		↔			นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์
4.	ติดตามผล กำกับ ดูแล		↔			ผู้อำนวยการโรงเรียน น.ส.อมฤตา พงษ์ศักดิ์
5.	ประเมินผลตามโครงการ			↔		
6.	สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน ตามโครงการ			↔		นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์

5. งบประมาณ 3,000 บาท

6 การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ

6.1 ปัจจัยความเสี่ยง

ความต่อเนื่องของโครงการ

6.2 แนวทางการบริหารความเสี่ยง

กำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ

7. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย
ผลผลิต	ร้อยละ 100

<p>- ครูภาษาไทย จำนวน 2 คน มีพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning</p> <p>- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 มีการพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นจำนวน 22 คน</p>	
<p>ผลลัพธ์</p> <p>- ครูภาษาไทยมีพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5</p> <p>- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 มีการพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5</p>	ร้อยละ 100

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 ครูมีความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 8.2 ครูสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning และสามารถนำไปใช้ได้
- 8.3 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ลงชื่อ.....

(นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์)

ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์)

ผู้เห็นชอบโครงการ

ลงชื่อ.....

(นางชนบทรณ์ แก้วคงคา)

ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ให้แก่บุคลากรครูโรงเรียนนวมิ่วประสงคืวิทยา
 สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
 ณ โรงเรียนนวมิ่วประสงคืวิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

21 กรกฎาคม 2562

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.30 น.	พิธีเปิด และบรรยายพิเศษ โดย นางชนบทรณ์ แก้วคงคา ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมิ่วประสงคืวิทยา
09.30 – 10.30 น.	การบรรยายเรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทักษะที่จำเป็นในการโค้ช
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
10.45 – 12.00 น.	การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทักษะที่จำเป็นในการโค้ช
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	การบรรยายเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
14.00 – 14.15 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
14.15 – 16.30 น.	การบรรยายเรื่อง การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ และฝึกปฏิบัติการ
17.00 น.	พิธีเปิด

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนนุ่่มประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

แผนที่ 2 เตรียมการวิจัย - ขั้นที่ 2 การวางแผนการโค้ช (Planning) เป็นขั้นของการกำหนดวัตถุประสงค์

ระยะเวลา สิงหาคม 2562

1. สาระสำคัญ

การร่วมมือวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของการโค้ช เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning รวมถึงการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ การวางแผนการโค้ชและจัดทำปฏิทินการโค้ช

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อผู้รับการโค้ชและผู้โค้ชได้วางแผนการและกำหนดปฏิทินการโค้ช
2. เพื่อผู้รับการโค้ชและผู้โค้ชจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ ในการจัดการเรียนรู้

3. ผลที่คาดหวัง

- 3.1 ครูสามารถเขียนแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้ถูกต้อง
- 3.2 ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง

4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

1. การเขียนแผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
3. การเตรียมแบบสังเกตการสอน

5. กิจกรรมการโค้ช

1. คณะครูกลุ่มเป้าหมายประชุมร่วมกันวางแผนการโค้ช กำหนดวัตถุประสงค์เลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
2. คณะครูกลุ่มเป้าหมายร่วมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่โค้ชเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ พร้อมจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

3. ครูอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ร่วมกันจัดเตรียมเครื่องมือการสังเกตการสอน
4. ครูอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ร่วมกำหนดปฏิทินการโค้ช

6. สื่อและเครื่องมือการโค้ช

1. ตัวอย่างการเขียนแผนการโค้ช แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
2. เครื่องมือสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้สำหรับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
4. แบบสังเกตการณ์สอน

7. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
2. การสอบถามครูผู้สอนถึงกระบวนการและขั้นตอนการสังเกตการสอน

ผลการดำเนินการตามแผนที่ 2

จากการดำเนินกิจกรรมการร่วมมือกันในการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ของครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ผ่านเทคนิควิธีสอนทั้ง 5 วิธี โดยการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ รวมถึงการวางแผนการโค้ช การกำหนดปฏิทินในการโค้ช ผ่านการตรวจสอบจากครูผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้วิจัย ได้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ระยะที่ 2

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาโรงเรียนน่วมประสงควิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การดำเนินการวิจัย - ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) เป็นขั้นของการสังเกตการสอนและการประชุมภายหลังการสังเกตการสอน
ระยะเวลา พฤศจิกายน - ธันวาคม 2562

1. สารสำคัญ

ครูอาสาสมัครผลัดกันเป็นผู้โค้ชและรับการโค้ชร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แนะนำเพื่อนครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้ตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อผู้รับการโค้ชและผู้โค้ชสามารถทำหน้าที่การโค้ช และรับการโค้ชได้

3. ผลที่คาดหวัง

1. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้
2. ครูสามารถดำเนินการสังเกตการสอนตามขั้นตอนกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้

4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

1. การสอนอ่านจับใจความของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ผ่านเทคนิควิธีสอน 5 วิธี ดังนี้

- 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- 2) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- 3) การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach
- 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning Technique)
- 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H

2. การสังเกตการสอน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

5. กิจกรรมการโค้ช

1. ครูอาสาสมัครดำเนินการโค้ชตามปฏิทินที่กำหนดไว้ การดำเนินการโค้ชเป็นแบบการจับคู่กัน ระหว่างครูผู้สอนภาษาไทย 2 คน จะร่วมทำกิจกรรมสังเกตการสอนตามตารางที่กำหนดร่วมกัน โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน ครูผู้สอนทบทวนข้อตกลงร่วมกันในการสังเกต การสอนเรื่องอะไร มีจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาและเครื่องมือที่ใช้

1.2 การสังเกตการสอน ครูผู้สอนและผู้วิจัย สังเกตการสอน โดยไม่รบกวนการทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 8 ครั้ง ครั้งละ 30-40 นาที โดยวัดพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ

1.3 การเสริมแรง ให้กำลังใจ และประเด็นที่ควรปรับปรุงและแก้ไข เมื่อสังเกตการสอนเสร็จครูผู้โค้ชและผู้รับการโค้ชนำข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป

2. ครูอาสาสมัครดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความตามแนวคิด Active Learning

2.1 ก่อนการดำเนินการสอนแจ้งวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบทุกครั้ง และทำการทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน

2.2 เมื่อการดำเนินการสอนสิ้นสุด ให้นักเรียนทำกิจกรรมวัดผลการเรียนรู้หลังสอน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน

2.3 นำผลการจัดกิจกรรมที่รวบรวมมาวิเคราะห์และสรุปผล

3. ในกระบวนการสังเกตการสอน 8 ครั้ง ครูผู้สอนนำผลจากการสังเกตการสอนในภาพรวมมาประชุม และรายงานให้ผู้บริหาร ทราบข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

4. ผู้วิจัยเป็นผู้สรุปข้อมูลจากการสังเกตการสอนและรายงานผลของครูผู้โค้ช สรุปรายงานผลทุกครั้ง และนำเสนอผู้บริหาร

6. สื่อและเครื่องมือการโค้ช

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ
2. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ตารางการสังเกตการสอน
4. แบบรายงานผลการสังเกตการสอน

7. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
2. ประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. การสอบถามครูผู้สอนถึงกระบวนการและขั้นตอนการสังเกตการสอน

บันทึกหลังกิจกรรมการโค้ช

จากการสังเกตการณ์สอน และการสัมภาษณ์สอบถามครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน ผ่านรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนได้รับการชี้แนะ การให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน สะท้อนผลย้อนกลับ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการปรับปรุงพัฒนางานให้สมบูรณ์ โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลถึงพัฒนาการทางเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยั่งยืน

ปฏิทินสังเกตการณ์สอนของครูผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช

ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนนวมพระสงฆ์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ครั้งที่	กระบวนการ	วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการเรียนการสอน
1.	ขั้นเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge)			

1.	ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของครู	ก.ค. 62	15.30-16.30	ศึกษาสภาพปัญหาและความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
2.	อบรมให้ความรู้ เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิค วิธีการสอนโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	21 ก.ค. 62	08.30 – 17.00	กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning รวมถึงการสร้างข้อตกลงและความเข้าใจ
3.	การสร้างสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน การให้ความร่วมมือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ช	ก.ค. 62	15.30 – 16.30	ร่วมกัน
2. การวางแผนการโค้ช (Planning)				
1.	การประชุมวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์	ส.ค. 62	08.30 – 15.30	ครูผู้สอนทบทวนข้อตกลงร่วมกันในการสังเกต การสอนเรื่องอะไร มีจุดเน้นที่ ต้องการพัฒนา การวางแผนเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และกำหนดปฏิทินการโค้ช
ครั้งที่	กระบวนการ	วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการเรียนการสอน
3. การปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback)				
1.	การประชุมก่อนการสังเกตการสอน	พ.ย. 62	08.30 – 15.30	

2.	การสังเกตการสอน	พ.ย. – ธ.ค. 62	08.30 – 15.30	กระบวนการสังเกตการสอน และให้ข้อมูลย้อนกลับเป็น ระยะ ๆ จำนวน 8 ครั้ง
3.	การเสริมแรง ให้กำลังใจ และทบทวนประเด็นที่ควร ปรับปรุงและแก้ไข	พ.ย. – ธ.ค. 62	08.30 – 15.30	
4. การประเมินผล (Evaluation)				
1.	การสรุปและประเมินผล การโค้ช	ธ.ค. 62	15.30 – 16.30	ขั้นของการประเมินผลการ โค้ชโดยมีวิธีการประเมินตาม สภาพจริงโดยใช้แบบ ประเมิน

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ระยะที่ 3

แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การสรุปรายงานผลการวิจัย - ขั้นที่ 4 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation) เป็นขั้นการ
ตรวจสอบพัฒนาการของผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช
ระยะเวลา ธันวาคม 2562

1. สารสำคัญ

การประเมินผลการโค้ชโดยใช้เครื่องมือการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อครอบคลุมและ
บรรลุวัตถุประสงค์ของการโค้ช

2. วัตถุประสงค์

เพื่อผู้รับการโค้ชและผู้โค้ชสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้รายวิชา
ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้

3. ผลที่คาดหวัง

การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการ
จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช

1. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ
3. ทักษะการอ่านจับใจความ
4. พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. กิจกรรมการโค้ช

การประเมินผลการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยครูผู้โค้ชและผู้รับการโค้ชและผู้วิจัยแบ่งเป็น
2 กลุ่ม ดังนี้

1. การประเมินครูผู้สอน

- 1.1 แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 1.2 แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน
- 1.3 แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
แนวคิด Active Learning
- 1.4 แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

1.5 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

2. การประเมินผู้เรียน

2.1 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

6. สื่อและเครื่องมือการโค้ช

1. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

4. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

5. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

6. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

7. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

8. แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

7. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

4. ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
5. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
6. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของบักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
7. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของบักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
8. สอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

บันทึกหลังกิจกรรมการโค้ช

จากผลการประเมินในแต่ละด้านของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 2 คน พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก สามารถพัฒนาการสอนของตนเองผ่านกระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เกิดความรู้ความเข้าใจ นำไปสู่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความ และมีพัฒนาการในการอ่านจับใจความสูงขึ้น

แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาของท่าน
 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี มากกว่า 15 ปี

4. ระดับการศึกษาของท่าน

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพื่อสอบถามความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1. ท่านคิดว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีขั้นตอนกระบวนการอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า ขั้นตอนใดสำคัญที่สุดในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า บทบาทระหว่างผู้โค้ชและผู้ถูกโค้ชควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า บรรยากาศในการโค้ช ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยได้หรือไม่ อย่างไร

.....

 7. ท่านคิดว่า กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้หรือไม่ อย่างไร

.....

 8. ท่านคิดว่า อะไรเป็นอุปสรรคต่อการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และจะมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไข

.....

 9. ท่านคิดว่า คุณลักษณะของครูที่จะทำหน้าที่โค้ชได้ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดเรียนการเรียนรู้
ตามแนวคิด Active Learning

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาของท่าน

1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี มากกว่า 15 ปี

4. ระดับการศึกษาของท่าน

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพื่อสอบถามความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

1. ท่านคิดว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีหลักการอย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีกระบวนการหรือองค์ประกอบ ขั้นตอนอย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีเทคนิควิธีสอนใดบ้างที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย ยกตัวอย่างมา 5 วิธี ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

3.1 ท่านคิดว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร

.....

3.2 ท่านคิดว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร

.....
.....
.....
3.3 ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Storyline Approach มีกระบวนการ หรือ
ขั้นตอนอย่างไร

.....
.....
.....
3.4 ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL (K-W-L Learning
Technique) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร

.....
.....
.....
3.5 ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ 5W1H มีกระบวนการ
หรือขั้นตอนอย่างไร

.....
.....
.....
4. ท่านคิดว่า บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ควร
เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
5. ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เหมาะสมกับการ
พัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
6. ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ช่วยพัฒนาทักษะการ
อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาอย่างไร

- คำชี้แจง**
1. แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเครื่องมือแสดงระดับคุณภาพ 3 ระดับ (Rubric score) ประกอบด้วยรายการประเมิน 6 ด้าน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนตามรายการประเมิน
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน โดยมีระดับการประเมิน ดังนี้
 - 3 หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับดี
 - 2 หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับปานกลาง
 - 1 หมายถึง ความสามารถในการโค้ชมีคุณภาพในระดับควรพัฒนา

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรและการสอน			
2. ด้านการภาวะผู้นำ			
3. ด้านการบริหารจัดการ			
4. ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์			
5. ด้านบรรยากาศ			
6. ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

..... ผู้ประเมิน

รายการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สมรรถนะ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรและการสอน	ช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	ช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	ช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

	การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล ร่วมมือ และ พัฒนาวางแผนการโค้ช และ ปฏิบัติการโค้ชอย่างสม่ำเสมอ	การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล ร่วมมือ และ พัฒนาวางแผนการโค้ช และ ปฏิบัติการโค้ชเป็น บางครั้ง	การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล ร่วมมือ และ พัฒนาวางแผนการโค้ช และ ปฏิบัติการโค้ชเพียง 1 ครั้ง
2. ด้านการภาวะผู้นำ	วางแผนการโค้ช ร่วมกัน สามารถ ควบคุม ดำเนินการให้ เกิดการปฏิบัติตาม แผนที่วางไว้ตาม กำหนดการ มีการ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่ยอมรับ นำถือ และให้ความร่วมมือ ด้วยใจศรัทธาในการ ปฏิบัติงาน	วางแผนการโค้ช ร่วมกันสามารถ ควบคุมให้เกิดการ ปฏิบัติตามแผนที่วาง ไว้ตามกำหนดการ บางส่วน มีการติดตาม เป็นระยะ เป็นที่ ยอมรับ และให้ความ ร่วมมือ ในการ ปฏิบัติงาน	วางแผนการโค้ช ร่วมกัน มีการ ดำเนินงานการโค้ชแค่ บางส่วน ไม่เกิดการ เปลี่ยนแปลง และไม่ เป็นที่ยอมรับนับถือ
3. ด้านการบริหาร จัดการ	อำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริม และร่วมกันแก้ปัญหา โดยการสร้างข้อตกลง ในการปฏิบัติงาน	อำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริม และร่วมกันแก้ปัญหา โดยการสร้างข้อตกลง ในการปฏิบัติงาน	อำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริม และร่วมกันแก้ปัญหา โดยการสร้างข้อตกลง ในการปฏิบัติงาน

รายการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (ต่อ)

สมรรถนะ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	ร่วมกัน ติดตามการ ดำเนินการ ตาม แผนงานที่วางไว้ อย่างสม่ำเสมอ	ร่วมกัน ดำเนินการ ตามแผนงานที่วางไว้ อย่างมีการติดตามเป็น บางครั้ง	ร่วมกัน ดำเนินการ ตามแผนงานที่วางไว้ อย่างมีการติดตามนาน ๆ ครั้ง

4. ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	มีการสื่อสารด้วยภาษาพูด และภาษาท่าทางที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดี จริ่งใจ มีความเหมาะสม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ตั้งใจรับฟัง มีการสบตาผู้ฟังเวลาพูด และรอให้ผู้สนทนาพูด การโค้ชไม่ครอบครอง การสนทนาเพียงลำพัง	มีการสื่อสารด้วยภาษาพูด และภาษาท่าทางที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดี มีความเหมาะสม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างเป็นบางครั้ง	มีการสื่อสารด้วยภาษาพูด และภาษาท่าทางที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างนาน ๆ ครั้ง
5. ด้านบรรยากาศ	เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และดำเนินการโค้ช โดยให้ความไว้วางใจ ความจริงใจ ความยกย่องนับถือ รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริมความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และดำเนินการโค้ช โดยให้ความไว้วางใจ ความจริงใจ ความยกย่องนับถือ รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริมความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นบางครั้ง	เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และดำเนินการโค้ช โดยให้ความไว้วางใจ ความจริงใจ รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริมความคิดเห็นต่าง ๆ นาน ๆ ครั้ง

รายการประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (ต่อ)

สมรรถนะ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
6. ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	บันทึกผลการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกต ส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการการ	บันทึกผลการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกต ส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการการ	บันทึกผลการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนโดยการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

	คิดวิเคราะห์ สะท้อน คิด ตีความข้อมูลด้วย ตนเองไม่ชี้แนะหรือ แนะนำอย่างสม่ำเสมอ	คิดวิเคราะห์ สะท้อน คิด ตีความข้อมูลด้วย ตนเองไม่ชี้แนะหรือ แนะนำเป็นบางครั้ง	
--	---	--	--

**แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ**

หน่วยการเรียนรู้ที่..... เรื่อง เวลา ชั่วโมง
รายวิชา..... ชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้วิจัยและผู้นิเทศประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของครูภาษาไทย โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	

1. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้						
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
3. สาระสำคัญ						
4. สาระการเรียนรู้						
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6. สมรรถนะสำคัญ						
7. กิจกรรมการเรียนรู้ 7.1 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 7.2 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอน 5 วิธี ได้แก่ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดกิจกรรมแบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL 5) เทคนิค 5W1H						
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
9. การวัดและประเมินผล						
10. บันทึกหลังสอน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....ผู้ประเมิน

รายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้			มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระบุได้ครบ 3 ประเด็น	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระบุขาดไปเพียง 1 ประเด็น	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระบุขาด 2 ประเด็นขึ้นไป

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้			ระบุพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาสาระได้ชัดเจนและครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน	ระบุพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาสาระได้ชัดเจน แต่ไม่ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน	ระบุพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด เนื้อหาสาระของเรื่องนั้น ๆ
3. สาระสำคัญ				ระบุสาระสำคัญของเนื้อหาได้อย่างครอบคลุมครบถ้วนชัดเจน	ระบุสาระสำคัญของเนื้อหาไม่ครบถ้วน และไม่ชัดเจน
4. สาระการเรียนรู้				สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์				คุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

รายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. สมรรถนะ สำคัญ			ระบุสมรรถนะ สำคัญของ ผู้เรียนได้ สอดคล้อง เหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรม การเรียนรู้	ระบุสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนได้ สอดคล้องเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ แต่ไม่สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้	ระบุสมรรถนะ สำคัญของ ผู้เรียนไม่ สอดคล้อง มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด และกิจกรรม
7. กิจกรรมการ เรียนรู้สอดคล้อง กับ 1) สอดคล้องกับ มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด 2) กิจกรรมการ เรียนรู้ - ชั้นที่ 1 ชั้นการ สร้างการเชื่อมต่อ - ชั้นที่ 2 ชั้นจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ - ชั้นที่ 3 ชั้นสร้าง องค์ความรู้ - ชั้นที่ 4 ชั้นลง มือปฏิบัติ - ชั้นที่ 5 ชั้น นำเสนอความรู้	การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ สอดคล้องกับ มาตรฐานการ เรียนรู้และ ตัวชี้วัด มี ขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้ ครบ 5 ขั้นตอน	การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ขาดไป เพียง 1 ประเด็น	การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สอดคล้องขาด 2 ประเด็น	การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้สอดคล้อง ขาด 3 ประเด็น	การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ สอดคล้องขาด 4 ประเด็น

รายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้			สื่อมีความเหมาะสมกับเวลาเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	สื่อมีความเหมาะสมกับเวลาเนื้อหาสาระแต่ไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	สื่อไม่เหมาะสมกับเวลาเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียนและไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง
9. การวัดและประเมินผล			ระบุวิธีการวัดและประเมินผลหลายวิธี ระบุเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและระบุเครื่องมือที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุวิธีการวัดและประเมินผลหลายวิธี แต่ไม่ระบุเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนหรือระบุเครื่องมือที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุวิธีการวัดและประเมินผลเกณฑ์การประเมินผลเครื่องมือที่ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้
10. บันทึกหลังสอน สอดคล้องกับ 1) ประเด็นผลการจัดกิจกรรม 2) ประเด็นปัญหา 3) ประเด็นแนวทางแก้ไข			บันทึกหลังสอนสอดคล้องกับผลการจัดกิจกรรมระบุปัญหาชัดเจนและมีแนวทางการแก้ไขครอบคลุม	บันทึกหลังสอนสอดคล้องกับผลการจัดกิจกรรมแต่ระบุปัญหาไม่ชัดเจน มีแนวทางการแก้ไข	บันทึกหลังสอนไม่สอดคล้องกับผลการจัดกิจกรรมไม่ระบุปัญหา

เกณฑ์การพิจารณา

24 – 29 คะแนน	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก
17 – 23 คะแนน	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี
10 - 16 คะแนน	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับพอใช้

แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

คำชี้แจง 1. แบบประเมินที่สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคุณภาพ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

- ระดับ 5 สูงมาก หมายถึง มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมเป็นประจำสม่ำเสมอ
 ระดับ 4 สูง หมายถึง มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่หรือบ่อยครั้ง
 ระดับ 3 ปานกลาง หมายถึง มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมเป็นบางครั้ง
 ระดับ 2 ต่ำ หมายถึง มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมเป็นเป็นส่วน้อยหรือนาน ๆ ครั้ง
 ระดับ 1 ต่ำมาก หมายถึง มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติกิจกรรมน้อยมาก

2. จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	1.1 ดำเนินการสอนสอดคล้องและเหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้					
	1.2 ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ					
	1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความ ผู้เรียนสามารถตอบคำถาม หาใจความสำคัญของเนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ สรุปเนื้อหาสำคัญ หรือข้อความจากเรื่องที่ได้่านได้					
	1.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
	1.5 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน					
	1.6 ให้การเสริมแรงตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

รายการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ ที่	พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	1.7 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอนใน 5 วิธี ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H					
2	ด้านสื่อและเทคโนโลยี					
	2.1 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน					
	2.2 ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ					
	2.3 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ					
3	ด้านการวัดและประเมินผล					
	3.1 มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน					
	3.2 การวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตร/ จุดประสงค์การเรียนรู้ และความสามารถของผู้เรียน					
	3.3 การวัดและประเมินผลเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นระบบชัดเจน					
4	ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน					
	4.1 การแต่งกายสุภาพ เหมาะสม					
	4.2 การใช้น้ำเสียง การใช้ภาษา มีความถูกต้องและชัดเจน					
	4.3 ตรงต่อเวลา					

.....ผู้ประเมิน

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 1)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

กระต่ายตัวหนึ่งไม่โอ้อวดถึงความเร็วของตน มันทำเหล่าสัตว์ทั้งหลายแข่งกับตน ไม่มีสัตว์ใดแข่งกับมัน จนแต่ตัวหนึ่งรับคำท้าของมัน เมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้น กระต่ายวิ่งนำเต่าไปลิบหลิบตา มัน หัวเราะและก้มลงหลับกลางทาง ด้วยความมั่นใจ เต่าซึ่งคลานตัวมเตี้ยมตามมา มันเดินเลยกระต่ายที่หลับอยู่ และเข้าถึงเส้นชัยก่อน นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความประมาทนำมาสู่ความพ่ายแพ้

เล่ม ๑ | หน้า ๒๑

1. ในเรื่องนี้มีสัตว์ชนิดใดบ้าง

ตอบ

2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น

ตอบ

3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

ตอบ

4. เพราะเหตุใดกระต่ายถึงได้รับความพ่ายแพ้

ตอบ

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร

ตอบ

6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้

ตอบ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 2)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

นกกะสา กับ หมาจิ้งจอก

วันหนึ่งหมาจิ้งจอกนี้อยากจะแกลิ่งนกกะสา มันจึงเชิญนกกะสา กินอาหารมื้อค่ำที่บ้าน อาหารที่มันเตรียมไว้รับแขกก็คือ ซุปที่ใส่ไว้ในจานก้นตื้น แต่ปากของนกกะสา ยาวกว่าปากของหมาจิ้งจอก มันจึงไม่สามารถกินได้ จึงต้องกลับบ้านไปด้วยความทิว หลายวันต่อมา นกกะสา จึงเชิญหมาจิ้งจอก มาที่บ้านบ้าง มันเตรียมอาหารใส่คนโทไว้ หมาจิ้งจอก พยายามยื่นปากลงไปกินอาหารในคนโท แต่ก็ไม่ถึง นกกะสา จึงพูดขึ้นว่า “เจ้าจะมาเป็นข้าไม่ได้นะ เพราะข้าทำแบบเดียวกับที่เจ้าเคยทำกับข้างเท่านั้นเอง” หมาจิ้งจอก จึงต้องกลับบ้านไปโดยที่ไม่ได้กินอะไรแม้แต่หน่อย

1. ในเรื่องนี้มีสัตว์ชนิดใดบ้าง

ตอบ

2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น

ตอบ

3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

ตอบ

4. เพราะเหตุใด นกกะสา จึงทำเช่นนั้น

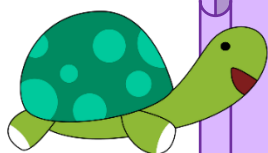
ตอบ

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

ตอบ

6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้

ตอบ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 3)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

ลิงกับเต่า

ลิงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าริมลำธารเก็บผลไม้กินทุกวันจนหมดลง เจ้าลิงเห็นป่าตรงข้ามมีผลไม้มากมายก็อยากกิน แต่หาวิธีข้ามลำธารไม่ได้ วันหนึ่ง ลิงเห็นเต่าตัวหนึ่งกำลังว่ายน้ำเล่น จึงคิดอุบายขึ้น

“โอโฮ! เจ้าเต่า ตั้งแต่เกิดมาข้าไม่เคยเห็นใครว่ายน้ำเก่งอย่างเจ้ามาก่อนเลย ผิดกับข้าที่ว่ายน้ำไม่เป็น ข้าละอิจฉาเจ้าจริง ๆ” เจ้าเตารู้สึกภูมิใจมาก จึงเอ่ยชวนขึ้นว่า “ถ้าอย่างนั้นขึ้นมาบนหลังข้าสิ ข้าจะว่ายน้ำพาเจ้าไปเที่ยวเอง” ลิงรีบกระโดดขึ้นหลังเต่าทันทีและชี้บอกทาง จนเข้าใกล้ตลิ่งของฝั่งตรงกันข้าม

เจ้าลิงได้ทีกระโจนขึ้นฝั่งแล้วหันมาเยาะเย้ยเต่าว่า “ความจริงเจ้าก็ว่ายน้ำช้าพอ ๆ กับที่เจ้าเดินนั่นแหละ นี่ถ้าไม่มีประโยชน์กับข้า ข้าก็คงไม่ชมเจ้าหรอก ฮะ ฮะ ฮ่า”

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง

ตอบ

2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น

ตอบ

3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

ตอบ

4. เพราะเหตุใดลิงจึงข้ามฝั่งไปได้

ตอบ

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

ตอบ

6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้

ตอบ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 4)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

มดกับต๊กแตน

เช้าวันหนึ่งในฤดูร้อน ต๊กแตนร้องเพลงอย่างสนุกสนาน มันก็หันไปเห็นฝูงมดขนอาหารเดินผ่านมา จึงเอ่ยปากชวนฝูงมดให้มาร้องเพลงด้วยกัน มดตัวหนึ่งตอบว่า "ไม่ได้หรอก พวกข้าต้องรีบหาอาหารมาตุนไว้ สำหรับฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง แล้วเจ้าไม่เตรียมอาหารไว้บ้างหรือ" "ไม่เห็นต้องรีบเลย อีกตั้งนานกว่าจะถึงฤดูหนาว" ต๊กแตนตอบ

เมื่อฤดูหนาวมาถึงสัตว์ต่าง ๆ พวกมันหลบอยู่แต่ในรัง ส่วนต๊กแตนหาอาหารไม่ได้เลย มันจึงมาขออาหารแบ่งจากฝูงมด "ข้ามัวแต่ทำตัวไร้สาระในฤดูร้อน ตอนนี้ข้าสำนึกแล้วได้โปรดแบ่งอาหารให้ข้าบ้างเถิด" ฝูงมดจึงตอบว่า "ถ้าเจ้าสามารถร้องเพลงได้อย่างสบายใจได้ในฤดูร้อน ทำไมไม่เจ้าจึงไม่ทำต่อไปในฤดูหนาวล่ะ"

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง

ตอบ

2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น

ตอบ

3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

ตอบ

4. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

ตอบ

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

ตอบ

6. ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องนี้

ตอบ.....

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 1)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

เทพารักษ์กับคนตัดไม้

ชายตัดฟันคนหนึ่ง...เข้าไปตัดฟันในป่า เผอิญเขาทำขวานพลัดตกลงไปในสระน้ำ “โฮ โฮ โฮ ฉันทจะทำอย่างไรดี ว้ายน้ำก็ไม่เป็น” ชายตัดฟันคร่ำครวญอยู่ริมสระ เพราะเขาไม่มีเครื่องมือทำมาหากินอีก เทพารักษ์ที่อยู่ใกล้ๆ อดสงสารไม่ได้ จึงปรากฏกายให้เห็น แล้วเอื้อมมือลงไปในสระน้ำคว้าขวานเล่มหนึ่งส่งให้คนตัดฟัน “โอ้ ท่าน นี่มันขวานทอง ไม่ใช่ขวานของข้าหรอก” ชายตัดฟันไม่ยอมรับ เทพารักษ์จึงงมขวานขึ้นมาให้อีกเล่มหนึ่ง “นี่ก็ไม่ใช่ขวานของข้าของข้าขวานเหล็กธรรมดา ท่าน ไม่ใช่ขวานเงิน” “เจ้าเป็นคนซื่อสัตย์” เทพารักษ์พูด “คนอย่างเจ้าหายาก เอ้า ข้าให้ขวานทองกับขวานเงินเจ้าเป็นรางวัลก็แล้วกัน” กล่าวเสร็จแล้ว เทพารักษ์ก็หายตัวไป คนตัดฟัน นำขวานทองและขวานเงินเดินกลับบ้าน พบใครก็อวดให้ชมและเล่าว่าได้มาอย่างไร “เทวดาท่านดีใจมากเลย ข้านั่งร้องไห้อยู่ริมสระเดียวเดียวเท่านั้น ท่านก็มางมขวานให้ แล้วก็ให้ขวานทองขวานเงินแก่ข้าอีกด้วย” เพื่อนบ้านคนหนึ่ง อยากรู้บ้าง จึงเข้าไปในป่า ทำที่หาฟัน แล้วก็โยนขวานของตนทิ้งลงในน้ำ “ฮือ ฮือ ฮือ คราวนี้ข้าหมดทางหากินแน่ ๆ” เทพารักษ์มางมขวานให้เช่นเคย “เอ้า ขวานทองเล่มนี้ของเจ้าใช่ไหม?” “ใช่ ใช่แล้วท่าน ของข้าเอง” ชายโลภมากพูดอย่างยินดี “เจ้าคนโกงไม่น่าคบ” พูดแล้ว เทพารักษ์ก็หายวับไปกับขวานทอง และเพื่อนบ้านคนนั้นก็ไม่ได้รับขวานที่ตกลงไปในสระคืนอีกด้วย

อิสป ผู้แต่ง

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง
2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น.....
3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด.....
4. เพราะเหตุใดเทพารักษ์จึงไม่ใ้ขวานให้เพื่อนบ้านอีกครั้ง.....
5. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

สรุปใจความสำคัญ

.....

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 2)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ..... เลขที่

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

พญาวานรกับจระเข้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพญาวานรตัวหนึ่งรูปร่างใหญ่โตและสง่างาม ได้อาศัยหาผลไม้กินอยู่ ณ ริมแม่น้ำชายป่าหิมพานต์ ในแม่น้ำนั้นมีจระเข้สามีภรรยาอยู่คู่หนึ่งอาศัยอยู่ วันหนึ่งนางจระเข้ซึ่งกำลังตั้งครรรภ์เห็นพญาวานรร่างกายใหญ่โตงดงามกำลังหาผลไม้กินอยู่ที่ริมฝั่ง ก็เกิดแพ้อ่อยอยากกินหัวใจของพญาวานรขึ้นมา จึงไปรบเร้าสามีว่าหากไม่ได้กินหัวใจของพญาวานรตัวนั้น ตัวนางและลูกในท้องคงต้องตายเป็นแน่ ด้วยความรักที่มีต่อภรรยาจระเข้ผู้เป็นสามี จึงรับปากว่าจะนำหัวใจของพญาวานรมาให้นางกินให้จงได้ จระเข้ผู้เป็นสามีรจนพญาวานรลงมาต็มน้ำยังริมแม่น้ำจึงว่ายเข้าไปหาแล้วกล่าวว่า “นี่ท่านวานร ที่ป่าอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำมีผลไม้มากมาย อีกทั้งยังสมบูรณ์กว่าฝั่งนี้มาก ท่านน่าจะลองไปหากินที่ฝั่งโน้นดูบ้างนะ” พญาวานรฟังแล้วก็รู้สึกสนใจกล่าวว่า “ข้าก็อยากไปอยู่หรือกินนะ แต่แม่น้ำแห่งนี้จะกว้าง แล้วข้าจะข้ามไปฝั่งโน้นได้อย่างไรล่ะ” จระเข้รู้ว่าพญาวานรหลงกลแล้ว จึงทำเป็นมีน้ำใจอาสาไปส่งพญาวานรยังฝั่งตรงข้าม พญาวานรจึงกระโดดขึ้นนั่งบนหลังจระเข้ ทว่าเมื่อว่ายน้ำออกไปพ้นฝั่งยังไม่ทันไร จระเข้ก็พาพญาวานรดำลงไปใต้น้ำ พญาวานรจึงถามถึงเหตุผลที่จระเข้ทำเช่นนั้น จระเข้จึงบอกว่า “ภรรยาของข้าแพ้อ่อยอยากกินหัวใจของท่าน ข้าจึงต้องพาท่านไปให้นางกินหัวใจอย่างไรเล่า” พญาวานรจึงว่า “ดีแล้วละที่ท่านบอกความจริงแก่ข้า อันที่จริงหัวใจของข้าไม่ได้อยู่ในตัวของข้าหรอก เพราะข้ากลัวว่าเวลาปีนป่ายหากินจะทำให้หัวใจไปกระแทกกับต้นไม้จนแตกสลาย ดังนั้นข้าจึงถอดหัวใจเก็บไว้ที่อื่น” จระเข้จึงถามว่า “ถ้าเช่นนั้นท่านเก็บหัวใจของท่านไว้ที่ใด” พญาวานรได้ชี้ไปยังต้นมะเดื่อริมแม่น้ำซึ่งมีผลสุกห้อยย้อยเป็นพวงแล้วบอกว่าตนเองได้แขวนหัวใจเอาไว้ที่ยอดไม้นั้น หากจะขออยากได้หัวใจของตนไปให้ภรรยาก็ให้พาตนเข้าฝั่ง แล้วตนจะเข้าไปเอาหัวใจมาให้ จระเข้หลงเชื่อจึงรีบว่ายน้ำพาพญาวานรกลับเข้าฝั่ง เมื่อไปถึงพญาวานรก็รีบกระโดดจากหลังจระเข้ แล้วปีนขึ้นไปอยู่บนต้นมะเดื่อพร้อมกล่าวว่า “จระเข้เอ๋ย ทำไมท่านจึงลวงลวงได้งายตายเช่นนี้ ท่านเชื่อจริง ๆ หรือว่าจะมีสัตว์ตัวใดสามารถผูกหัวใจของตนไว้ที่ยอดไม้ได้ ท่านเป็นผู้มีร่างกายกำยำใหญ่โต แต่เหตุใดปัญญาของท่านจึงอ่อนด้อยไม่สมกับร่างกายของท่านเลย” จระเข้ได้ฟังคำเยาะเย้ยนั้นก็ทำได้เพียงว่ายน้ำกลับไปหาภรรยาด้วยความเจ็บใจ

อีสป ผู้แต่ง

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง
2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น.....
3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด.....
4. เพราะเหตุใดพญาวานรจึงรอดพ้นจากการถูกลวง.....
5. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด.....
6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 3)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ..... เลขที่.....

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

มดกับจิ้งจัน

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีจิ้งจันเจ้าสำราญตัวหนึ่งมีนิสัยเกียจคร้าน ชอบความสะดวกสบาย ตลอดช่วงฤดูร้อนที่ผ่านมามดง่ามพากันหาอาหารไปเก็บสะสมไว้ในรัง แต่เจ้าจิ้งจันมัวแต่ร้องรำทำเพลง สนุกสนานไปวันๆ ครั้นถึงฤดูหนาวหิมะตกหนัก มดง่ามเก็บตัวอยู่กับเม็ดพืชที่มันได้หาเก็บเตรียมพร้อมไว้ ส่วนจิ้งจันนั้นไม่สามารถหาอาหารกินได้ อดอยู่หลายวัน

จนในที่สุด ต้องชมซานด้วยความหิวโหยมาเคาะประตูรังของมดง่ามที่เคยรู้จักกัน “ได้โปรดเถิด ข้าขาดอาหารมาตั้งหลายวัน ขออาหารให้ข้ากินประทังความหิวหน่อยได้หรือไม่ ข้าสัญญาว่าเมื่อพ้นฤดูฝนนี้ไปแล้ว ข้าสัญญาว่าจะหามาใช้คืนให้เป็นเท่าตัว” เจ้าจิ้งจันพยายามวิงวอน

มดง่ามถึงถามขึ้นมาว่า “แล้วในฤดูร้อนมีอาหารอุดมสมบูรณ์ ใครๆเขาพากันทำมาหากินตัวเป็นเกลียว เจ้าไปทำอะไรมาจึงไม่หาอาหารมาเก็บไว้เล่า”

จิ้งจันตอบว่า “เพราะว่าข้าไม่มีเวลานะสิ ข้ายุ่งอยู่กับการร้องเพลงตั้งแต่เช้าจรดค่ำ เมื่อตอนที่เจ้าและเพื่อนๆขนอาหารผ่านมา ก็ได้ยินมิใช่หรือ ครั้นพอถึงฤดูฝน ก็ไม่มีอาหารเหลือให้เก็บไว้เลย”

ฝ่ายมดง่ามได้ยินดังนั้นก็หัวเราะกับตอบของจิ้งจัน พลางเก็บเม็ดข้าวกองพูนของตนไว้ในห้องใต้ดิน แล้วเอ่ยเย้ยจิ้งจันว่า “ในเมื่อฤดูร้อนเจ้าเอาแต่ร้องเพลงไปวันๆ เมื่อถึงฤดูฝนทำไมเจ้าไม่เอาเวลาไปเดินร่ำด้วยล่ะ” กล่าวจบมดก็ปิดประตูทันที

อีสป ผู้แต่ง

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง
2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น.....
3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด.....
4. เพราะเหตุใดจิ้งจกจึงไม่มีอาหารในฤดูหนาว.....
5. ถ้าเป็นนักเรียนจะปฏิบัติตนเช่นไร เพราะเหตุใด.....
6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ (ฉบับที่ 3)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ..... เลขที่.....

จุดประสงค์ อ่านเรื่องและสามารถตอบคำถามได้

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้แล้วพิจารณาว่าได้สาระอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

นกกับเต่า

ใครๆ ก็รู้ว่า เต่าเป็นสัตว์ที่แบกบ้านไว้บนหลัง ไม่ว่าจะพยายามอย่างหนักเพียงใด มันก็ทิ้งบ้านของมันไปไม่ได้ เล่ากันว่าเทพเจ้าจูปีเตอร์ลงโทษให้มันเป็นเช่นนี้ เพราะมันเป็นสัตว์ที่เกียจคร้านอยากอยู่กับบ้านจนไม่ได้ไปงานวิวาห์ของเทพเจ้าจูปีเตอร์ ถึงแม้ว่ามันจะได้รับเชิญเป็นพิเศษก็ตาม

หลังจากนั้นอีกหลายปี เจ้าเต่าก็เริ่มอธิษฐานให้มันได้ไปงานวิวาห์ในครั้งนั้น เมื่อมันเห็นฝูงนกบินไปมาอย่างร่าเริง อีกทั้งกระต่ายป่า กระรอก รวมถึงสัตว์อื่นๆ ก็โลดแล่นอย่างแคล่วคล่องว่องไวด้วยความกระตือรือร้นที่จะได้เห็นทุกสรรพสิ่งที่พึงได้เห็น เจ้าเต่าจึงรู้สึกเศร้าสลดหดหู่ยิ่งนัก มันก็อยากเห็นโลกกว้างเหมือนกัน ทว่ามันมีบ้านอยู่บนหลังของมัน ทั้งยังมีขาอันแสนสั้นจนยากจะพามันไปไหนต่อไหน

วันหนึ่งมันได้พบเปิดคูหนึ่ง และเล่าให้พวกเปิดฟังถึงปัญหาทั้งหมดที่มันต้องเจอ

“พวกเราช่วยให้ท่านเห็นโลกกว้างได้” เปิดกล่าว “แค่จับไม้ท่อนนี้ไว้ แล้วพวกเราก็จะพาท่านลอยขึ้นไปบนอากาศ ซึ่งท่านจะมองเห็นภูมิประเทศทั้งหมด แต่จงอยู่เฉยๆ ไว้นะ มิฉะนั้นท่านจะต้องเสียใจ”

เจ้าเต่าได้ฟังก็สุดแสนจะยินดี มันจับไม้ท่อนไว้แน่นด้วยฟันของมัน แล้วเปิดสองตัวก็ช่วยกันยกไม้ตัวละด้าน พร้อมกับร่อนขึ้นไปยังก้อนเมฆ

และแล้วก็มีอีกาตัวหนึ่งบินผ่านมา มันประหลาดใจเหลือประมาณเมื่อได้เห็นภาพแปลกๆ และร้องว่า “นี่ต้องเป็นราชาเต่าแน่ ๆ”

“อ้าว แนนลิ” เจ้าเต่าเริ่มเอ่ยปาก

ทว่าทันทีที่มันอ้าปากเพื่อเอ่ยคำโง่เง่านั้นออกมา มันก็หลุดจากไม้ท่อนนั้นแล้วร่วงลงสู่พื้นดิน ก่อนที่ร่างของมันจะแหลกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยเมื่อกระทบก้อนหิน

1. ในเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง
2. มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น.....
3. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด.....
4. เพราะเหตุใดเต่าจึงตกลงมาตาย.....
5. ถ้าเป็นนักเรียนจะทำเช่นเต่าหรือไม่ เพราะเหตุใด.....
6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4)			
ประเด็น	ระดับความรู้สึก		
	พอใจ มาก	พอใจ ปานกลาง	พอใจ น้อย
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน			
1.1 นักเรียนชอบบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ของครู			
1.2 นักเรียนได้พูดคุยกับเพื่อนและคุณครูมากขึ้น			
1.3 นักเรียนมีความสุขกับการเรียน			
1.4 นักเรียนกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น			
ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู			
2.1 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น			
2.2 นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้ มีความสนใจและตั้งใจเรียน			
2.3 นักเรียนชอบเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น			
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ			

3.2 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความมากขึ้นจากการการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning			
--	---	---	---

เกณฑ์การประเมินผล

คะแนน	2.50 – 3.00	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก	
คะแนน	1.50 – 2.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง	238
คะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อย	

(บุญส่ง นิลแก้ว, 2541 : 146)

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แผนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
ตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ผลที่คาดหวัง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ขอบเขตการดำเนินการโค้ช	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการโค้ช	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. สื่อและเครื่องมือการโค้ช	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

**2. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านหลักสูตรและการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านการภาวะผู้นำ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ด้านบรรยากาศ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ด้านการสะท้อนกลับและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

**3. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ท่านคิดว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อ มีความสำคัญอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนกระบวนการอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าขั้นตอนใดสำคัญที่สุดในการโค้ช แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่า บทบาทระหว่างผู้โค้ชและผู้ถูก โค้ชควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. บรรยากาศในการโค้ช ควรมีลักษณะ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ท่านคิดว่าการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทย ได้หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. ท่านคิดว่ากระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วย เพื่อนส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับ ใจความของนักเรียนได้หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคต่อการโค้ช แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และจะมีแนวทางอย่างไร ในการแก้ไข	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ท่านคิดว่าคุณลักษณะของครูที่จะทำหน้าที่โค้ชครูได้ ควรเป็นอย่างไร

**4. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิด Active Learning**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีหลักการอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีกระบวนการหรือองค์ประกอบขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีเทคนิควิธีสอนใดบ้างที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ยกตัวอย่างมา 5 วิธี ได้แก่อะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.1 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Storyline Approach มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

3.4 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL(K-W-L Learning Technique) มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.5 ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ 5W1H มีกระบวนการ หรือขั้นตอนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เหมาะสมกับการพัฒนา นักเรียนให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีแนวการวัดและประเมินผลอย่างไร

**5. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. สมรรถนะสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ 7.1 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 7.2 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอน 5 วิธี ได้แก่ 1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดกิจกรรมแบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL 5) เทคนิค 5W1H	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. บันทึกหลังสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

**6. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1.1 ดำเนินการสอนสอดคล้องและเหมาะสม กับแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือ กระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ ได้ลงมือปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิด ทักษะการอ่านจับใจความ ผู้เรียนสามารถ ตอบคำถาม หาใจความสำคัญของเนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ สรุปเนื้อหาสำคัญ หรือ ข้อความจากเรื่องที่อ่านได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.5 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ ผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.6 ให้การเสริมแรงตลอดการจัดการกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.7 จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีสอนใน 5 วิธี ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็น ฐาน 2) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3) การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline Approach 4) เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL 5) เทคนิคการเรียนรู้ 5W1H					
2. ด้านสื่อและเทคโนโลยี					
2.1 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านการวัดและประเมินผล					
3.1 มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 การวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตร/จุดประสงค์การเรียนรู้ และความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 การวัดและประเมินผลเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นระบบชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน					
4.1 การแต่งกายสุภาพ เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 การใช้น้ำเสียง การใช้ภาษา มีความถูกต้องและชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 ตรงต่อเวลา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

7. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของ

**แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ของครูที่ได้รับการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
(สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4)**

ประเด็นการประเมิน ความสอดคล้อง	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียน					
1.1 นักเรียนชอบบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 นักเรียนได้พูดคุยกับเพื่อนและคุณครูมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 นักเรียนมีความสุขกับการเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ของครู					
2.1 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้ มีความสนใจและตั้งใจเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 นักเรียนชอบเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความมากขึ้นจากการเรียนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบกิจกรรม

ประมวลภาพการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning
ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ให้แก่บุคลากรครูโรงเรียนนวมประสงค์วิทยา 21 กรกฎาคม 2562

อาจารย์สุวิมล สพฤกษ์ศรี วิทยากร
 อบรมให้ความรู้กับผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

การระดมความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทักษะที่จำเป็นในการโค้ช
 ในรูปแบบของกระบวนการกลุ่ม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ

การประชุมวางแผนการโค้ช การเตรียมความพร้อม
และการสังเกตการณ์สอนในรูปแบบการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์ ผู้วิจัย และครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ได้ดำเนินการประชุมวางแผน สร้างความเข้าใจ และกำหนดปฏิทินการโค้ชร่วมกัน โดยใช้กระบวนการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผู้รับการโค้ช ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กิจกรรมการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผู้รับการโค้ช ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนภาษาไทย
เรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
หลังเสร็จสิ้นกระบวนการโค้ช

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอมฤตา พงษ์ศักดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	24 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา จากโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนาม จันทร์ จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2562 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 2 ซอยทานสัมพันธ์ 28 ถนนติวานนท์ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

